

శ్రీరస్తు.

పరశురామపంతులు లింగమూర్తిగారివలన

శీతారామాంజనేయసంవాదమను

ఇది

ముముక్షుపేక్షుల కత్యంతోపయుక్తంబగునటుల

లేఖకప్రమాదాదివోషంబులులేకుండ

పరిష్కరించి

అబ్బరాజు - వెంకట్రాయులుగారి

సర్వవిలక్షణ విద్యావిలాస ముద్రాక్షరశాలయందు

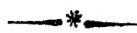
మాదిరెడ్డి - శీషాచలనాయునివారివలన

ప్రచురింపఁబడియె.

౧౮౭౩ సం॥ శైష్టంబునెల

శ్రీ రస్తు.

సీతారామాంజనేయసంవాదము.

ప్రథమాశ్వాసము.

శ్రీమద్వివర్ధనిజాంఘ్రివద్దములుసంసేవింపుచుకృత్యచే | ధీమః
తందగునాంజనేయునిససద్దేహేంద్రియాతీతచి | ద్భూమానందుడ* పీఠ
సేననికృపకృబోధించుశ్రీజానకీరామబ్రహ్మము సంతరంగమున నారాధిం
తునత్రాంతముక॥సీ॥తనరజోగుణముచేదనరంగనేదేవిగల్పించునఖిలలోక
ముల నెల్లదనసత్వగుణముచేసెనరంగనేకొమ్మపొపించునీసర్వభూతము
లనుదనతమోగుణముచేదగనేవధూమణిజగముల నెల్లసంతయముఁజేయుచు
దాశుద్ధసత్వప్రధానమైయేరామబామాంకముననజస్రమువసించు | నట్టిభు
వనైకమాతదయాసమేత | సద్గుణవ్రాతనిర్మలస్వాంతపూత | భక్తజనమా
నసోద్యానపారిజాత | సీతకరుణించిమమ్మురక్షించుగాత॥సీ॥తతశుద్ధసత్వప్ర
ధానవిగ్రహళులనిమ్మలరజస్సత్వతమోగుణకుల | స్వసుధర్మశృంగారవైరా
గ్యవేషులవిశోద్భవస్థితివిలయకరులచి | దప్రకాంచనసీరధరచంద్రశృంగులకు
భకమండలుచక్రశూలధరుల | ఘనసత్యవైకుంఠకైలాసవాసులవరహంస
ఖగవృషవాహనులు | వడ్డకై శ్వర్యయుతులభాషావధూప్రసన్నమంగ
ళదేవతాసర్వమంగ | శౌదివతులసాక్షాత్పరమార్తమయుల | బ్రహ్మవిష్ణుమ
హేశులబ్రస్తుతిరతు॥శా॥బ్రహ్మాండంబుసృజింపఁజెంపసమయింపంజాలుసా
మర్థ్యముల్ | బ్రహ్మాపేంద్రనగేంద్రచాపులకుసంపాదింపుచున్వారికిక
బ్రహ్మత్వైక్యవివేకమిచ్చుచునుసంభావింపుచుంట్రొచునా | బ్రాహ్మీమంగ
ళదేవతాగిరిజలంబ్రార్ధింతునత్రాంతముక॥క॥వరవిశోద్ధతిహేతువు | వర
ముఁడుపురుషుండుప్రకృతిబ్రహ్మముపరమే | శ్వరుఁడంచుఁడజ్ఞులెవ్వని | బరికిం
పుదుర్గదాధిపతిసత్త్వింతుక॥మ॥తనరంగాయముచేతరామచరణద్వంద్వై
క్యదాస్యంబుహెచ్చినభక్తిందగువాక్కుచేననిశమున్మీరామనామప్రకీర్త
నముంజిత్తుముచేతరామపరతత్వధ్యానముంజేయుత్రీ | హనుమంతున్నము

* పీఠసేనశేడుపాఠమందు సేననీవని యొకపాఠముగలదు.

పాశ్రయింతుమదభీష్టార్థంబుసిద్ధింపఁగఁక॥క॥ ఆరయమద్భ్యుంబున। గారవ
మునజిత్రశుద్ధికరముగనాకుం। దారకయోగముదెలిపిన। నారాయణగురు
పులనుమనంబునఁగొలుతుఁ॥సీ॥ ఘనపాపములుమాపఁదనుతాపమునుబాపఁ
దనరూపమునుజూపఁదనరువానిఁ। దనకాయమునుద్రోయఁజెనుమాయసె
గిమాయముగజేయగురిడాయఁదగినవాని। మునుకారణశరీరమును జీరనవి
కారవరకారణముజేరఁబరగువానిఁ। దనయందుఁజగమందుఁ దాఁటొందుగా
సెందుచెలుపుందివిందుగాఁదెలియువాని। నిగమనిగదితసుగుణములగజి
తముగఁ। మిగులనిగుడఁగసగుణుడైయగుణుడగుచుఁ। బగలురేయనకొక
రీతినెగడువాని। శ్రీమహాదేవగురునిభజింతునెపుడు॥శా॥ లోకాలోకపరిత
భూచరమహాలోకోపకారంబుగ। శ్రీకల్యాణకరోరుకావ్యచయముల్పిద్ధంబు
గావించును। శ్లోకుల్పుణ్యమతుల్యగద్గురువులై శోభిల్లుచున్నట్టివా॥ శ్రీకల్యాణ
మయూరబాణకవికాళీదాసులంగొల్పెదఁ॥ గీ॥ మహితగురులఘువర్ణధర్మ
ములునియమములుగలితకర్తృకర్తృక్రియలునుదెలిసి। నామరూపావ్యయవి
లక్షణంబులాత్మ॥ నెఱిఁగినకవీశ్వరుం డెకవీశ్వరుండు॥ అటుగావును॥ఉ॥నన్న
యభట్టునాంధ్రకవిరాధునిదిక్కునప్రసాదమయాజినం। బన్నుగసోమసత్కవి
నిభాస్కరబమ్మెరపోతరాజులఁ॥ మున్నప్రసిద్ధిగాంచుకవిముఖ్యులనందర
నెమ్మనంబులో। నన్నినమస్కరించెదనభీష్టఫలాక్షిదనర్చునట్లుగా॥క॥శుద్ధ
పదయుక్తిదోషిఁగియ। బద్ధమునునిబద్ధిగానిబద్ధిమహా। బద్ధముగాఁగనుకుకవు
ల। నాధత్యముమానుకొరకునభినందింతుఁ॥ మ॥ గరిమన్నర్థమనేకభూషణ
ములైకన్పట్టుచందంబునం। బరమాత్ముండభిలప్రపంచమయ్యుండైభాసిల్లున
ట్లాటచే। సురసిద్ధోరగయత్రకిన్నరనరస్తోమాదిశివార్చనా। చరరూపాజ్ఞ
లసర్వభూతములకుఁ సద్భక్తిలోమ్రొక్కెదఁ॥ వ॥అనియిష్టదేవతాపార్థ
నంజనుసద్గురుక్షీరనంబును సంస్కృతాంధ్రసత్కవిస్తోత్రంబునుగావించి
యేనుముముత్యం జనహితంబును సంసారసాగరోత్తారకంబును దారకసాం
ఖ్యామనస్కాత్కంబునుజీవప్రవృత్తసాత్కార సాధారణకారణంబును
నైశరాజయోగంబంతయు సెక్కుప్రబంధంబు గారచియింపనిశ్చయించి
రమైకాంతంబునశ్రీగురుమంత్రదేవతాతత్త్వాత్మానుసంధానంబుగేయుచు
న్నసమయంబున॥

సీ || కమనీయవరదీవ్యకాంచనచేలంబు గాషాయవస్త్రంబుగాధరించి
 చాపబాణంబులు చంచత్కమండలుదండముల్ గాగహస్తములఁబూని ర
 మణీయరత్నహారంబురుద్రాక్షమాలికగాగళంబునలీలఁదాల్చి | సీతావధూ
 టినిశ్రీరాజయోగా హ్వయాధ్యాత్మవిద్యగానవధరించి | ప్రేమమీరంగశ్రీ
 రామరామరామ! యనుచుఁదనపేరునుడువుచునద్భుతముగ | శ్రీమహాదేవ
 గురుఁడైనరామవిభుఁడు | గరుణతోడుతనెదురసాక్షాత్కరించె || వజ్రబిల్లుశి
 ష్యవాత్సల్యంబున సాక్షాత్కరించిమదీయదీఘఁ దండనమస్కారంబులుచ
 తుర్విధపురుషార్థప్రదచతురక్షర సమన్వితనారాయణనామస్తరణపూర్వకం
 బుగానంగీకరించికలకలనవ్వుచుశరీరత్రయవిలక్షణావసాత్రయసాక్షిపంచ
 కోశవ్యతిరిక్తసచ్చిదానంద స్వరూపప్రత్యగాత్మండవై ననీవసత్యజ్ఞానానం
 దస్వరూపపరమాత్మండనయిన నేనుసత్యజ్ఞానానందస్వరూప పరమాత్మండ
 యిన నేనసచ్చిదానంద స్వరూపప్రత్యగాత్మండవై ననీవనిసర్వోపనిషత్సా
 రభూతార్థంబయిన పరమతత్వరహస్యార్థంబువదేశించి యీయభేదవిజ్ఞాన
 దృష్టిచేతనిరంతరంబు నన్నవలోకించుచు జీవన్ముక్తిసుఖంబనుభవించుము
 ప్రారబ్ధభోగావసాన సమయంబునఘటాకాశంబుమహాకాశంబునంగలసిన
 విధంబుననాయందువిదేహకైవల్యంబు సెందెదు సందేహంబులేదనియూ
 జ్ఞాపించి యిష్టదీప్తిబ్రంహ్మాండపురాణంబునం దధ్యాత్మరామాయణంబు
 మామహేశ్వరసంవాదరూపంబై యొష్టనందుశ్రీరామ హృదయంబనునితి
 హాసంబుసీతారామాంజనేయ సంవాదంబునంబ్రహ్మర్షిల్లునదిసంతేవరూపం
 బునగావున నయ్యర్థంబువిస్తరించియొక్కప్రబంధంబుగారచియించి నాపేర
 నంకితంబుసేయుము సర్వపాపవినిర్ముక్తండ్వైకృతార్థండ్వయ్యదవనియా
 నతిచ్చితిరోహితుం డయ్యెనంతట మేల్కొనిపరమానందభరితాంతకర
 ణుండనై || శా|| శ్రీవిశ్వేశ్వరపార్వతీప్రియదముఃశ్రీజానకీరామవా | క్యావి
 ర్భూతముమారుతాత్మజనుబోధ్యంబై తగఁగ్రీమహాదేవాచార్యవరాంకితం
 బుగనుధాత్రికరాజయోగంబుసం | భావింపనచియింపగల్గెనికనాభాగ్యం
 బుసామాన్యమే||క||దివ్యముభన్యంబగుమ | త్కావ్యముసంతతముమోక్షకా
 ములచేత్తోతవ్యమువక్తవ్యముమం | తవ్యముభావ్యమునుగీతితవ్యముగా

నే॥ వ॥ అనివిచారిం చింతతోష భరితచిత్తం శ్శనై మదీయాచార్యపరంపరావ
తారంబునభీషణిం చెద॥

—* గురుపరంపరాభివర్ణనము.* —

శా॥ సత్రామాత్రుడునిర్విశేషుడుతనూసర్వేంద్రియప్రాణహృచ్చిత్తా
హం కృతిధీప్రకాశకుడుసచ్చిత్తోషకాయుండువిద్వత్తాపాంధతమఃప్రదీపమ
యుడాత్మస్వామిభాసిల్లశ్రీతద్రాత్రేయగురుండనంగజగదంతర్యామియైము
న్నిలక॥ క॥ ఆదత్తాత్రేయగురుశ్రీదివ్యపదారవింద* సేవాదిశ్రీమోదుడుప్ర
త్యక్షప్రహ్లాదుండనశ్రీజనాదకనాహ్వయుడొప్పుక॥ మ॥ తనసౌశీల్యము
శాస్త్రచింతనమునాత్మజ్ఞానముంజూచిపా॥ చ్చినకూమిన్నిజదివ్యరూప
ములలోశ్రీభారతీమోక్షకా॥ మినులేతెంచియహర్నిశంబుదనునెమ్మింగొ
ల్వంగాశ్రీజనా॥ దకనయోగీశ్వరుడొప్పెనెల్లడనవిద్యాధావృంతమారాండు
డై॥ తే॥ గీ॥ ఆజనాదకనగురునకత్యద్భుతముగ॥ శ్రీమదేకోగురుస్వామిశిష్యు
డయ్యె॥ మునువశిష్ఠమహామనీంద్రునకునధి॥ దాశరథిభక్తుడయినచందం
బుదనర॥ సీ॥ తనదువైరాగ్యంబుగనుంగొనిసిగ్గుచేసనకాదిమునులజు వెనుక
సెందుగ॥ దనదుసద్భక్తిచేతమగట్టువడియింట శ్రీకృష్ణడాత్మీయసేవజే
య॥ దనదువిజ్ఞానతీరమునందు గ్రుంకుచుగంగాదినదులెల్లగంతులిడగ॥
దనదుపూర్ణాత్మసంతతనమాధినిజూచిప్రహ్లాదుడాశ్చర్యపరతసెంద॥ స్వ
కృతగీతాదిశాస్త్రభాష్యంబులెల్ల వేదతుల్యంబులై ధాత్రివెలయుచుండ
వామదేవశుకార్జునవ్యాసభీష్మ॥ సదృశుడేకోజనాదకనస్వామివలసె॥ క॥
ధరలోనారాయణునకు॥ నరుగతినేకోజనార్జునస్వామిశ్రీ॥ నరహరిమహే
శగురుడ॥ చెరువుగసద్భక్తిమెఱయిశిష్యుండయ్యె॥ చ॥ అతడుసమస్త
భూతబహిరంతరనావృతబోధమూర్తియై॥ వితతసమాధినుండునెడవేల్పు
లునూచియితండుదొల్లియాశతధృతియోరమావరుడొశంకరుడోశుకు
డోయటంచున॥ ద్భుతమునుబొందుచుండఱిపూర్ణతసెప్పెధరాతలంబు
నక॥ క॥ ఆనరహరిసద్గురునకు॥ శ్రీనాగోరామగురుడుశిష్యుండైవి॥ జ్ఞానం
బునబ్రత్యక్ష॥ శ్రీనారాయణుడనంబ్రసిద్ధిపహించెక॥ శా॥ రాజన్మూర్తుల
తోడఁబెంపెసగువైరాగ్యోపరత్యాభిరుం॥ దేజంబొప్పసహాయులై మెఱ

* సేవాదిశ్రీయనుస్థలమునందు సేవానిధిశ్రీయనివేటొకపాఠముగలుగుదు

యసద్విప్రబోధస్సురః | ద్రాజాన్యన్వరీయించిమోక్షసుఖ సామ్రాజ్యంబు
లో సుప్యేనా | గోబీరామగురుండుపండితులుగోర్కుల్ దీప్తి సేవింపఁగఁ
క॥ ఆనాగోరామునకుఁ | శ్రీనారాయణునకజునిచెలుపునభక్తం | డై నెగ
డై నెల్లదిక్కుల | గోనేరుగురుండుతత్వకోవిదుడగుచుఁ॥ శా॥ అకాశీతలశేతు
మధ్యకలితజ్ఞాధీశ్వరోద్యచ్ఛిరశ్శీర్షకోటిరమణిప్రభాచిత నిజాంఘ్రిద్వంద్వం
దృపం కేరుపలుండాకాశాదిసమస్తతత్వసమదాయాతీతవిశ్వేశుడై శ్రీకోనే
రుగురుండుమోక్షవరలక్ష్మీకాంతుడై రంజితఁ ॥ శా॥ అకోనేరుగురూత్త
ముంగొలిచిదివ్యాధ్యాత్మయోగంబుదా | శ్రీకల్యాణగుణప్రసిద్ధుడగుచుఁ
శ్రీమన్మహాదేవలో | కై కాచూర్వండుసంగ్రహం చెనతిసౌఖ్యంబొప్పు సాం
దీపునిఁ | శ్రీకృష్ణండుభజించివిద్యలాసరం జేకొన్నచందంబునఁ॥ సీ॥ అఖిల
భూతంబులనాడించుమాయనుసాంపుగా నెవ్వఁడొడింపుచుండు | గురుజ
నంబుల కెల్లగురువులై తగుహరిహరుల కెవ్వఁడుగురువగుచునుండు | వివిధ
లోకంబుల వెలుగించు వెలుంగులమించియెవ్వడు వెలుగించుచుండు | బ్ర
భువుల కెల్లసత్త్వభువై నబ్రహ్మకుద్రభుడొచు నెవ్వఁడుపరగుచుండు | సగు
ణనిగై-ణగూపుడై నెగడుచుండు | నమ్మహాదేవగురువరునభినుతింప | సక
లనిగమాగమాంతశాస్త్రంబులోప | వనఁగమముబొంట్లకునుతింపనలవియ
గునె॥ గీ॥ అమ్మహాదేవగురుచరణారవింద | పరపరాగాంశభజనతత్పరుడఁ
బరశు | రామవంతులకులజాతరామమంత్రి | మాళితీమ్నాంబికప్రియాత్మజు

—* ఉత్తములు.*—

డనేను॥ క॥ శ్రీరామనామమంత్రా | కారునకునసంగనిర్వికారునకుమహా | కా
రునకునిజితాహం | కారునకజ్ఞానభూమికాదూరునకుఁ॥ క॥ ధీరునకుభక్త
జనమం | దారునకునిరంతరాత్మ్యదారునకునిరా | ధారునకుసకలజగదా | ధా
రునకుననాద్యఖండితశరీరునకుఁ॥ క॥ వ్యాపకునకుద్రితశరీరా | లేపకునకుని
జితాహతేపకునకుధీ | దీపకునకుసచ్చిత్సుఖరూపకునకనంతవిశ్వరూపాత్మ
నకుఁ॥ క॥ శ్రీమదత్తాత్రేయమ | హామునిసదృశునకుశ్రీమహాదేవగురు | స్వా
మికేదనసర్వాంత | ర్యామికివిజ్ఞానభూమికారామునకుఁ॥ వ॥ సమర్పితంబు
గానాయోనర్పంబూనినశ్రీసీతారామాంజనేయసంవాదంబనువేదాంతగ్రం
థంబునకుఁగభప్రాశంభంబుబెట్టిదనిన॥ క॥ శ్రీసుఖదశద్వంద్వత్వా | వ్రాసముశివ

—*—కైలాసపర్వతాభివర్ణనము..*—

పార్వతీనివాసమునుమహా! భాసమనాభాసముకై । లాసముదనరారుడిద్వి
 లాసంబగుచుకావలయును అదిమరియునాదిమధ్యాంత విహీనంబును స్వజాతీయ
 విజాతీయస్వగతభేదశూన్యంబును నిత్యాపరోక్షస్వప్రకాశావహాసితానం
 తకోటిసూర్యచంద్రానలాలోకంబును వేదశాస్త్రపురాణేతిహాసాగమూ
 గమ్యంబును బహువిధవణధర్మకర్మగుణనామరూపవికారశక్తివిరహితం
 బును బ్రహ్మాండ్రాద్యమరాసురోరగ గరుడగంధర్వకేన్నరకేంపురుషసిద్ధసా
 ధ్యవిద్యాధరచారణాప్సరోయక్షగుహ్యకభూతభేదరదేవసీఁ బ్రహ్మసీఁ
 శ్వరయోగీశ్వరమునీశ్వరయతీశ్వరకపీశ్వరాద్యపాస్వరంబును నిత్యనిగుణ
 నీర్వికల్ప నిర్వికారనిరాకారనిరంజననిర్విషయాతీంద్రియావాఙ్మానసగోచ
 రాప్రమేయశుద్ధబుద్ధము క్తేవలఖండసచ్చిదానంద మయంబునై నతురి
 యాతీతపరతత్వకైలాసంబుననవ్యక్తమహాదాదిసప్తావరణపరివేష్టితంబును
 జతుర్దశలోకకందరసందరందరంబును సార్వభౌమాదిహిరణ్యగర్భంతా
 నందగండకైలభాసురంబును భామసోమనక్షత్రతారాగ్రహ పావకసౌదా
 మన్యాదివివిధతేజోరత్నశర్మరిలంబును బ్రవిమలవైరాగ్యోపరత్యేకాంతా
 త్యంతముముత్తుతాధిత్యకాధ్యాత్మా నందజీవాభిషిక్తనిర్మలనిశ్చలతాకలికాక
 తఫలితనిష్కామకర్తో పాసనాయాగయోగజవతపస్సత్యతౌచ దయాశీల
 వ్రతదానాదినానావిధానో క్తపాహాద్యానవిరాజితంబును బుష్పివేత నిగ
 మాగమాంకల్పలతావిలసితంబును షడ్విధసమాధిసౌధవిభ్రాజితంబును బ
 రమాధ్యాత్మవిద్యానందజలాభిషిక్తనిర్మలచిత్రవృత్త్యంగణశమదమో పర
 తితితిత్రాత్రద్ధాసమాధానామానిత్వాదంభిత్యాదికల్యాణగుణమదిగణరంగవ
 ల్లిప్రకాశితంబును నిరతిత్యైవల్యభాండాగార శోభితంబును ఫలకామ
 నాభావస్వభావనియతకర్తా చరణచిత్రశుద్ధిసర్వకర్మపరిత్యాగగురుభక్తిఘో
 దాంతశ్రవణమనననిదిధ్యాసనజ్ఞానాదిసోపానసమన్వితవిజ్ఞానరాజమూర్తల
 లితంబునుజంచాక్షరీమహామంత్రమాణిక్యలోరణాలంకృతంబును బ్రహ్మనా
 దముంగళనాద్యరవపూరితంబునునగు తురియమహాస్థాన మంటప్రాంతరం
 బునసరోవరవిషత్సారిభూతప్రహ్మత్వైకదర్శనరూపింకారసింహాసనాసీనుం
 డై శుద్ధసత్యవ్రధానమాయామయదివ్యశోభనవిగ్రహంబును సర్వజ్ఞత్వస

ర్వేత్సరత్వసర్వాంతర్యామిత్వసర్వప్రకృత్య సర్వ రత్నకత్వసర్వ సంహారక
 త్వాద్యగసమగ్రమగుణపరిగ్రహించును సత్యజ్ఞానానందస్వరూపకుండును
 సర్వవ్యాపకుండును దేవదేవుండును నగుశ్రీమహాదేవుండు మూర్తిమంతంబు
 లై చతుర్వింశతీతత్వంబులును నిచ్చాజ్ఞానక్రియాదిశక్తులును హృషీకేశ్వ
 రవాణీశ్వరనురేశ్వర నందికేశ్వర భృంగీశ్వరవిష్ణేశ్వర కుమారాది ప్రమ
 థగణాధీశ్వరులును బ్రాహ్మీ మాహేశ్వర్యాదిసప్తమాతృకలును స్వసాన్ని
 ధ్యంబున నిజకరుణాకటాక్షపీఠంబు నపేక్షించి కొలువస్వస్వ రూపావ
 లోకనంబుజేయుచు నాత్మా రాముడై యున్న సమయంబునఁ దదీయ వా
 మార్ధశరీరిణియుఁబరాపరప్రకృతిస్వరూపిణియునిఖలజగదుపాదాన కారణ
 భూతయునఖలలోకైకమాతయుఁడై భవనగోపినియువిశ్వ మోహినియు
 ధీముఖిజ్ఞానవిజ్ఞానలోచనయువిషయవిరక్త్యధరయు విచారమందస్తితయు
 నిర్మమతానిరహంతా స్తయుయోగబోధ స్తనియు సం దేహమధ్యయుసంసార
 రచక్రనాభియురాగ ద్వేషజఘనయుఁగామలోభోరుయుగళయు గామలో
 భోరుయుగళయుసంకల్పవికల్పచరణయు కాలానుగతకర్మయానయువేదా
 న్నవిద్యావ్యసనవసనోపరతికంచుకధారిణియురజస్సత్వతమోగుణగ్రంథిపీ
 ఠంధకంచుకబంధవేణీబంధనురుచిరయు ఫలత్యగపూర్వకవర్ణాశ్రమోచిత
 ధర్మానుష్ఠానేశ్వరప్రణిధానాచార్యోపాసనేఁడ్రియాత్మ వినిగ్రహస్థితప్రజ్ఞ
 త్వాదిసాత్వికగుణభూషణాలంకారిణియుశుద్ధ వాసనావాసితయు సీత్యాన
 పాయనియు దేవీదేవియునగుశ్రీమహాదేవియతీప్రీతిపూర్వకంబుగాజతుర్వి
 ధశు శ్రూషలుగావించుచు సేవించుచుబూజించుచుభావించుచునమస్క
 రించుచునారాధించినంబ్రసన్నుండయిమెచ్చినీకునెయ్యదియభీష్టంబిచ్చాద
 నడుగుమనినసంతోషభరితచి త్తమైయమ్మ త్తకాశించిరునవునవుచు సిట్ల
 నియె॥గీ॥ప్రాణనాధతన్మదుపతేనిగాల్పుటకంఠెవేరెవనులుగల వె చారుమ
 తికిగాననీదు సేవగావించుటయకానియొండుకోర్కి లేదఖంజముంబి॥గీ॥అ
 యిననీకభీష్టమడుగుమిచ్చెదమని యానతిచ్చితిరమహాత్మ యివుడుగ్రాననా
 కునెల్లతూనవులకుమేలుగలుగఁగొకటియడుగుపల సెననఘ॥క॥ చిత్తబ్రతుష్ట
 సంక్షయకరమఖిలాభీష్టప్రదంబనంతావ్యయచిత్సఖదముజగదధిపత్యధిము
 శివుండుపాశ్చతీదేవికి రామనామప్రభావంబుదెలుపుట
 ఖకరమగుమంత్రరాజముంగృహపజెవుడా॥ గీ ॥అనినవినినవిగిరిజక్టిల్లయెంశ

భుడకుగరానిరహస్యాగ్ధమడిగితివుదగనదిమదీయని త్రేవమగువదారమైనాని
 టిగింతునీకు నెయ్యంబుతోడ గీ|| శ్రీమనోరామశ్రీరామరామరామయనుచు
 రనియిస్తురామునియస్తురామనామమువరాననసహస్రనామతుల్యమట్లుగా
 వునదీనీనీవవధరింపు|| క|| ఆదిపరబ్రహ్మప్రతిపాదకమత్యంతపరమపావనమును
 మోయిదివ్యమంత్రరాజముమోదితధర్మాగ్రామమోక్షప్రదము|| సత్సత్సత్సా
 నానందప్రత్యగభిన్నాత్మసండుబ్రహ్మాదిబుధులీనిత్యమూరమింపుచుండగఁ
 గ్యాతాయనిరామపదముగలిగెబరునకు|| తేగీ|| రామపదవాచ్యుడాదినారా
 యణుండెయతనికినినాకు భేదమింతైనగలుగదద్యయబ్రహ్మమయులమట్లు
 గుటవలననింతినాయందనేనురమింతునెపుడు|| తే-గీ|| రామతారకపావన
 రామనామ | మెంతపాపంబునడఁగించునంతయథుము | శ్వపచుండైననుజే
 యఁగాఁజాలడనఁగఁ | దత్ప్రభావంబునెన్నంగదరమెనాకు || క|| ఈరేడుజ
 గములందును | నారీమణివిమలరామనామముచేతం | జీరఁబడనిఘనదుర్బర
 ఘోరమహాఘంబులేదుకోరివెదకిన|| తే-గీ|| బ్రహ్మహత్యాయుతముమద్య
 పానదశశ | తమునుగుర్వంగనాకోటిగమనదరిత | మపరిమితహేమచార్యం
 బులనవరతము | రామనామాభిహతములోరాజవదనసీ|| బ్రహ్మహత్యాఖ్య
 పాపతమోర్కబింబంబుమధుపానదోషాభ్యూహరుతంబు | దవనీయచార్య
 పాతకశైలభిదురంబుగురువధూగమ్మనాఘకుంభిహరియ | జననీతిత్యభ్యా
 తృవనితార్థకాచార్యగోవధారణోరుదావవహ్ని | పరసతీసంగమపరధన
 హరణాదిఘోరపంకోరగక్రూరబహిః | యన్మతభాషణవలీమహాలవిత్ర
 మార్యదూషణపంకేరుహద్విచేంద్ర | మఖిలకలుషాంబునిధిబడబానలంబు
 రామనామంబుహమశైలరాజతనయ|| తే-గీ|| రమణియవశముచేనైనరామ
 నామ | మమరంగీతిఁపఁబడుచుండనఖిలపాతకములచేడిడ్వఁబడుసుమ్మును
 మతియపుడెసింహమతిభీతిమృగములచేతఁజూలె|| తేగీ|| అనపరతరామనామ
 కీర్తనపరుండు | వెనుకటియఘంబులఁదలంచివెలువవలదు | ఘనతనైనుగు
 నెక్కికుక్కలనుగాంచి | భయపడఁగనేలమనుజుఁడోపంకజాక్షి || క|| ఇలలోన
 రామనామము | సులభంబైవెలుగుచుండఁజాలుకగబలుకం | గలనాలుకగ
 లుఁగఁగఁడ | ట్టులుమిన్నకనరకములనుజొందెదరకటా || ఉ|| ప్రాపుగరామ
 నామమునిరంతరమున్భజియించువారికిం | బాపములేదటంచుఁబెనుపామును
 బట్టగవచ్చునగ్నిసం | దీపితలోహఖండమునతిత్వరితంబుగమ్రుంగవచ్చుబ

లోపముఁజెంచువెద్దపులికొలుదియ్యగవచ్చునిధిక॥క॥ ఏపాపమునై
 నఁదగం । బాపఁగలదురామనామభజనవలకుం । బాపముగలదినివలుకుడ
 పాపాతకియఘమునడచనదియోపదిలక॥ సీ॥ ద్విజవరేణ్యులకునువిప్రొత్త
 ములకుయోగీశ్వరులకునుయతీశ్వరులకు । భక్తివైరాగ్యసంపద్విశిష్టులకు నే
 కాంతవాసులకు వేదాంతులకును । జండాలపుల్కనశ్వవచఃంకకిరాతశబర
 హూబాంగనాసంగతులకు । బ్రహ్మహత్యాసురాచాన హేమస్త్రయగురున
 ధూంకమకరవరులకు । సుందరీక్షత్రియారవ్యశూద్రులకును । మఱియునా
 నావిధానేకమానవులకుఁ బరమపాదనమైశుభప్రదమునై న । రామనామంబు
 శరణంబురాజవదన॥ చ॥ కనదురురామనామమునకంబెఘనంబగుపాపనాశ
 సాధనమునిరంతరేష్టఫలదాయకమై నవిశేషకారణం । బునుమరిలేదులోకము
 లమూఢులెఱుంగరుదానినాశ్రయిం । చినసకలాథకసంపదలుచేతుఁజిన్ద
 ములైలనందనా॥ తే-గీ॥ అబలశ్రీరామరామరామాఖ్యమంత్ర । మిప్పిత్తంబు
 లనధులకిచ్చుచుండఁ । గాంచి నెఱిసిగ్గువడుచుగడుగల్పతిరువు । కామధ
 నువునలఘుచింతామణియును॥ సీ॥ ధర్మార్థులకుసర్వధర్మంబులొనగూర్చున
 థాఁథులకుఁ జేయునథకములను । గామార్థులకు నెల్లకామంబుల సొసం
 గునాత్మజార్థుల కిచ్చునాత్మజులను । శ్రీధృతీర్థయత్రేయస్సుఖత్వమావి
 ద్యాధులకువాని వెలయనిచ్చు । ఛత్రచామరగజాశ్వ ప్రభుత్వారులకవియ
 సంపాదించుననవరతముఁ । జంద్రసూర్యాలయములనున్నల్లలోక । సత్కలై
 కుంభకై లాససదనములను । గోరువారలకవియుఁజేకూఁజేయు । రామనా
 మంబువిలసిల్లిరాజవదన॥ చ॥ అదియునుంగా॥ సీ॥ నిఖిలలోకంబులనిమూఁ
 లముగఁ జేయుభవభయంబుల నెల్ల బాఁజింతు । బంధనంబులఁబట్టంపు
 లుగాఁచు సొలయునాపదలనునులిమివైచు । శాత్రవవిజయంబుసతతం
 బుసమకూర్చుదూలించు బహువిధదుఃఖములను । దలజూపఁకుండదుడకళ
 లనుదొలగించుసకలశుభంబులసంగ్రహించు । బరమపావనమంగళప్రస
 మగానగలితధర్మార్థకామమోక్షములలోను నెసగుభక్తులొసంగనిచెట్టలేదు
 ఏయిచ్చెప్పుదుశ్రీరామనామమహిమ॥క॥ అచ్చట నెసరస్వతియును । నచ్చటభాగీ
 రథియునుయమునానదియు । న్నచ్చటసమస్తలీకము । నెచ్చటశ్రీరామసామయ
 ప్పడుదలతు॥గీ॥ తవిలిశ్రీరామనామసుధారసంబునమృత్యులెగోలగుభక్తుల
 కమృతమేఱు । నమరనమృతాస్థిసులచేతనదియెమిగులు । గోరబడుచుట్టుగావున
 ఖాదిజాక్షి॥గీ॥ కోడిమును గాననిధునుష్యభేరువాడి । చిరిసనశత్రునిచెన్నజేరనట్లు

తన్నెరుక్కదనపేరుడడవినంతగరుణచేరాముడవు డాసాత్మైత్కరించు||సువృ
త్తము|| రామరామరామరామరామరామయంచు||శ్రీ||రామరామరామరామ
రామరామయంచు||శ్రీ|| రామరామరామరామరామరామరామయంచు||డ|| న్నా
మక్తిరనంబుఁజేసినంగలుంగుమోక్షము|| క|| నిరతంబురామనామ|| స్మరణం
బునకంఠమోక్షసాధనమితరం|| బరయంగలేదుధరలో|| బరమసులభమైన
బసదుపాయంబబలా|| వ|| అనియిట్లు|| శ్రీరామమంత్రంబునుదత్తభ్రావంబును
నుపదేశించిననా కణిఁచిపరమానందభరితస్వాంతయై యక్కాంతామణి
యత్యంతభక్తిపూర్వకంబుగాననేక ప్రమాణంబులాచరించి వినుతించిస్వా
ఖితన్యంత్రాధిష్ఠానదేవతా|| శ్రీరామతత్వస్వరూపంబట్టిది యెఱింగింపుండ
నిన సుక్ష్మం తవిచారించి|| శ్రీరామహృదయంబనుపరమేతిహాసంబుగలదందు
|| శ్రీరామతత్వంబతివిస్పష్టంబుగావలసిల్లునది యతిరహస్యంబుగావున నెవ్వరి
కిగోచరంబుగాకుండునదివినుదెలియంజెప్పదవినమని|| శ్రీమహాదేవుండవ్వి

రామాయణకథాసూచన.

రవ్యతీదేవికిట్లనియె|| సీ|| ఆదినారాయణుండార్ధరక్షణపరాయణుడులాకోప
కారాధకముగను|| శ్రీరామచంద్రుడై తీర్తిపై నవతరించి ప్రేమలోసీతను
బెండ్లియాడి|| సాకేతపురమునసంభ్రమించుచునుండిజగములరక్షింపజనని
వరము|| జనకునివాక్యంబుసమకూర్చి చెల్లింపడమ్ముడుభార్యయుదానుగూ
డి|| తాపసులవేషములుదాల్చి తాల్చివూట|| దండకారణ్యభూములదగఁజరిం
చి|| సకలరాక్షసగణములసంహరించి|| యరిగిసీతానిమిత్తమై యంతవూడ||
మ|| రణభూమిందగరావణానురునిపుత్రభ్రాతృబంధూరువా|| రణగంధర్వశ
తాంగయుక్తముగశస్త్రశ్రేణిచేద్రుంచి|| త్మణసుగ్రీవహనుమదాదియు
డై|| కాతించిసీతావధూ|| మణిలోపచ్చైనయోధ్యకారులు నుతింపంబుష్ప
కారుడుడై|| తే|| గీ|| ఇట్లరుగుదెంచిరాముడుహితపురోహి|| తార్యబాంధవ
సచివభృత్యప్రభృతులు|| ననుజులునుగొల్వసక్తుడై జనకజాభి|| యుక్తుడై
యంతఁబట్టాభిషిక్తుడయ్యె|| సీ || శృంగారమేపార సీతాంగనామణిమునునిజ
వామాంకమునవసంతం|| దనపాదుకలుశిరంబునమోచిముందరహనుమంతు
డతిభక్తిసనుసరింపధవళితప్రమాతతధనుర్బాణముల్దాల్చిలత్తఁబుడు
దండనీల|| సరినిరుగడలబింజామరంబులుపూసిధరతశత్రుఘ్నులుపరిధవిం
చుననుపమోజ్వలరత్నసింహాసనమున|| నమరంగూర్చుండికోటిసూర్యుడుకా
శు|| డై|| వసిష్ఠాదిమునిసమూహములచేత|| జెలగిరామచంద్రుడట్టాభిషిక్తుడ

యెన్చు|| ఇట్లు పట్టాభిషిక్తుండై శ్రీరామచంద్రుండు హితపురోహితామాత్య
నుహృద్విద్యద్యైష్ఠ్యణదాసదాసీజనంబులకును నానాదేశాధీశ్వరులకును
విభీషణనుగ్రీవజాంబవత్సువేణనల నీలగజగవయగవాత్స గంధమాదనాదు
లకును వందిమాగధ పారకలోకంబునకును దక్కనవారలకందరకు మనోరథం
బులుదీరందగినరథతురగవారణ గోభూహిరణ్యాగ్రహారత్నదివ్యవస్త్రాభి
ణగంధమాల్యాదులొసంగి సత్కరించి యంతటదనపురోభాగవతియుబు
ణ్యకీర్తియునిటలతట ఘటితాంజలియును గృతకార్యుండును నిరాకాంక్షుం
డును నిత్యానిత్యవస్తువివేకయుక్తుండును సకలవిధైశికాముష్మిక భోగవిర
క్తుండును సమాదిషట్కుంపత్తియుతుండును ముముక్షుతాపమన్వితుండును
మహాబుద్ధిమంతుండును నైనహనుమంతుంగనుంగొని కరుణారసంబుపొం
గారజనకతాంగనామణి నెమ్మె గంబుజాచిమనకు నిత్యభక్తుండును బరమభా
గవతిభిక్షామణియునైనయితనికి మద్దివ్యతత్త్వస్వరూపంబుపదేశింపుమనిన
బంగారంబునకుఁ బరిమళంబుగలిగిన తెరంగుననుప్పొంగి మందస్థితముఖాక
విందయై విశ్వమోహినియైన సీతామహాదేవి యాంజనేయుని కభిము
ఖయై యిట్లు నియె||

స్తీతాంజనేయసంవాదము.

మ || నుమతీరాముడునిర్వికారము సదాశుద్ధంబుబుద్ధంబుచిం । త్వమవా
చ్యంజతులంబతీంద్రియముసజ్జామాత్రముకస్పృప్రకాశేమునిర్విద్వంద్వ ముని
ర్వికల్పమజముక సత్సంబిదానందరూ । పమమూర్తంబజరంబు కేవలపరబ్ర
హ్మంబుచింతింపగక॥క॥అవికారుడయ్యుగనకము। వివిధాభరణంబులై నవి
ధముననితడేదివిమైభువిమైరవిమై । కవియై సర్వాత్మ డై ప్రకాశించుడ
గక॥ క॥ త్రిగుణాత్మికయైనిశేము । జగములుపుట్టింపజెంపసమయింపం
గాదిదగుమూలప్రకృతియనే । నగుదుఞ్జమీసత్యమగమహాగుణశాలీ॥ క॥అ
మలుడగునితనిసాన్ని । ధ్యమువలనస్పృశింతుజగమంతత్రితనై యి। ట్లమరబు
ధులచేడతస్పృష్టముగల్పింపఁబడునీయసంగునియందుక॥ ప॥అదియెట్లనిన
నాకణికంపుమయోధ్యానగరంబున నతనినిమలంబై నరఘువంశంబునందిత
నిజన్తంబునువిశ్వామిత్ర సహాయత్వంబునుదన్త ఖరత్నాంబునుసహాల్పాశాప
శమనంబునుహరధనుర్బంగంబును మత్స్యాశిగ్రహాంబును బరశురామఫరా
క్రమభంజనంబునుబురప్రవేశంబును దండకారణ్యగమనంబునువిరాధవధనం
బునుశూర్పనఖాకర్ణ నాసికాచ్ఛేదనంబును ఖరదూషణిలిశిరకప్రముఖరాక్ష

సఖిండనంబునునూయానూరీచమరణంబును మాయాసీతాపహరణంబును జ
 ఘాయుకబంధమోక్షలాభంబును శబరీపూజనంబునునుగ్రీవ సమాగమంబు
 నువాలివధంబునుసీతాన్వేషణంబును సమద్రసేతుబంధనంబునులంకానిగో
 ధంబునుభీమ సంగ్రామంబునభ్రాతృపుత్రపౌత్రబాంధవ హితజనాదీసహ
 తంబుగారావణహరణంబును విభీషరాజ్యప్రదానంబునుబుష్పకారోహణం
 బునుమత్స్య మేతంబుగానాకేతపురగమనంబునురాజ్యాభిషేకంబుమొదలుగా
 గలకార్యంబులన్నియునాచేత నాచరితంబులయ్యెనట్లగుచుండ నిర్వికారుల
 డఖిలాత్మ కుండై నయీరామునియందగ్ధానులచేనారోపింపబడుగావున॥
 ఊ॥ రాముడునిర్వికారుడునిరామయుడవ్యయుడత్తురుండుని । స్కాముడ
 తేంద్రియుండజుడకర్తయభోక్తయసంగుడంతరా । రాముడునిర్వికల్పుడు
 నిర్లంబునుడద్వియుడై నయావరం । ధాముడుగానిచారుగుణధాముడుగా
 జుసమీరనందనా॥క॥ మాయాగుణానుగతుడై పాయకనానావిధప్రపంచం
 బితఁడై సేయుననితోచు సేమియుజేయడసంగుండకర్తసిద్ధమువత్సా॥

వ॥ అనినవినిహనుమంతుండుసీతాదేవికిట్లనియె.

గీ॥ రామచంద్రుండుతారకబ్రహ్మమగుట । సత్యమగుగానియిమ్మ హాస
 స్సమయుని । నులభముగఁగాంచుపరమసునూత్రమెద్ది । నాకెఱింగింపవమ్మ
 హాసైకజనని॥

డింటనభ్యసించి-యంతటబ్రాణనిరోధంబుసేయందగు- నందున్నభావని
యత-రేచక-పూరక-కుంభక-క్రమంబులచేత-నేకవింశతిసహస్ర షట్చతా
ధిక సంఖ్యాజపమంత్రానుష్ఠానంబు మంత్రయోగంబు-ప్రతిదివసాభ్యస్తరే
చకాదిత్రివిధానిలసంయమనఃపూర్వకంబుగాఁబ్రాణవృత్తియందపానంబు
ను-నపానవృత్తియందుఁబ్రాణంబును - లయంబుగావించుటలయయోగం
బు- మూలబంధోఽధ్యానబంధ-జాలంధఃబంధ-పూర్వకంబుగా-రేచకపూర
కంబులనుడిగించిప్రాణాపానంబుల రేచిని రేయింబగలొక్కచందంబు
నఁ గుంభించుటహటయోగంబిది-త్రివిధప్రాణాయామంబువిషయంబులవ
లననిందియంబుల మరలించుట ప్రత్యహారంబు సగుణనిర్గుణాత్మకవస్తు
చింతనంబుధ్యానంబు- మూలాధారాదిచేతంబులఁజి త్తంబుసరికట్టుట ధార
ణాయోగంబునిర్మలనిశ్చలచి త్తవృత్తినిగ్గణబ్రహ్మత్వంబు నంపాదించుట
సవికల్పనిర్వికల్పాత్మకసమాధియోగం-బిట్లష్టాంగయోగంబుప్రకాశించుచు
నదియవరిపక్కన్దుత్తులకుయోగ్యులబిది-యజిమాద్వైత్వైశ్వర్యముల సుసంగు
ను- నాత్మజ్ఞానంబుప్రకటంబుగాఁజేయు-మఱియుఁబ్రవిమలచిత్తులకు- జీవ
బ్రహ్మైక్యజ్ఞానమాత్రంబునిచ్చు-నతిశుభంబయినవిజ్ఞానయోగంబు- రాజ
యోగంబనంబును-నీరెంటికిశ్రీరామచరణకమలభ క్తికారణంబు- దానికివై
రాగ్యంబుమూలంబు-వినుము॥ శా॥ ప్రత్యక్షావగమంబుఁబావనమునభ్యాసం
బుగావింపఁగా నత్యంతోరుసుఖంబుధర్మ మతిగుహ్యంబు త్రమం బౌద్యము
న్నత్యంబాగమసిద్ధమాదీమునిరాట్సంసుత్యము నేవ్యము;న్ని త్యానందమురా
జయోగముమహానిర్వాణమార్గంబగు॥గీ॥ రాజగుహ్యమైన రాజయోగం
బును శ్రద్ధదానులగుచుజనములెల్ల సంశ్రయింపలేకసంసారవనధిలో ము
నుగుచుండుదురువిమూఢులగుచు॥క॥ ఈరాజయోగమార్గం బీరేడుజగం
బులందునెవ్వరెఱుంగరా తాదామలసనపాంగా పారకృపాయుక్తులైన
భక్తులుదక్క॥గీ॥ రాజయోగంబుముక్తికిరాజపథము రాజగుహ్యంబుప
రమంబురాజవిద్య యదియుమూఁడువిధంబునలరుచుండు సాంఖ్యతారక
సద్ధమనస్కములనంగ॥గీ॥ తారకంబుమనస్కృద్ధికారకంబు సాంఖ్యమాత్మ
స్వరూపవిజ్ఞానకంబు ననుభవజ్ఞానమనస్కమట్లుగాన నాద్యక్షేపింఁగింత
మొదలనీవవధరింపు॥ ఉ॥ తారకమున్నవాంబునిధితారకమంబును సంభవోది
బ్ధుం ధారకసన్నతరిబధువిదారకమంచితేగాగరోషసంః హారకముంబ్రహ్మ
నవరిహారకమాత్మ సుఖానుభూతివి సారకమాగమాంతను సారక మైతన

రాక్షసాదుఃసీతః॥ తారకయోగముఁదెలియఁగ | నేరకవేదాంతవాక్యనికు
రుంబముచే | నూరకవాదించుచుఁజేడు | వారికిమోక్షంబుగలదెవాయుకు
మారా॥ గీ॥ రాజయోగంబుపూనినిరంతరంబు | పట్టుగానభ్యసింపంగఁబ్రా
లుమాలి | కొన్నివేదాంతయుక్తులుగూడఁజెట్టి | పలుకనేర్చిన బ్రహ్మసుభవ
ముగలదె॥ సీ॥ దారుణగాఢాంధకారంబడంగునేవసుధపైఁ గృతదీపవార్తవ
లన | నాకొన్నమనుజునియాడలిడిఱు నేఘనసరసాన్నవర్ణనమువలన | నెఱిఁ
బేదవానిపేదఱికంబువ్రావు నేద్రవ్యప్రభావకీర్తనమువలన | రోగపీడితుని
బల్ రోగంబుదీరునేకలితొషధప్రసంగంబువలన | జండిపడిబుద్ధిలోపెలినిం
డిమిగుల | దట్టమైనట్టియజ్ఞానతమముదెగునె | తర్కితవిచిత్రశబ్దబోధంబు
వలన | ఫలితయోగానుభవదృష్టివలనఁగాక॥ క॥ యోగాభ్యాసమువలనన |
చాగతిచిత్తేంద్రియములదవఁములడగు॥ రాగద్వేషాదులుచను | బాగు
గనాత్మకుసుఖానుభవమంగలుగు॥

—* తారకభావము. *

వ॥ అట్లుగావునదారకయోగాభ్యాసంబుముముక్షునకవశ్యకతఁవ్యంబు
ట్లగుటఁదత్ప్రకారంబెఱింగించెన సావధానచిత్తుండవైవినుము॥చ॥ వనరు
చునేమియుందిననివానికిమిక్కిలివెక్కసంబుగాఁ | దినియెగఁబోయువానికి
నిదీరనివిద్వరయెల్లప్రాద్దుఁజై | కొనబడియుండువానికినిగాంకకరేవగ లా
క్కరీతిమేల్కొనివసియించువానికినగోచరముల్వరయోగలక్ష్యముల్॥ క॥
యుక్తాహారవిహారంబు | యుక్తస్వప్నావబోధుడురుకమఁముల॥ యుక్త
విశేష్టండుగును | యుక్తనకగుఁబరమరాజయోగమునుభవమై॥ సీ॥ వితతమై
విజనమైవిమలమైనుభవమైపొసంగువివిక్తదేశమునందు | సమభూమియం
దునిశ్చలముగాబిట్టుపల్లములుగాకుండఁజేలవముగాఁగ | వరుసగుళాజినవ
స్త్రంబులనుపుగాఁజిచియుష్పగవానిపైఁదిరముగఁ | బూనిపద్మాసనాసీ
నుండై యాఘాదఁగాయమధ్యమమును గళిముశిరము | జక్కఁగానిక్కిచ్చు
క్కులుముక్కుచక్కి | జిక్కఁదక్కించితక్కినదిక్కుఁగనక | మిక్కిలిదశేంద్రి
యంబులనుక్కుఁజేసి | ఫలితముగయోగమభ్యసింపంగవలయు॥చ॥ యతః
చిత్తమరుద్దశేంద్రియతనువ్యాపారుడైమానియై | హతకామాదివికారుడై
గతభయముడైబ్రహ్మచారివ్రత | స్థితుడైశాంతమనస్కుడైస్వగురుమూర్తి
ప్రొక్తలక్ష్యతఁసయ | గతయోమద్యయమభ్యసితఁడగుష్టాంగంబుచితో
ద్యోగుడై॥క॥ ఏకాకియునునిరాశియు | నేకాగ్రమనస్కుఁడునుజితేంద్రియు

లుచిక్కువడునె. యోదంబులేనిచో సెగిమావటీనిచేగజరాజములు నరికట్టువడునె. తగువలలేనిచో మృగయానిోదిచేహోరమృగంబులు కొట్టువడునె. రాజితానందతారకరాజయోగపావనసమాధిలేనిచో బరమశుక్లతర్కవేదాంతవాదతత్పరులచేత । నింద్రియమనంబులునిగ్రహింపబడునె॥క॥ జనమంజనంబుగైకొని । ఘనమగుధనమును నెఱుంగుకైవడినినిరంజనతారకయోగముచే । కొనివరతత్త్వమును దెలియగుఱివడునంత॥గీ॥ పలలముజూపిచేగనుబట్టురీతి । నమృతసమనాదబిందుకళానుభూతి । నుఖము సొందించిమఱిగించిచొక్కజేసియింద్రియమనంబులనునిగ్రహింపవచ్చు॥

నాదానుభవము.

గీ॥ వేదమట్లుగాననాదబిందుకళానుభవముదెలిపె మొదలబండితులకుఁ దత్యకారమెల్లదగ నెఱిగించెద । విస్తరించితెలియవినమువత్స॥గీ॥ సద్గురుప్రాకృమద్రచేత్రవణయుగము । మూసియాలింపబ్రణవంబుమోయు మొదలఁచి జణియనుచునంతటజణిచిణియటంచు । మించిరెండవమాటుఘోషించుననఘ॥శా॥ కంటిన్నెమ్మ దిగంటిసద్గురునినింకస్తే నిలోపువ్వలా । ఊటంబూజలొనతుకనంచుఁ గరమర్ధిక్షదేహిదామన్నుగా । ఘంటానాదముఁ జేసెనోయనగనోంకారంబుహృద్విధియు । న్నింటన్మోయు । దదారవంబుగతియాహిడకవిజృంభించుచుకన్సగర్ద ॥ కామక్రోధాద్యసముద్రాత్సగణవిజయాకాంక్షి మైప్రత్యగాత్మ । శ్రీమన్నారాయణుండఁచితవిమలమహాచిత్రశంఖంబునిండఁ స్నేహంబారంగబూరించినగతి మొఱయుజిత్కళాదర్శకంబై । భూమానందప్రదంబై స్ఫుటనిగమశిరోభూషణోంకారమంత॥మ॥ నలువైష్ణవదగుబ్రహ్మదండిసౌకవీణాదండముంజేసివ । డ్దలజాతంబులమెట్లుగానివిపిపంచప్రాణముల్ తంత్రులై । యలరంగఁగొనిముక్తికామినిసహస్రారంబునందుండిని । చ్చలువాయించెననుగ సుష్పప్రణవస్వానంబువానంతట॥తోటకవృత్తము॥ అమృతాంగనబోధమయాత్మనిశు । ధ్రువనక్షత్రవనంబులుత్పలముగానమరంగొనిపాడుచునాడియన । ట్లమలప్రణవోరవమంతఁదగు॥సీ॥ సలలితేంద్రియగోపికలువరప్రీతిచేజను దెంచితనుబొందినరీతినింపుకొల్ప దండిలతోవిభాస్వదాధారాదికపికావళిమహావికాసమొంద । బ్రస్ఫుటికృతపటస్ఫుటగుండలీంద్రుఁడత్యానందకఢముగానాడుచుండఁజి బొందుగాఘ్రామధ్యబృంధావనమ్మునబ్రత్యక్షబోధగోపాల్పమానిక । విశాలిమానసపవనసూక్తములచేతఁ । దననుసుమ్నాముఖలిలఁచాల్చి నుధురంగున

మొనరించెననంగనోంకారమలము । వేణునాదస్వరూపమై వెలయునంత||
 సుగంధివృత్తము|| క్రూరరాగరోపవైరికోటి నెల్లద్రుంపగో|| గోరియొత్తు
 రాముడుండఘోరసంగరాఖమై । భూరిభేరికారవంబు భోరుకొల్పినట్లు
 లోం । కారనాదమొప్పవంతగాగుమారుయంతట|| మ|| అమరేంద్రాదుల
 గెల్పుసొంపలరుమాయాకాంతనాడింపగా । నమలాత్తుండగునల్లమాప్రభు
 వరుండాత్తియవిద్యామృదం । గమవాయించెననంగమొప్పలలితోంకార
 స్వనంబంతహృద్యమచింత్యంబతులంబవాఛ్యమగునిత్యానందమై మారుతీ||
 సీ|| నిఖలేంద్రియములనునీలకంఠంబులత్యంతసంతోషస్సృత్యములుసలుప| ధ
 మామృతాద్రి కృతమనోవనీస్థలిశమముఖసుగుణస్వములిగుర్ప । సమర
 సానందనిర్ఘ్రముచేరాపదావానల్లం బెల్లజల్లార్పబడగ| భ్రూమధ్యదేశన
 భోపిధితిత్కళావిద్యులతాతుల్యలయుచుండదతదిదాకాశమధ్యసంగతస
 మగ్గి రాజయోగఫమాధిధారాధకంబు| మోదవషణంబుగురియుచు మో
 సెననంగ| ప్రణవదశమనినాదమొప్పారునంత|| వ|| ఇట్లు - చిణీనాదంబునుజిణి
 చిణీనాదంబును-ఘంటానాదంబును- శంఖనాదంబును-వీణానాదంబును-దా
 శనాదంబును- వేణునాదంబును- భేరినాదంబును- మృదంగనాదంబును- మే
 ఘనాదంబును-ననంబరగుదశవిధప్రణవనాదంబులను- శ్రీగురూపదేశపూర్వ
 కంబుగా శ్రుతియుక్త్యనుభవంబులచేత- నెఱుంగవలయు మఱియును|| గీ||
 భూరినాదంబుకారంబుపుణ్యపురుష| విమలబిందువులసదుకారముగపేండ్రకళ
 మకారము మూడునుగలియంగూర్ప| ఘనతరోంకారమగు సదాగతికుమా
 ర| వనమయూరవృత్తము|| గౌరవయకారమునుకారముమీకారం| బారయంగ
 గూడియొకయత్నరమనాద్యోం| కారమనంగనిఖిలకారణమునై ఘంటారవ
 మురీతిహృదయాబ్జమున మోయు|| క|| హృదయసదనమనబొదతెడి| సద
 మలనాదామృతంబుచవిగొనకున్న|| మదిగదలుచుగుదురదుగలు | గదు
 మొదలిటిపదముముదముగదురదుదయమె|| క|| నాదమునంచితపరమా | ప్లోద
 ముచిత్తప్రసాదవృషగతగురుసం| వాదముగతభేదంబని| వేదంబులుపలుకువే
 దవేదాంతజ్ఞా|| గీ|| ప్రణవనాదరసామృతపానరతుని | విమలనయనములనిమి
 షత్వమువహింప| మనసుదేవాలయంబునమనికిమఱిగి| సలలితకళావిభూతి
 చేవెలయుచుండు|| సీ|| అనిమిషుండజరుండునమృతంధువటుశక్తిధరుడుసి
 ధ్ధుండువిద్యాధరుండు| యోగీశ్వరుండుసామ్యుండింద్రుడునుశుచిస్థమవతే
 యునుబుణ్యజనుండుభువన | వతియునువతసదాగతియును సుకృతార్థుండభ

వుండనఁతుండనఖిలమిత్రుఁడతికళాశాలిమహాబుధుండకపిశ్వరుండునును
మనోగురుండునునుండఁ హంసవాహనుండునచ్యుతుండుశివుండు పరమపు
రుషుండగుచుఁబరగుచుండు బసవతనయవినుమువ్రణవనాదామృత పాన
తృప్తుడైనమానవుండు గీ॥ ఆంజనేయయింకనంతర్బహిర్యధ్యుఁడృగ్వి
లోకితప్రదీప్తచిత్తుఁడృ విభూతియెల్ల భావించిచెప్పెద నాదరించిచూడు
మాతృయందుగీ॥ కనులురెండుగురునియనుమతిఁగొనిమూసి బొమలనడు
మద్విదళకమలమునను విమలదృష్టినిల్పిశమలలితాత్ముడైన చూడవలయు
లక్ష్యకోధనలుము॥

చిత్తులొసాత్మోత్కారము.

క॥ మునుపుగహృదయాకాశము గనువట్టుంజూపులకునుగన్నులవెంట
ష్టమనదిమనమదిగావుచు గనఁదగునాకాశపంచకంబుండగక॥ వ॥ ఇట్లుతన
లోచనంబులకుఁగనుచూపుమేర గోచరంబైనహృదయాకాశంబునందుఁగే
వలనిరాకారంబైనగుణరహితాకాశంబునునిబిడనిఘరసీరంధ్రగాఢాంధకా
రాకారంబైనవరాకాశంబును ప్రళయకాలప్రజ్వలజ్వాలా భీలదావానలా
కారంబైనమహాకాశంబును వివిధవిచిత్రవితతాపరిమితద్యుతిభరితంబైనత
త్త్వాకాశంబునుబ్రచండ మాతాండమండల శతకోటిప్రభాభాసురంబైన
నూర్యాకాశంబునుననుపంచాకాశంబులనవలోకింపవలయుమఱియును॥ గీ॥
ఆంజనేయవినుతదాకాశపంచక మధ్యమమునవెలుగుమహితకళిల చంద
మెల్లనీకుముందుగాఁచినుపింతు సందియములుమానిపొందువాని॥ సీ॥ మందా
కినీనుధానందోహదుద్ధాబ్ధిసౌందర్యలహరులచందమునను మందారమల్లికా
కుందారవిందోరుచందనపుష్పర్మకృష్ణయముపగిది నిందిరాసుందరిమందిరాం
తమకరందనిర్మురరుచిప్రతీతిరీతి నిందుభృన్నందిఫణింద్రసంక్రందవకరి
సింహాద్వీప్తిబృందములభాతి హరినీహరిడిండీర శారదాభృగ హీరకర్పూర
తారకాకారకాంతి కరణినాకాశపంచకాంతరమునందు మండితములగుజి
త్తులొమండలములుమరియును॥ సీ॥ సద్యస్తమోనాశఖిద్యోతమాశనద్విద్యు
ల్లతాప్రభావీధిపగిది హృద్యక్షపావేద్యఖిద్యోత సందోహవిద్యమానద్యు
తివితితికరణి హూరాంధకారవృద్ధాన్వీలసవారివారివాహచ్యుప్రజమురీ
తి నీలవైదూర్యప్రవాళాబ్జరాగముకాఫలగోమేధికములభాతి శుద్ధమాణి
ర్వమరకతకోణరత్న తప్తతేయరుచులచందమునహృదయ మండితాకా
శంబుకేమధ్యమమున గానఁబడుచుండఁజన్మయకళిలువత్స॥ శా॥ చందాం

శుప్రభలుట్టిపడ్డగతిభాస్వచ్చిత్కళాకోటులు । ద్దండస్ఫూర్తులఖండఖండ
ములు నై తండోపతంబులై । నిండా రంగమపట్టి వెండియునుమాన్మీరేజమ
ధ్యాంచితాఖండాకాశపరంపరాంతరమునగమ్యంబులైయంతట॥సీ॥ తరు
ణబోధారుణోదయదీప్తినిజ్ఞానగురుతమమజ్జసృద్ధుమాలనడగ । పుల్లపడ్డల
జాతములమీఁ దనిక్కిహంసముద్రివేణీ సంగమమునమెలగు । విమలేంద్రి
యేందీవరములెల్లముకుళింపమానమనుశశిసుఖవనధిజాట । సలలితజ్ఞానవిజ్ఞా
నకోకంబులనోన్యసంగతములై యనగింపెనగఁ । నాతతాజాండపిండాండ
జాతములను । బూనివెలగించుపట్టుతరస్ఫూర్తిఁ లోడ । ఘనతరాంతర్వృ
దాకాశమున నెలుంగు । మండితాఖండచిద్భానుమండలంబు॥గీ॥ సకలకమ
ములకుసాక్షియైస్వప్రకాశతడమోఘ్నుడగుచుఁజురరాది । కప్రసరక
త్యగరిమభాసిలుసత్స్వ॥భావుడగుచుఁజిద్విభావీనుండు ॥ క॥ భూమధ్యోద
యశైలము । పై మొదలందోచియంత్రవిమలహృదయ । ప్యోమారూ
ఘండింద్రియః తామరసానందకరుఁడుదావై వెలుగు॥సీ॥ అంతకుమున్నెనీ
వహోత్సవిజ్ఞానచతువుల్ । దెలుచియజ్ఞానమోహ । నాంగితాదాత్మ్యరూ
పాలింగనముమానిచయ్యనతనువనుశయ్యడిగి । చాదువై రాగ్యవిజ్ఞానోప
రతులచేమాన సన్నానకమఁములుదీర్చి । యనిశంబుఘడ్డింద్రియ ప్రేరకుం
డెవ్వఁడా దేవసవిత్ప్రమహాప్రకాశ । మెలమిసేసంచులోచనాం జలులచేత
ఘనతరానందగాష్పకాఘ్యంబులిచ్చి । మొదలసందేహ మందేహముఖప
రప్రకాశమొనరించియంతనానందమలర॥క॥ మానజవమునిర్వృత్తి । ధ్యాన
ముంగావించియక్రియాత్మాచర్యనముం । బూనియొనరించిచిదఖండానం
దంబనుభవంపుమయ్యమహాత్మా॥గీ॥ అట్లఖండసుఖామృతావాప్తిఁజెంది । చి
త్తశ్రాంతితాంబూలసిద్ధిఁగాంచి । మురిసియసమానమూర్తివై ముక్తిశాం
తఁతోవినిోదంపవయ్యవాతూలతనయ॥ సీ॥ కామాదిఖగములగజిబిజులడగ
దేహాత్మాభిమానార్కుండ స్థమింపఁ । సలయవిత్తేవకహ యరసాస్యాదధిం
ద్రియాబ్జములునిద్రించుచుండ । విలసదాత్మాకారవృత్తికై రవజాతమింపొం
దివికసింప నెఱుకమఱపులనుచక్రయుగమునకతివియోగముల్లఖండవిజ్ఞానన
క్షత్రతత్వేలఁచెలివివెల్లలఁబోవ నీమఁల ఘనశ్చకోరత్మ స్థానలింఘచల్లా
రనంత । ననితకగమగహృదాకాశమున వెలుంగు । మండితాఖండచి
చ్ఛంద్రమండలంబు॥

ప॥ అయ్యవస్థరంబున సుసుమ్నాంతఃపురంబున నప్రమేయతీర్థియ శయోగ

తలంబున హంసయానయు దుర్నిరీత్యకళాభాసమానయు- మూలాధార
మణిపూరకకింకిణీసమన్వితయు స్వాధిష్ఠానకాంచీకలాపయు- హృదయకీలి
తానాహతరత్నభూషితయు- గంఠవిభ్రాజితవిశుద్ధమంగళసూత్రాలంకృ
తయు- భ్రామధ్యప్రకాశమానసదమలద్విదళలాటకాశోభితయు- సూ
ర్యచంద్రమండలతాటంకయుగళవిరాజితయు - ధగద్ధగాయ మానసోదా
మనీలతాశరీరిణియు - శుద్ధసత్త్వదుకూలావృతయు- సచ్చిదానంద స్వరూపి
జియు నైనముక్తికాంతను - యోగజ్ఞానకరంబుల గాఢాలింగనంబుజేసి-
నానావిధప్రణవనాదంబులను- కంకణమేఖలామంజరశింజితగళరవమణితా
ద్యారవంబులు చెలంగవిచారజనితజ్ఞానానందరసమధురాధరామృతంబను
భవించుచు- బరమశేషంబునునిలుచెమటపైడమ- నిర్నిద్రాక్షుద్రమద్రాల
త్యుద్ధగ్వచనమనోభావజ్ఞానంబుల నేకరూపంబులుగావించి - వితతాపరిమి
తామవమితపరమోపరతిసుఖరసికుండవును- సమాత్మరతుండవును-సంస్పృ
ష్టాత్మంతమమకాస్థానుండవును- సందశితానంతకలామండలుండవును-బ్ర
గళితబిందుండవునునై -యానందివుము॥గీ॥అత్తరతిమఱిగియంతంతకుపర
తి సుఖములనుజెలంగినురుచిరాత్తు । సమరతులనుజొంగి సంపూర్ణకామ
తి రాజభోగివగుమురాజయోగి॥గీ॥ ఫాలముననుదృష్టివైగుండలీంద్రుం
డు మస్తకమునఁజండ్రమండలంబు నమరనమృతమయతహతధమకామా
భా ఫరుండవగుముత్తిపురహరుండవగుచు॥చ॥ తొలుతననాదికాలకృతదు
ష్కృతపుణ్యవిమిత్రకమకో! టులనుసమిచ్చయంబులఁగడున్బ సితంబుగజే
యుచున్నము జ్వలసదఖండచిద్వరసువణమయామలదివ్యవహ్నిమండ
లముజెలుంగునంతటవిడంబితహృద్దగనాంతరంబున॥మ॥ ఉరు రాగాది
గుణాజసంఘమునునాద్యోక్తారమంత్రంబుచే । తరయలభార వధించియూ
త్తువిషయేధమకేళిజిత్గూడజె చెప్పరనానావిధవాసనాజ్యములలోఁ
బిద్యహ్నిమధ్యంబున॥ వరుసన్వేలిచిసౌఖ్యసోమరసపానంబంతఁగావింప
వే॥గీ॥అమ్మపాజ్వలసూర్యసోమాగ్నిమధ్య సీమయందంతఁగమపట్టుశీ
తధామ । చందధామానలాత్మకాఖండధామ । మండితాదిహిరణ్మయమండ
లంబు॥వ॥అనిమఱియును॥సీ॥మహనీయవైశాఖమధ్యాహ్న కాండసంకలిత
మాతాండమండలముపగిది జూరునిమలశరీత్సమయరాకాసమజ్వల
పూర్ణచంద్రమండలముభంగిది దప్తపేమాభిదప్తజ్వాలికాజాల విలయా
కాలాగ్నిమండలముర్ధితి నీలలోయదిమధ్యనిగతకమనీయ విలలసోద

మనీలతికభాతి | బరగినీవారశూకంబుకరణినూత్న | మైవిమలమైయవర్ణమై
యప్రమేయ | మైయచింత్యప్రకాశమైయలరుచుండు | జండరుచులహార
ఇయమండలంబు || క || ఆదియాపాజ్యోతియనం | గదలకద్విదళమునందనరు
కళయామాదక | మొదటిటివెలుగువెలుగునల్లదెయ్యాత్మరామతత్వమ
గుననిలనుతా || మత్తకోకిల || కోటిసూర్యులుఁగోటివంద్యులుఁ గోటికోటిత
టిల్లత | లూటీగాఁబరిపాటిగాఁసుకచోటనిల్చినరీతిని | మేటివెల్లుదగండ్రి
కూటముమీఁదఁజూడఁముదృశ్యము | దాఁటిమాయనుమాటిమాటికిఁదాల్చి
చేసటుమీటుచుక || ప || ఇట్లుభూమధ్యవీధియందు-హృదయాకాశంబునంగ
పించువియన్నండలతేమామణ్ణలమేఘమణ్ణలవిద్యుత్ప్రకటతారామండలజ్యో
తిమండల-సూర్యమండల-చంద్రమండల-వహ్నిమండల-హారఇయమం
డలంబులను-దశవిధమండలంబులఁ బూర్వోక్తదశవిధనాదంబులను-వత్స
మాణబిందుకోశాత్మకహంసతత్వంబును మహాకాశమధ్యంబునంగనుపించుజే
మూతంబులచందంబున- నెవ్వనియందుఁదోచు - ననిలాదిభూతచతుష్ట
యంబును-దత్తార్కంబులను - నంటనిమింటిపగిదినిన్నింటి నెవ్వండంటకుం
డు-నాదిత్యుండఖిలరావంబులఁ బ్రకాశింపజేయుకైవడినెవ్వండు చిన్నా
త్రుండై యిన్నింటినివేత్తేరవిభజించియెఱుంగు-నతంఁడిబిందునాశకలాతి
తస్వప్రకాశనిత్యశుద్ధబుద్ధము కవరిపూర్ణసచ్చిదానందస్వరూపప్రత్యగభిన్నవ
రమాత్మారామండగు-విశుద్ధసత్యప్రధానయుఁ- బరమవైరాగ్యబోధోపర
తిస్వరూపిణియు-బిందునాదకలాత్తిక్యయుఁ-గేవలబ్రహ్మైక్యవిద్యామయ
యునైన-నన్నాశ్రయించి-యద్వితీయాపరోక్షబ్రహ్మచైతన్య స్వరూపకుం
డైన-యీయాత్మరామనియందాత్మాకారాకాదితత్వత్రిగతచిహ్నాభానకుం
డవైననీపు-ప్రచండాతపమధ్యనిక్షిప్తదీపకళికవిధంబునజ్ఞానకర్తేంద్రియప
వనమనోవృత్తివిలయపూర్వకంబుగా-నేకీభూతుండవై-నివాతదీపంబుభం
గి-నిస్తరంగసముద్రంబుపోలిక-విగతాశేషవర్ణపాదపంబుచాక్షుననీలపీతాది
వర్ణశూన్యగగనంబుకరణిస్వప్నాజ్ఞానపునరుద్ధానవిరహాతనుపుష్పితినిశ్చ
లుండవునునిశ్శేషుండవునునిశ్శేషుండవునునిశ్శేషుంపునునిర్వికల్పనిరాకార
నుఖస్వరూపకుండవునునైబాహ్యభ్యంతరంబులుమరచి-నిరుపమరాజయోగ
తురీయసమాధిజాందుమనియుపదేశించివెండియునిట్లనియె || గీ || అట్టిపూ
జాసమాధిమనోనిఁనున | చలనముడుగకకానిగోచరముగాదు | యమియు

బిందువుచాంచల్యమడగకున్న! నిశ్చలంబులుగావునిశ్చితాత్మతే-గీ॥ అట్టి
బిందువుచాంచల్యమడగదెందు । హంసతత్త్వంబునెఱుంగక యట్లుగాన
దానివివరింతువినుమదిగానఁబడిన! గాలిబిందువుమనమునుగదలకుండు॥తే
గీ॥ కంజపుంజానుగతిసౌఖ్యగతులమొససి, యాతతబ్రహ్మసంస్థానమగుచు
లలిత! మానసానంతకరమైసమత్వమమర! సత్యగతిసైష్వర్యసీహంస చక్రమ
నఘ॥ఆ-గీ॥ వినుముపాలునీర్లువిభజింపనేర్చిన! పరమహంసపగిదిబ్రవిదితా
ద్య! పరమహంసుడైనపరమహంసుడసార । సారములనుబంపఁజాలునన
ఘ॥తే-గీ॥ చటులసంసారదుఃఖినాశనకరంబు! హంసతత్త్వాల్లవిజ్ఞానమతిర
హస్య! మట్లుగావునజెప్పెదనవధరింపు! పరమభాగవతోత్తమభక్తపరద॥వ

హంసతత్త్వోపదేశము.

మాతృపితృ భుక్తాన్న సంభూతరక్తశుక్లబింధుజనితంబై త్వష్టాంసరుధిరమ
జ్ఞాస్థిస్థా యువులనుషట్కౌశికంబులుగలిగియొప్ప-నీస్థూల శరీరంబునందు
డెబ్బదిరెండువేలనాడులు గలవందు-గుదంబునకంటె రెండంగుళంబుల
మొడట- లింగంబునకంటె రెండంగుళంబులక్రిందట- గన్యకాయోనిసన్ని
భృతై యథోముఖాగ్రంబై- మూడుకోణంబులుదనర- దేహమధ్యస్థానం
బునమూలాధారచక్రంబలరు-నదిమొదలుకొనిసహస్రారంబుతుదగా- బృ
ష్టభాగంబున వీణాదండంబుభంగి-సమస్తనాడికామూలకందంబై-మూర్ధ్వ
చ్చిన్నవంశాభంబై-షడాధారసమన్వితంబై యుండు-దీపూఁస్త్రీబ్రహ్మదండి
యనంబరగు. నాబ్రహ్మదండిమూలాధారాగ్రకోణస్థయై-కుండలీనామప
రాశక్తియుక్తయై-ప్రాణాగ్నిబిందుసాదనిలయయై-సావిత్రిసరస్వతీనామిక
యై-బ్రహ్మరంధ్రగతయై-సుఖమ్నానాడిప్రవర్తిల్లు-దద్వామదక్షిణపార్శ్వ
మ్ములయందాధారంబుమొదలుకొని-నాసికాగ్రవర్యంతంబువ్యాఁచి-సాడి
చక్రసంస్కృతలై. పితృయాన-దేవయాన-సంజ్ఞికలై-చంద్రసూర్యమండలం
బులంబొంది-యిడాపింగళలనునాడులొప్పుచుండు. నాభీమండలంబు నా
శ్రయించి- కుక్కుటాంసంబువిధంబున నాడిచక్రంబుమరు-నానాడికలన్నా
డిచక్రసముదితలట్లుగావునః గాంధారియు-హస్తజిహ్వా యననునాడులు సే
త్రాంతవ్యాపినులు- పూషా-లంపూషానాడులు-కర్ణద్వయానుగతలు- శు
క్లాఖ్యనాడి-భూమధ్యంబు సెంది-భూనరంధ్రయుగంబులు- శ్రోత్రరం
ధ్రయుగంబును-భూచుభ్యమండలంబుదిగువంగలసియుండు-నచోట్టుశ్చే
క్వాదుకంబు-చతుష్పథంబునన-విలసిల్లు- గంగాయమునాసరస్వతులనుపట్లు

గలయిడాపింసశాసుషుమ్మలుగూడిన - భూమధ్యస్థానంబు ద్వికూటంబనఁ-
 ద్రివేణీసంగమంబనందగు-వాక్యసారిణియైనసరస్వతీనాడి-జహ్వంత గామి
 వియగు-విశోద్ధరీనాడి-చతుర్విధాన్నంబులభక్షించు-గంతస్థయైన పయ
 స్విసీనాడి-త్తుత్తప్తల సైదవిందుచు-జలప్థానంబొచరించుచు-మరియునా
 డీచక్రసముద్భూతలయిన- మూడునాడులధోముఖులైయుండు-నందురక్షా
 హ్వయనాడిశుక్లంబును- సినీవాలీనాడిమూత్రంబును గుహానాడి మలం
 బును-బహిరగతంబుగఁజేయ. శంఖినీ-దామనీ- నాడులు- భక్షితాన్నరసం
 బులుగ్రహించి కపాలకుహారంబునుజూంది-శిరంబుననమృతంబుగావించు.
 నదియునుంగాక-హృదయంబున నేకోత్తరశతనాడులుదనర్చు-నందొక్క
 నాడియూర్ధ్వగామినియగు- నన్నాడీమార్గంబు మోక్షమార్గంబని - వే
 దాంతంబులు పలుకు - నిట్లు వివరించి చెప్పిన వెల ముఖ్యనాడులు -
 వీనిలోనిడాపింగళా నుషుమ్మలు శ్రేష్ఠనాడులగు - నందు బ్రహ్మనాడిసకల
 నాడికాశిరోమణియగు - నిత్రైఱంగునం - దిర్యగూర్ధ్వాధః ప్రసృతలె షర
 ఘనుషిరప్రధానలయిన - ద్విసప్తతిసహస్రనాడులయందు - జలన - ధావ
 న - కంపనా - కుంచన - శ్లోషణ - ధర్మకంబులయిన - దశవిధప్రాణంబులు
 మెలంగు - నందుహృదయస్థానంబునవసించి - ప్రాణుండిడాపింగళా
 ఖ్యనాడికారంద్రద్వయంబువలన - నుచ్ఛ్వాసరూపంబుచేతబాహ్యంబున
 కునిర్గమించిద్వాదశాంగుళవర్యంతంబరుగు దెంచి యచ్చటనడంగు - గుడ
 స్థానంబునందుండియసానుండు - నిశ్వాసరూపంబుచేతఁ బ్రాణునకునధో
 ముఖంబున నెదురుగానడుచుచునధోముఖనాధీశ్రితయఁ బువలనమలమూ
 త్రశుక్లంబుల వెడలించుచుండు - గంత దేశంబునవసించి - యుదానుం
 డు - మనంబునందలి (ంకల్పంవికల్పంబులజహ్వద్వస్థానంబులవలన - శబ్ద
 రూపంబుగాఱికించుచునుపు ప్రవసరంబున - సకలేంద్రియంబులసంగ్ర
 హించి - యుపశమింపఁ జేయుచు - బ్రహ్మధామయంబున వాని నెల్ల నెప్పు
 టిచోట్ల నుంచుచు - మఱియునులోకాంతరగమనాగమనంబులసమర్థుడై
 యుప్పుచు - నగ్నిష్టోమమయంబుడై - నుషుమ్మరంద్రంబునాశ్రయించి. బ్ర
 హ్మరంద్రంబునకుద్ధమించుచుండు - సర్వశరీరంబునవ్యాపించి - వ్యానుండు-
 బాహ్యశీతోష్ణంబులనభ్యంతరంబునకు - నంతరీక్షావ్యాపింబు - వ్యానుండు
 నకిచ్చుచు - భక్షితాన్నరసంబు - నంతటంబ్రసరింపజేయుండు - నాలి
 స్థానగుండై నసమానుండు - జతరాస్థలంబునుబ్రహ్మణీ 5 కిచ్చుచు

పభు కృతతుర్విధాన్నంబులం బచనంబుచేసి - యెల్లనాడులకుం బంచినెట్టు-
 నాగుండుద్దారంబును - గూర్తుండున్నీ లనంబును - గృకరుండుత్తుతంబును.
 దేవద త్తుండువిజృంభణంబునుసర్వవ్యాపియైనధనంజయుండు - మృతంబై
 ననువిడువక దేహస్థౌల్యంబుఁ బుట్టించుచుండు - నిటులదశవాయువు లతోఁ
 గూడి - దశేంద్రియాన్వితంబై - కామరాగద్వేషాదివికార సహితంబై విష
 యనుఖగ్రహణంబుకొఱకు - నధోముఖంబై శ్రవణేంద్రియంబువలనద్వివి
 ధశబ్దంబులను - దృగేంద్రియంబువలనఁబంచవిదస్పృశంబును - నేత్రేంద్రి
 యంబువలనఁపడ్యర్థంబులను - జిహ్వేంద్రియంబువలనఁపడ్యధరసంబులను
 ఘ్రాణేంద్రియంబువలనఁద్రవిధగంధంబులననుభవించుచు. వెండియు వా
 క్పాణిపాదపాయూప్యసతోడంగూడి వచసాదానగమనవిసరానందకర్తంబు
 లసైనచుఁచు-మనంబుప్రవతెఱచుచుండు-నమ్మ నంబునుగరణంబుగాఁగై
 కొని-తత్పవనమనోగ్రంబునఁగత్పత్వభోక్తృత్వాదిధర్మ సమేతయైన బు
 ద్ధివిలసిల్లు-నిదియైబిందువనంబరగు- నదిసర్వకార్యకారణాశ్రయయును- ని
 ఖిలవాసనావాసితయు నగుం గావుని-నమ్మా ససమారు తేంద్రియశరీరంబుల
 లోఁగూడి-విషయాభిముఖయై-తచ్ఛాంచల్యరీబువలనఁ - దానునుంజెలిం
 చుచు-బహిరంతర్విషయానుభవంబుచేయుచు-సుఖఃప్రియందజ్ఞానాకారం
 బగుచు- జాగ్రత్స్వప్నంబులయందుబుధ్యాధ్యాకారంబై లోఁచుచు- ననాది
 కాలంబుననుండి- ముక్తివర్యంతంబనంతకమంబువాచరించుచు-తత్పలం
 బులగునుఖదుఃఖంబులుభుజించుచు-నవిచారరూపిణియై-నిరంతరవర్యుటన
 శీలయైయుండుమఱియును॥ క॥ప్రతనుప్రాణమనోగ్ర, స్థితబుద్ధియైబిందువం
 దుఁజెల గెడియాత్త॥ ప్రతిబింబమెకళేపవనో, న్నతఘోషమే సుమ్మప్రణవ
 నాదమువత్స॥క॥ఆనాదబిందుకళిలం॥ గానంబడుచుండువానిఁగనుపురుపు
 డాప్ర, జ్ఞానఘనుడైనరాముండు॥ నానావిధతత్వములకునాథుండుపుత్రా॥సీ॥
 అట్టిశ్రీరామతత్త్వాభాసకళలోడనెనసినయాబిందువెల్లప్రాడ్లు॥ మార్తాండ
 చంద్రాగ్నిమండలాన్వితసూక్ష్మ చక్షురగ్రములకుసరినధోము॥ ఖంబుగాను
 న్నహృత్కమలంబుతోబహిర్ముఖమైస్వవిషయానుభూతిగలిగి॥ మానకపవ
 మానసేంద్రియ దేహసంగతిసూరకసంచరించు॥ నట్లుగావునదశనాడికాం
 తరస॥ దశవిధేంద్రియవచనచిత్తముల నెల్ల హంసతత్వానుభవముననడచిని
 లిపి॥ యచలముగ జేయుమంతటనాంజనేయ॥ గీ॥ ఇంద్రియములనిగ్రహిం
 చిప్రాణములతో॥ మానసమునఁగూచివానిలోడ॥ హంసయనఁగ నొప్పు

నక్షరదస్యయముయో । జించిసంతతముభజింపవలయు॥వ॥అదియెట్లంటేని॥సీ
 అనిశంబుపద్మాసనాసీనుడై చూపులమరంగనాసికాగ్రముననిలిపి । యింద్రి
 యముల నెల్లనిట్టట్టు ప్రాణీక మదిచేతదిరముగాఁగదియబట్టి । ప్రాణాదిదశ
 విధపవనంబులనువికారములంటకుండఁజూక్కుముగనునిచి । కామరాగాదిసం
 కల్పవర్జనముగాస్వాంతంబునరనిశిశ్చలము చేసి । యనిలమానసములతోడ
 హంసమంత్ర । మమరంగూర్చి జపించుచునంతమీఁద । హృదయనభమునలిం
 దువుగనలకుండఁజెంపుగానాదకళలపీఠింపవలయు॥ గీ॥ నానబిందుకళలకా
 దియైద్రష్టయై । సర్వదృశ్యమునకుసాక్షియగుచు । జిత్స్వరూపమై నశ్రీరా
 మతత్త్వమా । నమలమగుహకారమాంజనేయ ॥ గీ ॥ మహితదేహేంద్రియ
 ప్రాణమానసాది । దృశ్యరూపిణియైజడాత్మికయుద్రిగుణ । కలితయుననాది
 యుష్మహావికారియై న । ప్రకృతియగునుసకారంబుపరమపురుష॥ క॥ వినుమా
 పురుషప్రకృతుల । ఘనతాదాత్మ్యంబుమధ్యగతబిందువుగా । పునహంసయ
 నఁగజీవుం । ఉనిలమనోయుక్తుడగుచునతఁడు వెలుంగున్ ॥ వ॥ ఇట్లునిర్వికా
 రుండయినపురుషునకును- గేవలజడాత్మికయైనప్రకృతిని-బ్రహ్మేకంబుగాఁగ
 తృప్తత్వభోక్తృత్వాదిరూప సర్వసంసారంబు ఘటంపదట్లుగావున హకార
 స్వరూపకుండయిన యాత్మ్యండాత్మశక్తియైనసకారంబుతో - నన్యోన్యతా
 దాత్మ్యధ్యానరూపంబునంగూడి- హంసస్వరూపకుండై నజీవుఁడు- నవద్వా
 రపురంబునంబ్రవేశించి-వికలధేంద్రియప్రాణమనోయుక్తుండై - పంజరాం
 తరంబున-మెలంగుపులుంగు-తెఱంగునఁజిక్కి- వెడలనుపాయంబుగానకుఁ
 డియు-నానావిధభోగంబులనుభవించుచుం । గ్రీడించునట్టిహంసకునగ్ని సో
 ములుపక్షంబు- లోంకారంబుశిరంబు- ద్రినేత్రంబుముఖంబు- రుద్రరుద్రాణా
 లుచరణంబులై యొప్పార-భానుకోటిప్రతీకాశంబై - కాష్ఠంబులయందువ
 హ్నియును- దిలలయందుడై లంబును- క్షీరంబునయందాజ్యంబును - వ్యా
 పించియున్నచందంబున - బ్రహ్మాదిస్తంబపద్యంత సర్వభూతంబులయందు-
 హృదయకమలంబధిష్ఠించియుండు - నందుఁబూర్వదళంబున బుణ్యమతియు
 నాగ్నేయదళంబుననిద్రాలస్యాదులును- యామ్యదళంబునఽగ్రార్యశేముషీ
 యు- నైర్వృతిదళంబునఽపమద్ధియుఁ-బశ్చిమదళంబునఽగ్రీడయు- వాయు
 వ్యదళంబున గమనాదిమనీషయు - సౌమ్యదళంబునరతి ప్రీతియునీతాన్యద
 లంబునద్రవ్యాదానంబును - మధ్యంబునవై రాగ్యంబునుగేసరంబునఽగ్రద
 వస్థయుఁగణికయంధు స్వప్నంబును-లింగంబుననుషప్తియుఁ-బాండుచుం

దుఃఖమణియువై వృడుపద్మత్యాగియగు- నవృడునాదంబునవిలీనంబగు-నవి
తురీయం- బన్నాదంబాధారాదిబ్రహ్మరంధ్రపర్యంతంబు- శుద్ధస్పటికసంకా
సంబై నిండియుండునదియె- పరమార్థతత్త్వరహస్యంబని- యోగీశ్వరులచే
తఁడెప్పంబడు-నట్లగుటం జేసి॥ క॥ దేశికనాథునిమహాదాప- దేశమువలనన్వివే
కదృష్టివలనద । న్నాశస్థలమునుపున్నా । దేశంబనిదానికీలుఁదెలియగవల
యుకా॥గీ॥ సర్వభూతస్పృదయజలజాతములయందు । సమతఃపవనమానస
ములతోడ । హంసయనుచుఁబలుకునతఁడేనేననుకీలుఁ । దెలిసితలఁచునదియు
బాలియునంత॥ గీ॥ ఈరహస్యమొనఁగియేకాగ్రచిత్తుడై । సంతతముభజిం
పఁజాలునేని । యనిలమానసములుహంసంబుతోఁగూడఁ నిలయమొందు
మొదలి వెలుంగునందు॥ సీ॥ స్పృదయగతప్రాణుడేతెంచునాసికావివరంబు
వలనన వెలికి ద్వాదశాంగులపర్యంతమదిరేచకంబగునరుఁడెంచునంతలోన
ర్థసమయ । మచ్చోటలయమగునదిబహిః కుంభకంబాలితిలోపలికరుగునది
యోపూరకంబన నెవ్వఁబూరించునంతలోనర్థకాలంబుదానడఁగునచట । న
దియునాంతరకుంభకంబనఁగఁడనరుఁ । బాసఁగనిబ్బంగిరేచకపూరకాది గ
తుల చేవిహరించునీగానినానిఁ । గలసిమదితోడహంసయుమెలఁగునపుడు
గీ॥ పూరకమునహాకారమ్ము పొందుపఱిచికుంభకంబునబిందువుఁగూర్చియం
తరేచకమునసకారంబుఁజూచివానిఁ । దెలియుతెలివియె నేనని తెలియవల
యు॥ గీ॥ ఇట్లనిలమానసములలోనెనసిహంస । యాటుకమలంబులందునహ
ర్నిశంబు । లీల చేనిరువదియొక్క వేలయాటు నూలుమాటులువిహరించు
మేరతోడ॥ వల్లట్లుగావున-గుదస్థానంబున-వశేషసవర్ణ గంబై చతురశయు
క్తంబై -తప్తకాంచనపుష్పసన్నిభంబై - మహీనిలయంబై ఘోషాకారణం
బై మూలాధారచక్రంబువిలసిల్లు-నందువినాయకునికాటునూలుటను-లిం
గస్థానంబున-భభమయరలవర్ణ గంబై - షడ్దళసమన్వితంబై రక్తవర్ణంబై - జ
లాలయంబై -రసకారణంబై స్వాధిష్ఠానచక్రంబురంజిల్లు- నందుఁజుత్తుఘ
నకాటువేలును-నాభిస్థానంబున- డధిణతథదధనవపుసవర్ణ గంబై - దళదళో
పేతంబై -తేజోనివాసంబై పీతవర్ణంబై సేతకారణంబై ఘణిపూరక చక్రంబు
ప్రకాశించునందుశ్రీమహావిష్ణు నకాటు వేలునుస్పృదయస్థానంబున- కఘగ
ఘజఘఘఘటతవర్ణ గంబై ద్వాదశదళోపేతంబై శ్వేతవర్ణంబై-మరున్తం
దిరంబై త్వగింద్రియకారణంబై - యనాహతచక్రంబుదనరు-నందురుద్రున
కాటు వేలును-గంధస్థానంబునందకారాదిసోడశస్వరగంబై -సోడశదళయు

తంతై నీలవర్ణంబై గగనసదనంబై - త్రోత్రకారణంబై విశుద్ధ చక్రంబలరు-
 నందుజేవాత్మ నకుసహస్రంబును-భూమధ్యస్థా నంబున-హంతృత్వ ను-వర్ణం
 బులుగలిగి-ద్విదళలలితంబై -మాణిక్యవర్ణంబై -యంతఃకరణభవనంబై యా
 గ్నాచక్రంజూప్వ- నందుబరమాత్మ నకుసహస్రంబును -బ్రహ్మరంధ్రస్థానంబు
 నమోంకారవర్ణగంబై సహస్రదళశోభితంబై -కోటిసూర్యప్రకాశమానంబై
 ధీవిలయస్థలంబై -సహస్రారచక్రంబలరారు-నందుశ్రీగురుసాన్నిధిసహ
 స్రంబును-శ్రీమద్దేశికోక్తాసనముద్రాలత్యయంత్రధ్యానక్రమపూర్వకంబుగా
 నమర్చించుసద్గురుభక్తుండు-జీవన్ముక్తుండగు- నట్లాప్తించునప్పుడు || క || కుడి
 యెడమనాడులందుఁ | నడుచున్వాయువులువానినడువడివెలిలో | బాడఁ
 గనుచు నెపుడుమెలగు | న్నడిమినడవనంటి నెప్పు నంబుకుమారా || క || ఆరెంటి
 కినివిలక్షణ | మైరాజిల్లునునుపున్నయందమలాజ్ఞాం | భోరుహనునహం
 నుండా | తారామండుసర్వసాక్షియగుచుమహాత్మా || గీ || ఆచలహంసరూప
 మెచటసంభవమగు | నెచటసంచరించు నెచటనడగు | నదియెనుమనుపున్న
 యదియెపోద్విదళౌజ్జ | మదినుసూత్న దృష్టి నరయుమనకు || చ || ఆదియతిసూ
 త్న దృష్టియుదృగాద్యవసానపథంబుధీమన | స్వదనముస్వప్రకాశమునసంగ
 మునిర్విషయంబుగానన | వృదమునహంసనాదములభంగులఁగూర్చుదదంత
 రంబున | దుదయము సెందిచిత్కలమహిమన్న తివానినడంచు సెంతయున్
 గీ || భూరిహంసనాదపూర్వోత్తరారణజనితచిత్కలౌగ్ని ఘనతమెఱసి | స్వా
 దివస్తువులనుస్వస్వరూపంబుగాఁ | జేయకున్నెవై నిజేర్పునపుడు || క || అంగ
 మునిర్మలబిందువు | లింగమునాదంబుపరమలింగగమహా | సంగమమంగళక
 రయని | లింగంగులు దెలియుదురుచలింపనియుక్తి || గీ || అట్లుగానంగళ
 యుహంసనాదంబు | రూపమడచితనదురూపుఁజేసి | తానుదన్నఁగాంచుత
 త్వంబునందెక్య | మొందుబయలుబయల సెందినట్లు || మ || కలహంసాన్విత
 నాదబిందుకళలై క్యంబెప్పుడొనపుడు | జ్వలకర్పూరశిఖిప్రణాళముగతిన్
 ర్వేంద్రియోపేతకా | నిలచి త్రంబులుసూన్యమై చనఁగఁ దానిర్వాతదీపోప
 మా | చలసచ్చిత్తుఖివిగ్రహాత్మ డలరున్నంపూర్ణుడై యంతటన్ || చ || ఇట్లు
 హంసనాదబిందుకళలతో - సకలేంద్రియసమన్వితమనఁప్రాణంబులెప్పుడు-
 విలయంబగునప్పుడయ్యవసత్తురీయంబనియు- నున్ననియనియు- సహజా
 మనస్కంబనియును - జెప్ప సెప్పునట్టిపూర్ణ నిర్వికల్పసమాధియం దద్విధి
 యూపహోక్షస్వయంత్రకాశమానాఁడ సచ్చిదానందస్వరూపపరమాత్మా

రామచై తన్యమాత్రుండవై - యుండుమనియుపదేశించి- వెండియునిట్లని
యే॥సీ॥పరమహంసమునుచేపగలుజింతింపంగబిందువిందందుగంపింపకుం
డు దేశవిధప్రణవనాదములాలకింపంగ దుదనుఘంటానాద మొదవిమ్రా
యుబహులక్షలక్ష్యముల్పరికించిచూడంగనురుచిరంబై స్వయంజ్యోతియు
ప్పు । యామద్వయంబుయోగా రూఘంజై వానిధ్యానింపదన్వయత్వంబుగ
లుగు నట్టియున్ననియందుమనోనిలములు । వివిధవిషయేంద్రియములతో
విలయమొందునిదియెనూ సర్వవేదాంతవిదితపరమ రాజయోగంబుచేవ
తారాజవినుత॥వ॥ఇవిధంబునఁ బ్రతిదివసంబును-యామద్వయనియమంబు
దప్పకనభ్యసించిననిర్మలనిశ్చలచి తవృత్తిగలపురుషునకు- షణ్ణాసంబులకు
ను-మందప్రజ్ఞనకుసంపత్సరంబునకు- గేవలమూఢాత్మనకుద్వాదశవర్గంబు
లకును-బరమనూత్న తారకయోగసిద్ధియగుననియోగశాస్త్రంబులవినఁబడు-
దివ్యజ్ఞానవిగ్నానసంపన్నుండై నయాచార్యునిసాన్నిధ్యంబునవసీయించిస్తా
నాంగభావాత్మ శుశ్రూషలుగావించుచు- నిరంతరంబుసేవించుమహానుభా
వునకు-నిరంతరాయంబుగా - శీఘ్రకాలంబున-నిర్గుణబ్రహ్మ సాక్షాత్కారం
బగుసందేహింపవలవదు॥వ॥అనిబోధించిననాంజనేయుండు తురీయానంద
ముంబొందిచి య్యనసీతాలలనాశిరోమణికిసాష్టాంగప్రణామంబుచే సెన
టంచుఁబరమేశ్వరుండుగృహచేత్రీపార్వతిదేవికిఁ । వినుపింపన్వినిరాముండే
మనియెనావృత్తాంతముంజెప్పవే॥వ॥అనియడుగుటయు॥చ॥ పరమదయాస
ముద్రగుణభద్రకరాంచితబోధముద్రభా । స్మరశతకోటిధా మజితకామబు
ధాంబుధిసోమవిస్ఫుర । నిరతిశయప్రభావఘననిర్మలభావమహార్ద్రభావ
శం । కరహరిధాతృరూపచిదఖండకలాపజగత్ప్రదీపకా॥క॥జగదింద్రజాలక
ల్పక । సగుణాగుణరూపపరమసత్యకలాపా । నిగమాగమాంతఃసతా । త్రి
గుణాతీతస్వభావదీపితభావా॥మాలిని॥ కలుషచయవిరామాఖండితాశేషకా
మానులభసుఖవిచారానూరిచేతోవిహారా । విలయజననదూరావిశ్వరూ
పావికారాసలలితశుభకీర్తిసచ్చిదానందమూర్తి॥

గద్య ॥ ఇతిశ్రీమన్నారాయణమహాదేవగురుకరుణాకటాక్షపీఠీణవి
మలీకృతనిజహృదయకమలకర్ణికాంతస్సందర్శితాఖండసచ్చిదానందర్సైక
స్ఫూర్తిరక్షత్పుత్ర సీతారామమూర్తిపరశురామ పంతులలింగమూర్తిగురు
మూర్తిప్రణీతంజైనశ్రీసీతారామాంజనేయసంవాదంబనుయోగశాస్త్రంబు
నంబుదారకయోగానుభవవిచారంబనునది॥ ప్రథమాశ్వాసము॥

సీతారామాంజనేయసంవాదము.

ద్వితీయాశ్వాసము.

క॥ శ్రీదత్తాత్రేయగురు । పాదుర్భూతాపరోక్షపరమజాన శ్రీదయిత
మహాదేవమ! హాదేవాచార్యునిమితామరవర్యా॥

వ॥ అవధరింపుముశ్రీమహాదేవుండమ్మహాదేవికిట్లనియె॥

క॥ శ్రీరాముడపుడుశ్రీసీతారామముఖంబుజూచితలయూచిమహాకా
ర్ముణ్యకటాక్షముచే । మారుతవరనుతునిగాంచిమందస్తిత్తుడై ॥గీ॥ తెలిసెన
య్యసీతాదేవిదేలియజెప్పఁ । గలితతారకయోగప్రకారమెల్ల । నింకనీపయి
గరుణచే నెఱుకవలతుఁ సాంఖ్యయోగంబువినుమాప్రసంగమనఘ॥ వ॥ సాం
ఖ్యమనస్కంబు-లుపనిష్కప్రతిపాదకంబులందు- దోలుతసాంఖ్యంబులేట
పడవివరించెద-నిశ్చలచిత్తుండవై వినుమని-యిట్లనియె॥

— బ్రహ్మస్వరూపనిర్ణయము. —

సీ॥ ఏకమైపరమై విశోకమై సత్యమలోకమై వ్యాపకాలోకమగుచు । జ్ఞాన
మై జగదధిస్థానమై ముక్తినిధానమై మాయావిహీనమగుచు । నందమై కేవలా
నందమై సంతతాస్పందమై శ్రుతివద్దకందమగుచు । సారమై చిదచిదాకారమై
యతినిర్వికారమై విగతసంసారమగుచు । జిలుగుమెలనుల* కలకలగుదికి
కొనుచు । మెలగుప్రకృతినిఁదగులకమిగిలివెలుగు । వెలుగుల వెలుంగఁజే
యుచుఁగలయ వెలుగు । బరమపరిపూర్ణనిర్గుణబ్రహ్మమనఘ ॥ వ॥ అదిమఱి
యును॥ నిష్కారణమునిరీహము! నిష్కంపమునిష్క్రియంబునిష్కల్మషము
న్నిష్కలమనిష్కలంకము । నైష్కర్మ్యప్రాప్యనిర్గుణబ్రహ్మమగుక॥క॥దా
నాదానవిహీన! గ్లానాగ్లానాతిరిక్తనత్యానంద! జ్ఞానప్రధానతత్త్వని॥ ధానాధి
ష్ఠానమానిధానమదీనా॥ ప్రస్థానత్రయవేద్యుడవస్థాత్రయసాక్షిసర్వవస్తు
స్తోమ్యాంతస్తుండస్థిరవిశ్వభవస్థిత్యంతాద్విమూరివాయుకుమారాపంచచామ
రము॥ ఇలాజలానలానిలాంబరేందుభానుమండలో జ్వలాలిలావిలామలా
త్తజాలకాంతరస్థతః॥ చలాచలావిలాసశూన్యసంతతాపరోక్షచిత్తులౌ
కలాపలాచితప్రకాశకుండతండగుక॥క॥ ఆద్యుండపరిచ్ఛేద్యుడ! పద్మాధ్యాం
తద్యుమణినుపిద్యాద్యో! వేద్యుండగుర్కసతర్కా! భేద్యుండనవద్యుండ

* ఇచ్చటకలకలుగుకొనుచు-అనియొకపాఠముగలదు.

గుణభద్రాత్మజా || క || భూతానుభూతమిథ్యా | భూతాద్వైతమయమచభూ
తాత్మజగ | జ్ఞాతానున్యూతాజా | ద్వైతాత్మజతండువాయుతనయమహా
త్మా || క || భావాభావామయావి | ర్భావతోభావరహితభావుండన్యభావస్వ
భావుండతులవి | భావనుపావకనుభాంశభావప్రదుడరయ || క || అప్తనుష
ప్తవిలుప్తా | లిప్తవ్యాప్తప్రదీప్తలింగరహితసం | ప్రాప్తాప్రాప్తవిహీన్యాప్తి
యసర్వప్రపంచసాక్షిమహాత్మా || క || వ్యక్తంబవ్యక్తాది | వ్యక్తావ్యక్తాతిరిక్తమ
గుబ్రహ్మముదా | బ్రాక్తనకృతభాక్తనుయుత | భోక్తనుసతతంబసాక్షిపా
లికజ్ఞాతు || గీ || జాగ్రదాదివినిగ్రహానుగ్రహప్ర | లిగ్రహసమగ్రజాగరూ
కాగ్రహాగ్రా | విగ్రహార్థగ్రసాభాసవిశ్వహేతు | ధీప్రకాశకుడతడసంధే
హమేల | గీ || ఇదియునదియునట్టిదిట్టిదింతంతని | పలుకరానిదెద్దిబ్రహ్మమది
యైదియునదియునట్టిదిట్టిదింతంతని | యరయుతెలివియదియైదియు
నదియై || గీ || అట్టిపరిపూర్ణతత్త్వమైనట్టిసేనుపూర్వకల్పాంతముననీయపూ
ర్వవిశ్వ | జననమనకంబెమునునిదంబనుడనగుచు | నద్వయు డనై వెలుంగు
మవాంజనేయ ||

— మాయాస్వరూపనిర్ణయము. —

గీ || అట్టినాయందనాదిగానాత్మశక్తి | యలరునవ్యక్తమై జగదాదియ
గుడు | గలితమృత్తికయందున్నకలశశక్తి | యేర్పడకకుంభహేతువై యెనసి
నట్లు || సీ || వటబీజమునమహావటమహీరుహశక్తియొజ్జ్వలవహ్నియందుష్ణశ
క్తి | యింద్రజాలకునియందెపుడుమాయాశక్తికలితోపలములందుగరినశ
క్తి | సలిలజాతములందు సలితద్రవశక్తిపవనంబునందతిస్పందశక్తి | పారి
శుక్లశోణితంబుల యందుగనుశక్తితగుళరీరములజైతన్యశక్తి | దసరియ
వ్యక్తమగుచుడైతిన్నిధాన | మైయధిష్ఠానమున కంబెనని తరంబు | న
గువగిది సౌప్యనాయందునాత్మశక్తి | యేర్పడకనన్యమై విశ్వహేతుపగుచు ||
సీ || సత్తుగాదాత్మవిజ్ఞానంబుచేనెందభావమైబాధింపబడుటవలన | నెలమిన
నత్తుగాదేనజ్ఞాడనటంచునజ్ఞానభూతమైయలరుచునికి | సదసత్తుగాదుఖచా
గింపలేదట్టి ద్రవ్యంబుగడువిరుద్ధంబుగాన | నిరవయముగాదునిఖిలజగత్స్వ
యావముచేతమిగుల నేర్పడుటవలన | సావయవమునుగాదుదృశ్యమునుషుప్తి
యందడంగినదానుహాన్యంబుగామి | ఘోనరసభయోత్త కముగాదయుక్త
మగుట | నాంజనేయమదీయమాయాతమంబు || గీ || అరయనాయున్నికర్త
యైచేతైనయున్ని | లేదుగానమద్భిన్నంబుగాదవిద్య | ప్రకృతియజ్ఞానమని

పల్కఁజు పట్టవలనఁగాను మదభిన్నమును నాయనాదిమాయఁకఁభిన్నాభిన్నముగాదని యెన్నఁగా నెలప్రకృతియట్లుగుటనుసరింపన్నలనిర్వాచ్యంజు మున్నుగఁజించిరిసమస్తముం దెలిసినుతా॥గీ॥ అనుభవజ్ఞానదృష్టిచేనరయమాచ్య! మొగిసనివఁచునీయమామక్తిదృష్టి! చేతలౌకికమయదృష్టిచేననంత! మగుఁడలంపమదీయమాయాతపంబు॥సీ॥ త్రాడుభుజంగమై స్థానింపుపురుషుడై రాజిల్లుకు క్తికరజతమగుచు । మరుమఠీచికలునిర్మలసలిలంబులై తొడలిమిన్న సితమైలోఁచుపగిది సద్భయామలసచ్చిదానందమయుఁడనై తగు నేనుమిగుల నెద్దానివలనఁ । దొలుతనసజ్జడ దుఃఖాత్మకములై నజగములై కమపింతుజనులకెల్ల దృఢతరాదై వ్రతవిజ్ఞానదృష్టిచేతఁ బండితులుపూర్ణనిగ్గుణబ్రహ్మమయుఁడ! నై నననుఁగాంచినంత నెయ్యదియభావ! మగునదియసూమచీయమాయాతపంబు॥వ॥ అదిమఠీయును-సర్వభూతనుషుప్తిమహాప్తిరూపంబును-సమస్తప్రపంచవాసనామయంబును - సత్సరజస్తమోగుణాత్మకంబును. సాన్వంతగుప్తానంతకోటిజీవసంఘాతంబును - గేవలజడయును-మోహాత్మకంబును. సకలజగదుపాదానకారణంబును - నవద్యావ్యక్తతమస్సుఘప్తిప్రకృతిప్రళయప్రధాన మాయాజ్ఞానాదిశబ్దవాచ్యంబునై యొప్పుచుండునని వెండియు॥ గీ॥ అదిమధ్యాంతశూన్యమైనట్టిప్రకృతి । యాదిమధ్యాంతములు లేనిదయ్యుఁదొ॥చి॥ యాదిమధ్యాంతరహితాద్వయాత్మనకును! నాదిమధ్యాంతములుకల్గినావరించు॥క॥ కవియన్ను లప్రకృతియు! ద్వివిధయగునుమాయయననవిద్యయనఁగనా! ద్యవిమలసత్త్వైక్యయగు! వవిమలసత్త్వప్రధానయగునన్యతఁగ॥గీ॥ అమలసత్త్వప్రధానయైనట్టి మాయ! యందుదానికనిష్ఠానమైన నేను । ప్రతిఫలించితి మేఘసంగతజలములు! మించియాకాశమమరలించిచినట్లు॥ క॥ మాయాప్రతిబింబంబును! మాయాధిస్థానపరముమాయయుఁగూడక! మాయావిష్టానయీతుఁడ! మాయకుఁడగునతఁడుబ్రహ్మమయుడై యుంటా॥క॥ ఆయాశ్వరుండనేనా । మాయయేసీతావధూటిమదితలఁపమహా! మాయుడనయ్యువశీకృత! మాయుడనైయవతరింతుమహానిట్లనఘా॥వ॥ ఇట్లుశుద్ధసత్త్వప్రధాన మాయోపాధికుండును సర్వేశ్వరుండునునై ననేను వశీకృతమాయుండనగుటంజేసి జగంబులుసృజియించి త్ప్రత్యక్షంబుకొరకు-దొల్లిమత్స్యమూమఁవరాహానాదీహవాసునవరశురామావతారంబులుధరియించి దుష్టనిగ్రహశిష్టానుగ్రహం

బునుంగావించి- నిష్పడు శ్రీరామగూపంబుచే నవతరించి రావణ కుంభక
ర్నాదిరాక్షసులసంహరించిభూభారంబునివారించితి నింకనిటమీఁడట బల
రామకృష్ణబుద్ధకల్పిరూపంబుల నేనవతరింపంగలవాడ నాచరిత్రంబులులో
కత్తెయపవిత్రంబులు భవలతాలకత్తెంబులై యొప్పుననిచెప్పి పెండియు॥

— ❦ ఈశ్వరనిర్ణయము - ❦ —

చ॥ గురుఁడుహిరణ్యగర్భుఁడని కొందఱుగొండఱిలనప్హావిరాట్పురు
షుడటంచు గొందఱు ఋషిప్రభుఁడంచుమకుందుఁడంచుఁగొందఱుశివుఁ
డంచుఁగొందఱు వినాయకుండంచును గొందఱుంబరా । పరవరనన్నెఱుం
గకయుపా స్తియొనర్చుదు రక్షలై ధరక॥ గీ॥ వినుము నేనువిశ్వమునకునుపా
దాన । కారణమునిమిత్తకారణంబు । నగుచునూరనాభిపగిది నొప్పుడునింక
గార్యములను నేన కపివరణ్య॥ వ ॥ ఇట్లు సర్వేశ్వరుండయిన నా కు - నవ్యా
కృతంబై వమహానందమయకోశంబైన - సమస్తభూత సమష్టిజ్ఞానంబుకా
రణశరీరంబు - మహాసుఖప్రియవస్థ-బ్రహ్మాది స్తబవర్యంతంబులయిన సకల
భూతంబులవయవంబులు - జగదుత్పత్తిస్థితిలయంబులు వ్యాపారంబులు వే
దశాస్త్రంబులు నిశ్వాసంబులై యొప్పునని చెప్పిపెండియునిట్లనియె॥ గీ॥ మ
లినసత్వప్రధానయానలయవిద్య । దానియందు నధిష్ఠానమైన నేను । వ్రతి
ఫలించితిఁగలశసంగతజలముల । సాధ్రునత్తత్రఖచ్చాయచందముననుక॥ జీ
వుండగునాతఁడపి । ద్యాపశుఁడై స్థూలసూక్ష్మ తనువాసనలక॥ భానించుచు
నేవించుచుఁ । గేవలమూఢప్రవృత్తి గ్రీడించుమెయిక॥ గీ॥ అతఁడప్రాజ్ఞుఁ
డనఁగనానందమయుడనఁ । బారమార్థికుడనఁబగుచుండు । వ్యప్తికారణాం
గవశుఁడైనను పుష్టిను । ఖాసుభూతిమరిగియనిలతనయ ॥ వ॥ ఇట్లవిద్యయు-న
విద్యాప్రతిబింబంబును - దదధిష్ఠానమైన తన్మయంబునుంగూడి-జీవుండనంబరఁగు-
నాజీవునకానందమయకోశసజ్జికంబయిన - వ్యష్టిజ్ఞానంబుకారణశరీరంబు-
సుఖప్రియవస్థయగు - నారెంటియందునభిమానంబుగల యతండు - ప్రా
జ్ఞుండననొప్పు - నతనికింత మాత్రంబుచేత జీవత్వంబు - పర్వాప్తంబు
గామింజేసి-తదీయాదృష్ట సహాయపూర్వకసూక్ష్మ శరీర సృష్టిప్రకారంబుచె
ప్పెద-వినుమనియిట్లనియె॥ గీ॥ అమలసత్వప్రధానమాయాసమన్వి । తేశ్వరు
డనగు నేనుసృష్టిచ్చ చేతఁ । బూనిపీక్షించితితమఃప్రధానమాయనఖిలచేతన
కర్త సహాయముగను॥ వ॥ ఇట్లుచూచిననాతమఃప్రధానసమస్తజ్ఞానావచ్చి

న్నచైతన్యంబువలన-శబ్దగుణకాశంబును - నయ్యాకాశావచ్చిన్నచైతన్యం
 బువలన-స్పర్శగుణకానిలంబునుచయ్యనిలావచ్చిన్నచైతన్యంబువలన-రూ
 పగుణకానలంబును నయ్యనిలావచ్చిన్నచైతన్యంబువలన - రసగుణకజలం
 బును - నజ్జలావచ్చిన్నచైతన్యంబువలన - గంధగుణక పృథివియునుంబు
 టై - నివియపంచీకృతసూక్ష్మ భూతంబులనియును- బంచతన్మాత్రలనియు
 నుజెప్పంబడు - నీభూతపంచకప్రత్యేకసత్త్వగుణార్థంబులవలన - గ్రమం
 బునదిగావృతార్కప్రచేతాశ్చినీదేవతాసమన్వితశ్చోత్రత్వకృత్యుగ్భావహా
 నింబులుజనియించె - మిగిలినసత్త్వార్థసమష్టివలన - జంద్రవాచస్పతి
 రుద్రక్షేత్రజ్ఞదేవతాయుక్తమనోబుద్ధ్యహంకారచిత్తంబులుసంభవించె - న
 విద్యియదాదిపంచకరజోగుణార్థంబువలన - వరుసందోడన - వహ్నింద్రో
 పేంద్రమృత్యుప్రజాపతిదేవతాసమే తవాక్పాణిపాదపాదయూవస్థలుజన్మిం
 చెదక్కినరజోగుణార్థసమష్టివలన - విశిష్టవిశ్వకర్మ - విశ్వ యోన్య
 జయదేవతాక - ప్రాణాపానవ్యానోదానసమానంబులుద్భవించె - నివి
 ధంబుననుత్పన్నంబులైన - గ్లానేంద్రియపంచకంబును - సంతకరణచతు
 స్తయంబును - గర్తేంద్రియపంచకంబును - బ్రాణాదిపంచకంబునుంగూడి
 యేకోన విశత్యవయవంబుల లింగశరీరంబుగలిగె - నీసూక్ష్మదేహంబు
 వృత్తవనంబులభంగి - సుక్ష్మటివ్యష్టియనియును - సవంబునుసమష్టి
 యనియునుంజెప్ప సుష్టు - వీనికివ్యష్టిసమష్టిస్వప్నంబులవస్థలుగు - వీవ్యష్టి
 సూక్ష్మంగస్వప్నంబులయందాప్రాగ్గుండభిమానియై - ప్రాణిభాసికుండును
 స్వప్నకల్పితుండును - దైజనుండుననంబ్రవతిల్లు-సాసమష్టిసూక్ష్మకాయ
 స్వప్నవిశ్లేషుండనై - యీశ్వరుండనైననేను-హిరణ్యగర్భుండును - సూ
 త్రాత్మకుండును - బ్రాణుండునునన-సర్వజీవోపాన్యండనైయుండును-నీ
 సూక్ష్మసృష్టితెలుంగెంరకన్మూలప్రపంచప్రకారంబువినుపించెద- వినుమని
 యిట్లనియె||సీ|| తతతమోగుణకభూతములనై దింటినిగ్రమముచేరెండుభా
 గములు సేసి | తొలుతబంచాధానంశములబూని వేక్ష్యరం దునియలునా
 ల్లుగానమవుపఱిచి | ముఖ్యాధాముల శేషభూతఖండచతుష్టయముల సెం
 డొంటి నెయ్యమునంగూర్చి | బంచీకృతంబులై పటుతరస్థూలంబులైయభివ్య
 క్తంబుల య్యె సుకట-| వాయునందనఁనుమింకవానివలన | నఖిలజగములు
 నానాచరాచరములు | బహువిధాన్నంబులునుఘటపటగృహాది | సకలదృశ్య
 పదార్థముల్యంభవించె||వ||ఇట్లుగగనార్థంబున-వాయుతేజోజలభూభాగం

బులును - ననిలూఢాంబున-నాకాశనలసఃలేతాంశంబులను - బావకార్థం
 బువలన-నభిన్నమీరతోయభిరణీభండంబులను - నీరార్థంబున-వియన్నరు
 త్కృతానుధాత్రీశకలంబులను - ధరార్థంబున-ప్రాయపవనాగ్నృదకం
 బులతునియలను - జీవాదృష్టఫహాయంబుచేతంగూర్చినక్రమంబుచేత-శబ్ద
 గుణకంబయినయాకాశంబును - శబ్దస్పర్శగుణకంబైనపవమానంబును-శ
 బ్దస్పర్శరూపగుణకంబైనయగ్నిము-శబ్దస్పర్శరూపరసగుణకంబయిన-యం
 బువులును-శబ్దస్పర్శరూపరసగంధసమేతంబైనధరణీయను - బంచీకృతంబు
 లై - మహాస్థూలంబులై - యభివృక్షంబులయ్యె - నిమృహాభూతంబులవల
 న-నతల - వితల - సుతల - రసాతల - తలాతల - మహాతల - పాతాళ-
 భూలోక-భూవర్లోక-స్వర్లోక-మహర్లోక-జనలోక-తపోలోక-సత్యలోకం
 బులను-జత్తురశభువనంబులను - డత్తల్లోకోచిత జరాయుజాండజన్వేదజో
 ద్భిజ్జరూపవతుర్విధభూతగ్రామంబులును - డత్తత్ప్రణియోగ్యాన్నపానా
 దీకంబులును - ఘటపటాదిసర్వపదార్థంబులునుసంభవించె - నింతపట్టునుం
 గూడిస్థూలప్రపంచంబగు - వినికీవ్యప్తిసమప్త్యాత్మకంబైనబాగరంబకస్థయ
 గు-నందొక్కొక్కవ్యప్తిస్థూలశరీరజాగరంబులయందాలింగ దెహాపా
 ధికుండయిన - తైజసుండభిమానంబుచేసి - చిదాభానుండన - వ్యావహారి
 కుండన - విశ్వంధనమెప్పు - హిరణ్యగర్భుండనైననీను! నమప్తిస్థూలకగ్ర
 హజాగ్రద్విశిఖుండనై - వైరాజనుండన - వైశ్వానరుండన - విరాట్పు
 రుఘండన - సకలజగదారాధ్యుండనై - ప్రకాశించుచుండడు. మఱియును॥

విరాట్పురుషనిర్ణయము.

చ॥ ధరణివదంబులుకదివితతంబగుమస్తకమంతరితముక॥ సురుచిరనా
 భిచండ కరసోములులోచనముల్లిశతేశ్రుతు॥ ల్వరదహనుండు నెమ్మొగము
 వాయువు ప్రాణములుకన్తహావిరా॥ ట్పురుషుండనైననాకుగపిపుంగవ
 ఐశ్వశరీరీనాటజేక॥ సుగంధివృత్తము॥ దారుణీసురుల్లుఖంధాత్రిపుల్బుజం
 బులో॥ నూరివై శ్వలూరువుల్సుశూద్రులంఘులుస్తహా॥ భూరువపకౌష
 ధీలతాళిభూరిరోమముల్విరా॥ ట్పురుషుండనైననాకుబోధశుద్ధమానసా॥
 పనమయూరము॥ తైలములుశల్యమలున్నదులునాడి॥ జాలములువా
 ర్ధులుపిచందముత్రిసంధ్యా॥ కాలమలుచేలములుకాలజలదాళు॥ ల్వాలము
 లువిశ్వతనువతికనగునాకు॥ శా॥ ఆధారంబిలన్దా జలంబుమణిపూరాం
 భోజమై పహ్నియుక॥ స్వాధిష్ఠానమనాహతంబనిలమై చంచద్విభుగ్ధంబు

ఖం బైధీమానసరూపకప్రకృతియాన్వాబ్జతమై యుష్మసః : రాష్ట్రధారోన్న
తశ్చైవ్యమాన్వినగనాకాదిత్యసంప్రాప్తతాః కౌమేరువగుత్రంహ దండియు
నారయగఁడక్షిణోత్తరాయణములుసాం పాతనిదాపింగళలో నూరప
రనుపదముపరనుషమ్న కుమారా || సీ||అతలంబుపతములు పితలంబుగుల్ఫము
ల్పుతలంబుజంఘికల్పుజననివహా | నుతరసాతలముజానువునుదారుణమహా
తలమూరువులుతలంతలముకటియు | నాగలోకముమహానాభ్యధోభాగంబు
భూభ్రంశవప్స్వగ్లోకములునునాభి | జతరవత్సంబులుసరిమహర్లోకంబుకం
తంబునుజనలోకంబుముఖము | మణితపోలోకమరయభ్రూమధ్యమంబు | స
త్యలోకంబువిపులమస్తకమునుమ్ము | విశ్వగూపధరుండనై వెలయునాకు | జ
లనిధిగభీరపీరతేసరికుమార||వ|| ఇట్లుసర్వాధిష్ఠానకంబును- సర్వపరిపూర్ణబు
ను-నామరూపగుణధర్మకర్మవికారరహితాఖండసచ్చిదానందపరబ్రంహంబు
నునై ననేను-సమష్టికారణసూక్ష్మస్థూలశరీరోపాధివిశిష్టత్వంబువలన - న
వ్యాకృతుండన-హిరణ్యగర్భుండన - విరాట్పురుషుండన- సకలజీవాపా
న్యుండనై ప్రకాశింపుదు- మణియును-వ్యష్టికారణసూక్ష్మస్థూలదేహాపా
దితాదాత్మ్యాభిమానంబువలన-బ్రాహ్మండన-వైజసుండన-విశ్వండన-ను
షష్ఠీస్వప్నజాగ్రదవస్థలనుభవించుచు - నజ్ఞానవశుండనై-జీవుండననీశ్వ
రోపాసకుండనై ప్రవతించిన చందంబునందోపుదు- నీజీవేశ్వరతత్త్వం
బులవిద్యాకల్పితంబులయ్యవిద్యకళవిషాణ - వంధ్యాపుత్ర - గగనారనిండం
బులభంగి-నాయందు-సన్నెరింగినసభావంబుగు- నట్లుగావున-నింకజీవేశ్వ
రైశ్వంబుపదేశించెద-సావధానచిత్తుండనై యాకాశింపుమని - యాత్మా
రాముండంజనేయునకిట్లనియె||

—→ జీవేశ్వరైశ్వర్యపదేశము. ←—

క|| కలశాంబుదములదగ్గత | జలములగడద్రోయనాకశముప్రతీనింబం
బులులేమి సుకటిమైయు | మృత్యునుండునఖండమై యవమాతాంబగుటక ||
క||అవిధమునఁడనువులమా | యావిద్యలదోలగగద్రోయనంతటిలోనకా
జీవేశ్వరులు వెలుంగుమి||గేవలతత్త్వంబు వెలుగుంగీశాధీశా||వ||అదియెట్లం
దేని||క||కలశజలప్రతీనింబం | బులకుబిలక్షణముసంగమునమూతకంబై |య
లరుగుటాకాశముదయే | జ్జులకుమహాకాశమదియెనుమివవరింపక || గీ||కప
ముతోనూలసూక్ష్మకారణములకును | నుకరజాగరణస్వప్నసుపులకును | బ్రు
లురగుచున్నట్లై జనపాజ్ఞులకుని | లక్షణుడగునాత్మండుసాక్షియగుచు || గీ||

అతఁడు కూటస్థుడనై బ్రత్యగాత్ముడనఁగనత్తురుండనఁ బురుషుండనఁగ సాక్షి
యనఁగ విలసిల్లుచు బరమాత్ముడగుచుఁ బ్రకృతిపురుషులనంటకపరమపురు
షుఁగ జలరజలప్రతిబింబం బులకు విలక్షణమసంగమనమూతఁబై | యల
రుమహాకాశముకే | వలమై వలమై కపిప్రవరభావజ్ఞాఁక జీవసమప్తితనుత్రిత
యావస్థాత్రితయములకు నఖిలాత్మకనూ | యావిపాణివిరాట్పురు | పావలి
కిన్నాక్షియై పరమాత్ముండోష్ఠాక్షిగీ | అతఁడు పరమాత్ముడనగు బ్రహ్మాంబనంగ
నలఘుపరిపూణఁచై తన్మయనఁగ సుష్టు | నిర్వికల్పుడనంగుండు నిర్వికారు |
డద్వితీయుడనఁత్తుడై యాంజనేయ || వ || అట్లుగావున నీ || కలశమేఘములఁద
ద్గతజలంబులఁదదీయప్రతిబింబద్వయంబు సుకట | గడకుఁద్రోచినఘటాకా
శమహాకాశములకు నేకత్వంబుగ విగినట్లు | వ్యష్టిసమప్తిదేహములకు ధీమాయ
లనుజీవపరమేశులను విచార | దృష్టిచేగననివేధించినయెడఁ బ్రత్యగాత్మున
కప్పరమాత్ము నకును | సమరసై క్యంబుకుటియించు నీద్ధమనుచు | నిఖలవేదాం
తశాస్త్రముల్నిశ్చయించు | గురువుచిట్లువదేశింపుదురు బుధులకు | ననఘ
యిదియెమదీయదివ్యాశయంబు కావున నీ || పరఁగశరావకుంభకనామరూప
ముల్లోచిమ సుకటిగాఁజూచిపగిది | ఘటతటాకముల సుకటనివేధించి
తద్గతజలమొకటిగాఁగంచుకరణి | దీప్రదీపవతిఁయుగమ్మడంచితత్రేజంబు
సుకటిగాఁదెలియుభాతిఁ | గలశగృహంబులఁగడమంచినానిలోఁగలమంటి
సుకటిగాఁదలచురీతి | బాధ్యజీవేశ్వరద్వయోపాధియుగము | ప్రాకటవివేక
దృష్టినిరాకరించి - తనరపరిపూర్ణశాద్ధచై తన్యమొకటి - గావిలోకింపవల
యుమేధావియనఘ || వ || ఇట్లు వ్యష్టిశరీరావస్థాత్రితయంబును - విశ్వతైజస
ప్రాజ్ఞనామకంబై నజీవచై తన్యంబును - గించిజ్జత్వకర్తృత్వభోక్తృత్వాది
గుణంబులును గూడి - త్వంపదావాచ్యార్థంబు - దేహాత్రయవిలక్షణంబును - స
వస్థాత్రయసాక్షియుఁబంచకోశవ్యతిరిక్తంబును - సచ్చిదానందస్వరూపం
బునునైన - కూటస్థుడై తన్యమాత్రంబుత్వంపదలక్ష్యార్థంబు - సమప్తిశరీరావ
స్థాత్రయాత్మికమైనమాయయును - నైశ్వానరహిరణ్యగర్భావ్యాకృతనా
మకంబులైన - మాయాప్రతిబింబేశ్వరచై తన్యంబులు - సర్వజ్ఞత్వ - సర్వేశ్వర
త్వ - సర్వాంతర్యామిత్యాది - గుణంబులును గూడి - తత్పదవాచ్యార్థంబుదేశ
కృత - కాలకృతవస్తుకృత - పరిచ్ఛేదశూన్యంబును - స్వజాతీయవిజాతీయ -
స్వగతభేదరహితంబును - సత్కర్మానానందస్వరూపంబును - నయినపరిపూర్ణా
ద్వితీయబ్రహ్మచై తన్యమాత్రంబు - తత్పదలక్ష్యార్థంబగు - పరుష్కథమకంబు

లై న-వాచ్యార్థంబులతో- లక్ష్యార్థంబులకై క్యంబుసంభవించదట్లుగావున సె
క్కదేశంబున- సెక్కకాలంబున- సెక్కరూపంబుననున్న పురుషుని వేటొ
క్కదేశంబున-మఱియొక్కకాలంబునఁగొండొకరూపంబు చేసుండంగనుం
గొనితద్దేశ-తత్కాలతదవస్థావిశేషంబులను- నేతద్దేశై తత్కాలై తదవస్థా
విశేషంబులను గణించిలక్షింపకలత్వభూతుండయినయతండితండని- యొ
క్కనింగా నెఱింగినతెఱంగున-జహదజహర్లక్షణచేత మాయికంబులయి-
మిథ్యాభూతంబులయిన-యుభయవాచ్యార్థంబులని వేధించి-ద్వివిధలక్ష్యార్థ
చై తన్యంబుల- కై క్యంబు దెలియుమిదియ- యసిపదార్థంబిదియెజేవేశ్వరై
క్యజ్ఞానం- బిదియెమహావాక్యార్థంబింకజీవబ్రహ్మై క్యంబుపదేశించెద-నా
కర్ణి పుమనిమఱియునిట్లనియె॥

— జీవబ్రహ్మై క్యోపదేశము. —

సీ॥ గగనరజ్జుస్థాణుమృగతృప్తికాశుక్తితలుదాదిమధ్యమాంతములయం
దు- స్వస్వభావములచేవసియించియన్నియువరుసతోనజ్ఞానవశమువలన-
నీలతాపీమనుష్యనీర రావ్యంబులై కనుపట్టివివరించికాంచు నెడలఁ- గల్పిత
రూపముల్లడుమిథ్యలయిపోవడత్వంబులయినచండముననాత్మఁ- డయ్యన
తఁడుసి నాద్యవిద్యాత్మ శక్తి - వలనజీవుడై తోచికేవల నిజస్వ రూపమునె
ఱుంగుచోఁబూర్వరూపముడిగి- యద్వయానందమూర్తియై యలరునన
ఘ॥వ॥ఇన్విధంబునరజ్జున్జ్ఞానంబువలనరజ్జువునందు భుజంగంబొరోపితంబు
యియూప్తవాక్యంబుచేతఁడత్సర్వభృత్తివినాశంబగుచుండ రజ్జుపురజ్జువయి
నతెఱంగుననఖండసచ్చిదానందస్వరూపుండాత్మజ్ఞానంబువలనఁదనకుదాన
జీవుండై తోచియనంతరంబునశ్రీగురువాక్యంబు చేతనీవుజీవుండవుగావుష
రిపూర్ణచైతన్యమాత్రుండవని యెప్పుడుబోధితుండగు నప్పుడాతండుదే
హేంద్రియప్రాణమనోబుద్ధిచిత్తాహంకారాత్మభృంతినివర్తించుచుండ బ్ర
త్యగభిన్నా ద్వితీయ బ్రహ్మచైతన్యమాత్రుండగునిది జీవబ్రహ్మై క్యంబింక
మోంకారస్వరూపంబెఱింగించెదవినుమనియిట్లనియె॥

— మోంకారస్వరూపనిర్ణయము —

సీ॥ ఘనతరదేహజాగ్రద్విశ్వవైరాజనులకారమాత్రమోనుగుణధుర్య- తను
విగ్రహస్వప్నతైజససూత్రాత్మకులునుకారార్థమాలితచరితా పృథులకార
ణనుషాస్త్రిసాక్షిసర్వేశ్వరుల్లకారార్థమొరుచిరవర్ణసంతతపరిపూర్ణ సోమ

దానందాత్మతత్త్వమోంకారమోసత్త్వమూర్తియట్లుగావునవర్ణత్రయా
త్తంకబునాత్మకూపకమైనవాచ్యాగ్ధమగునుగానబ్రవణవస్వరూపుఁడనేనటం
చుదెలిసిభాషింపవలయునిగ్రలనిచార||వ||ఇట్లుదేహాత్రయావస్థాత్రయతాప
త్రయసుఖత్రయకర్షత్రయకర్షత్రయబుద్ధిత్రయశ్రద్ధాత్రయధృతిత్రయ
గుణత్రయశక్తిత్రయకాలత్రయలోకత్రయదేవత్రయమూర్తిత్రయవృత్తి
త్రయస్థానత్రయజీవత్రయేశ్వరత్రయనిరకశక్తిత్రయభక్తిత్రయదీక్షాత్రయ
సేత్రత్రయలక్ష్యత్రయజ్ఞానత్రయమండలత్రయముక్తిత్రయాత్మకంబైన
వర్ణత్రయంఘాంపితంబైనవాచ్యాగ్ధంబుగావుననేతత్సర్వంబునుగ్రంథంబు
ననకారంబు - మకారంబుననుకారంబు మకారంబునను మకారంబు నోం
కారంబునందును బ్రవిలాపంబు; సెందించి యంతటఁ దత్ప్రనిలాపంబును
విశ్వాధిస్థానంబును-బరిపూర్ణంబును - దుర్నియంబును-నత్యరంబును-లక్ష్య
ర్థంబునునైన-శుద్ధోంకారమాత్రంబుగా నవలోకించి నిరంతరంబును-నత్స్వ
రూపమాత్రుండవై ప్రకాశింపుచు||మ|| అనిబోధించిననాంజనేయుడపుడా
త్తారామునింజూచియో|| యనసూయేవరయుక్తిచేసెకటనాచ్యాగ్ధంబుఁ
బోధించియం|| తనెలక్ష్యముచూడఁగావలయునందంబొప్పనాయుక్తి
హే|| చ్చినకూర్చిన్విసుపింపుభక్తనరదాశ్రీరామసీతాపతి|| క|| అనితనపదప
ద్మములకు|| ఘనభక్తీనిపందనములుగావించుమహా|| త్మనిహనుమంతునిఁగ
నియి|| ధ్వినియెకాశ్రీరామచంద్రుడొనందమునక||

— పంచకోశనిర్ణయము. —

సీ|| అన్నజసంభూతమన్నవర్ధితమగుతిసువన్నమయకోశమనఁగఁసె
ప్పఁ|| బ్రాణకర్తేంద్రియపంచకంబులుగూడినప్రాణమయకాశమనఁగఁద
నరు|| జ్ఞానేంద్రియోపేతమాననచిత్తబులునుమనోమయకోశమనఁగఁజెల్లు
శ్రవణాదికరణపంచకసమన్వితబుద్ధివిజ్ఞానమయమనవెలయుచుండు|| మో
హజప్రియమోదప్రమోదవృత్తి|| సంయుతోరుసమస్తదృశ్యప్రపంచ|| కా
రణానాద్యవిద్యాంధకారపటల|| మంచితానందమయకోశమనఁగఁదనరు||
సీ|| మహానియకలితాన్నమయకోశమగునాత్మఁడనిపల్కుదురుకొందఱుజ్ఞ
లగుచు|| మహితేంద్రియప్రాణమయకోశమగునాత్మఁడనిపల్కుదురుకొం
దఱుజ్ఞలగుచు|| మంజులతరమనోమయకోశమగునాత్మఁడనిపల్కుదురుకొం
దఱుజ్ఞలగుచు|| మానితవిజ్ఞానమయకోశమగునాత్మఁడనిపల్కుదురుకొం
దఱుజ్ఞలగుచు|| సుప్తియందేమనోపమిహస్వతత్త్వ|| మాత్మఁడనిపల్కు

దురుకొందఱజ్జలగుచు । రూఢీనానందమయకోశరూపుడగుచు ॥ హత్తు
డనిపల్కుదురుకొందఱజ్జలగుచు॥ మఱియును క॥ పరమాణువనుచుమధ్య
మ । పరిమాణుండనుచువిభుడుపరుడనుచునుని । ధరకగొందఱువాదింతురు
పరిపూర్ణాత్మ డనియెఱుంగుప్రాజ్ఞత లేమి॥ గీ॥ మఱియుఁజిద్రూపుడనుచు
గొందఱుగణింతు । రలఘుచిదచిత్స్వరూపకుండండుగొందఃఃఱసిఁద్రూ
పుడనుచుగొందఱువచింతు । రాత్త నెఱుంగకనిజవిమోహంభులగుచు॥ క॥
కాపునసచ్చిత్సఖమయ । భావాతీతాద్వయాత్మ పరతత్వమునం । భావించితే
లియఁజెప్పెదఁ । గేపలమతిచేగ్రహింపుకిశాధీశ॥

— పంచకోశనిరాకరణవిచారము. —

మహాస్రగ్ధర॥ ఘటముకవీక్షించువాడేగతినిమటముదాఁగాకవేక్షెన
భంగిం । బటుదేహాద్రప్తనై చిత్పరమసుఖమయబ్రహ్మమై నట్టిసేనె । న్నట్టికొ
దృశ్యంబుమాధూనగరసమమసన్నామరూపాత్మకంబుం । గుటిలావిద్యాకృ
తంబాకులదమగుతమాకోశముం గానువత్స॥ మ॥ సమతనై ను నెఱుంగు చం
దమునసీగరేంద్రియప్రాణచి । త్రమనోహంకృతులంగనుంగొనుచుఁజైత
న్యంబునై యొప్పునె । నుమరుత్పుత్రతదింద్రియాదికమునెందుం గానునాకిం
క । లక్ష్మ్యములొవానినిజప్రణాశములుజాగ్రత్తువులందారయ॥ వ॥ అది
యునుంగాక॥ సీ॥ నామందిరంబిదినానువర్ణంబిదినాతల్పమిదియని సరుఁడు
దాను । దన్తందిరసునగర్జితల్పంబులకువిలక్షణసాక్షియై యవిగానిపగిది । నాశ
రీరంబిదినాయుంద్రియమునివినాప్రాణమిదియిది నామనంబు । నాయహం
కృతియిదినాబుద్ధియిదియనిబహువిధదృశ్యరూపముల నెల్ల । నాయదియటం
చుండెలిసినిర్ణయము సేయు । నేనుజత్తచ్ఛరీరాదినిఖిలజన్తు । సంఘమునకు
విలక్షణసాక్షియగుదుఁ । గానియం దెదియునుగానువానరేంద్ర॥ గీ॥ బుద్ధ్య
హంకారములతోడిపాండుగలిగి । నేనుసేననునాడనునేనుబుద్ధు । నేనుసేన
నువాడను నేనటంచు । దెలియఁబడువృత్తి నెఱిగెడితెలివి నేను॥ సీ॥ శ్రవ
ణేంద్రియంబుచేవివిధశబ్దములు నేర్పరించియెఱుంగు నెఱుకనేను । స్పర్శేం
ద్రియంబుచేస్పర్శగుణంబుల నేర్పరించియెఱుంగు నెఱుకనేను । నేత్రేంద్రి
యంబులనిఖిలరూపంబుల నేర్పరించి యెఱుంగు నెఱుకనేను । రసనేంద్రి
యంబుచేరసములన్నింటిని నేర్పరించియెఱుంగు నెఱుకనేను । ప్రాణకరణం
బుచేసర్వగంధములను । నేర్పరించియెఱుంగిడియెఱుకనేను । కుసమనంబుచే
నఖిలసంకల్పములను । నేర్పరించియెఱుంగెడియెఱుకనేను॥ క॥ పలుకులాదానా

దానంబులగమనాగమనములనుచూత్రపురిషంబులరాకటహోకడలనుదెలియుదెలివిసేనుసర్వదృక్కునగుటచే॥సర్వోపాధిష్ఠుడనైసర్వవ్యాపారములువెసంజేయుచుదాత్సర్వమునంటకవెలిగెడుసరాత్తుడనేననుష్టుసజ్జనలీలకా॥అపరిచిన్నావ్యయనిత్యవరంజ్యోత్తిర్లయుండనైశశిహృతభుక్తవనాదులవెలిగించుచునెపుడంతటనుక్కురితినేనువెలుగుచు॥క॥బాపాధికనామంబులు రూపంబులులేవునాకురూఢిగసకలవ్యాపారముగనుసర్వవ్యాపకచింతయుండనేనువాయుతనూజా॥సీ॥ఏనుశరీరంబుగానిందిరియంబులుగానుబ్రాణములుగానుమనముగానుజీతంబుగానుహంకారంబుగానుశూన్యంబుగానుబుద్ధిగానుదీప్తంబుగానుకుజ్జంబుగానుస్థూలమునుసూక్ష్మమునుగానుగానతెకృష్టర్కశ్వేతపీతవర్ణములునుబంచభూతములుగానుగానుగాననువాడనుగానుమినుముకానుగాననువానినిగాంచువాడగాంచువానినిసతతంబుగాంచువాడనొనుగాననువితృతులులేనివాడ॥చ॥అచలచరేంద్రదీపముఘటాదిపదార్థములనెలుంగఁజేయుచునువెలుంగురీతినిసముజ్జ్వలమానశచక్షురాదిదృశ్యదయమునెల్లనాత్మవిషయంబులయందుజలించునట్లుచూచుచుమఱియునుసాక్షిసగుచునివలసిలుదునిర్వికారత॥మత్తకోకిలభానుతేజమునాశ్రయించిస్వభావకర్తములందునీమానపుల్విహరించుకైవడిమత్తకాశమునంటిధీమానసేంద్రియముల్స్వకీయసమస్తకార్యములందొగిమానకంజరియించునెందభిమానపూర్వకవృత్తుల॥వ॥అట్లుగావునగీ॥ఎఱుకమఱపులనెఱిగెడియెఱుకనేనువిధినివేదములనుగాంచువిభుడనేనుతర్క్యములనెలదర్పించుతత్వనేనుగేనుసేననివివరించునేతనేను॥క॥సేననిననన్నుమూర్ఖుడుమేననిపీక్షించుఁగానమేల్గునిసత్యజ్ఞానానందమయునిగాజ్ఞానముచేనెఱుగవలయుసద్గుణశాలీ॥క॥సేననినదనువునకునభిమానమునకునర్థమగుబ్రహ్మచమువలనగాననివిరెండనర్థములొసేననసేనకేవలాత్తుడననఘా॥క॥నానానూనునిననునన్నేసేననిన్నునన్నుసేనననినన్నేనునుగేనన్నానాసేనునునన్నెన్నినన్నునినుసేనననా॥క॥మేనుమనముమానముమనుసేననుమననమ్ముమానిసేమమ్ముననన్నేసేననినమ్మిననీమానమనూనానుమానమమనుసేమ్మి॥క॥మనమేవేపనిజేసిననదిమనమేచేసితిమఱంచుమదిదోచుసనాతనమైదోతనమైచేతనమైతగుమనకుఁగల్పితంబిదియనఘా॥ఉ॥నమ్ముమనమ్ములోననుదినమ్మవెలుంగుచిదాత్మరూపవర్ణమునిజమ్మసే

నునిధనంమ్మ నునిజననమ్మ రూపమ్ | నమ్మ మగ ర్మకాశ్యకరణమ్మలుగట్టగు
 జాత్రమాభిరూ | నమ్ములుమాకులేవనుకునమ్మ గునాచనమ్మ నెమ్మదితా||చ||
 అనుచిజనింపనింపగుమహావిషయేచ్ఛలుమాసిమానిత | స్ఫురదభిమానమా
 నసవచోఘనకాయనివాసమాసనం | బారయకమేనునేనసెడిబుద్ధినిద్రోచు
 టచేతఁజేతనే | తరమనుగానుగాన. బరత | త్వమెవిశ్వమభావభావనా||చ||
 ఇగవుగనెన్న నెన్న డొకయిండుకలేక యయున్నయున్నతిం | బారలువికార
 కారణమబోధముదీనితెలుంగెలుంగగా | నెఱిగిశ్రమించుంచిపరమేశ్వరభా
 వముబొందిబొందినా | మఱచినగీరదీరుచిరమాగ్గుడు మోక్షముఁజేరుఁజేరు
 వతా||చ||అనియువనేశించివెండియు నాత్మస్వగోపంబతిస్పష్టంబుగానెఱుం
 గుకొరకునింకనుకవరమరహస్యంబుఁ జెప్పెదసావధానచిత్తండ్లవైయాక
 ర్ణింపుమనియిట్లనియె||సీ||కలితశబ్దత్రోత్రకునమనోహంకృతుల్లృశ్యముల్వీ
 నికిదృక్కునేను | స్వర్కత్వగిఁద్రియాంచనననోహంకృతుల్లృశ్యముల్వీనికిదృ
 క్కునేను | సలలితరూపలోచనమనోహంకృతుల్లృశ్యముల్వీనికిదృక్కునేను |
 గమనీయరసరసజ్ఞా మనోహంకృతుల్లృశ్యముల్వీనికిదృక్కునేను | అతిసుర
 భినాసికామనోహంకృతులును | దృశ్యములుగానవీనికిదృక్కునేను | బహు
 విధాంతర్బహిష్టప్రపంచమెల్ల | దృశ్యమట్లాటబరిపూర్ణదృక్కునేను||చ||అది
 యెట్లంటేని||సీ|| శబ్దాదివిషయపంచకముదృశ్యంబగుశ్రవణాదికరణపంచక
 స్సునకును | శ్రవణాదికరణ పంచకముదృశ్యంబగుదతమనోబుద్ధ్యహంకృతు
 లకరయ | దతమనోబుద్ధ్యహంకృతులుదృశ్యంబగుఁ బరిపూర్ణదృక్కుయట్ర
 హ్మమునకుఁ | బరిపూర్ణదృక్కుయట్రహ్మంబనగునాకుదృశ్యత్వమెందుజింతిం
 పజేడు | గాననిరతిశయస్వప్రకాశనిర్వి | కారనిర్విషయావ్యయాకాశకల్పక
 ల్పనాతీతసచ్చిత్సృణ్వరూప | నురుచిరాఖండశుద్ధవస్తువునునేను||చ||అట్టిదృ
 గ్వస్తువునైననాకుదృశ్యత్వముగలుగ దెట్లనినఁనుముదృక్కును - సంబత్తు
 నుజిత్తును జ్ఞప్తియుజ్ఞానంబునుబోధంబునుజ్ఞైతన్యంబును- ననునివిఘటకుం
 ధుకలశశబ్దంబులభంగిఁ బర్యాయనామఁబులట్లగుట దృక్కునైననన్నవలో
 కించునదిదృగన్యంబనినదీప భాగ్యంబులై జడంబులైనకుటాదులుభాసకంబ
 యినదీపంబునుబ్రకాశింపఁజేయ- నేరనిపగిదినాచేతఁ బ్రకాశ్యంబులైయచే
 తనంబులయినయహంకారమనోనేత్రరూపాదికంబులుప్రకాశకంబయినమ
 త్స్వరూపంబుందెలియనోవపుదృగంతరంబనిననాదృగంతరంబుగ్నప్ర
 భారూపంబయినప్రదీపం బనల్పతేజోవంతుండగుభానుమంతుని వెలుంగిం

పలేనిచందంబుననికృష్ణుడై యెఱుంగసమర్థంబుగాదుసమానాజై తేజస్విం
జేయుననినరత్నంబునకుస్వసదృశరత్నాంతరంబునుభాసిల్లం జేయత్సమంబులే
నిపోలికమత్సమంబై విలసిల్లం జేయశక్తంబుగానదియునుంగాక వేదాంతం
బులయందుజై తన్యద్వయంబనుక్తంబదియెట్లుండ నిమ్ము సముత్కృష్టంబై
కాంచుననిననదియుమఱి యొకదృగంతరంబునకుదృశ్యంబుగావలయునట్లు
యినదానిగనుంగొనుదృగంతరాంతరంబింక సొక్కటియనినని తైఱంగు
ననసంఖ్యాతదృగంతరాంగీ కారంబుదోచునందువలన నవస్థాదోషంబు
ప్రాప్తంబగునట్లుగాకకొన్నిదృగంతరంబుల నూహించియొక్కటినిలిపియి
టమీదదీనికిద్రష్టలేడనిన నన్నింటికింగలుగనితని కెట్లులేకుండుగలడనిన
చానికివ్యభిచారంబువచ్చునివిధంబుగాక మొదటిదృగంతరంబునిరతిశయం
బనిననెయ్యదిసర్వకారణంబయినిష్కారణంబయి తన కంటెనితరంబయినస
ర్వంబునుసాధనంబులేకతానవీక్షించునదియె నేనుగావునస్వయంప్రకాశపరి
పూర్ణదృశ్యయబ్రహ్మంబునగుదుననియుపదేశించి మఱియునిట్లనియె||గీ||తె
లియఁబడుచున్న విశ్వంబుదృశ్యమరసి| తెలివి నై సర్వమునుగాంచుదృక్కునే
నుమిగులనాకంటెనన్యమేమియునులేదు| సత్యమిదిసర్వవేదాంతసంగ్రహం
బు||క||జీవత్రితయతనుత్రిత | యావస్థాత్రితయములకునతిరిక్తఁడఁడ| ద్భావా
భావగృహడనగు| కేవలచిన్త యుడఁ నేనుగీశాధీశా|| సీ|| భూతపంచకమునుబు
ద్ధ్యహంకారంబులవ్యక్తమునునిందియములుపదియు| సొక్కటివిషయపం
చకమునుజేతసేచ్ఛాద్వేషసుఖదుఃఖసంఘధృతులు| తరముతేత్రతంబనగడు
సొప్పనిదియపరాప్రకృతియనగ| బ్రకృతియనగ| నరులనీప్రకృతితోగల
సీవర్తించుచిదాభాసుడ తరుండగునతండు| పరగుతేత్రజ్ఞుడనబరాప్రకృ
తినాగ| బురుషుడనగనీరెంటికిజొందుగలుగ- సొనరగనుగొనునేఁబరు
సోత్తముడనబరుడనగ వెల్లుచుండుదురువనతనయ||

— తరతరవిచారము —

క|| నేననుచునత్తురుండ| జ్ఞానముచేతరమునెఱుంగుచందంబునవి- జ్ఞా
నముచేనప్పపురుషుని-నేననివీక్షింతువేఱునిజముగలేమి||గీ||పరుడనగుసా
క్షునత్తరపురుషునకును-భేదమేమియులేదుకన్నెట్టిచూడ- గలదెవేఱించుకై
నలోకమునముఖ్యులంబమునకునుదత్ప్రతిబింబమునకు|| గీ|| ఘటముపొలిసిన
దద్దుటాకాశమాక-సమునఁజెందినకరణి విజ్ఞానదృష్టిత్తరమునెడఁ బాసినిర్మ
తాత్తుఁడునన్నుజొందిక్రమ్మఱిబారయడుపూర్వసంజ్ఞ||వ||ఇట్లుపృథివ్యనే

జోవాన్యా కాశంబులును - మనోబుద్ధహంకారంబులునునీనికీగారణంబై
 నయవ్యక్తంబును- శ్రోత్రత్వకృత్తురిహోవ్యూహవాక్పాణిపాదపాన్యాపస
 లను-దశేంద్రియంబులును శబ్దస్పర్శరూపరసగంధంబులను- బంచవిష్టయం
 బులునుగూడి- యిరువదినాలుగుతత్త్వంబులగుఁగొండఱు వాగాదికర్తే
 ద్రియపంచకంబునుశ్రోత్రాదిజ్ఞానేంద్రియపంచకంబును-శబ్దాదివిషయపం
 చకంబునుబ్రాణాదివాయుపంచకంబును- మానసాద్యంతఃకరణచతుషయం
 బునుగూడియిరువది నాలుగుతత్త్వంబులనిచెప్పదురీచతుర్వింశతితత్త్వం
 బులను-శరీరత్రయంబనియును- బంచకోశంబులనియును బండితులుగణిం
 తురిదిమదీయాపరావ్రకృతియిదితేత్రంబును-క్షరంబునుబ్రహ్మతీయు- ననా
 త్తయు-దృశ్యంబునుసత్తునుజడంబును-దుఃఖాత్మకంబును సంసారంబునున
 నసృష్టదస్తాయఃపిండంబుతో గూడిప్రకాశించుకృశానునిచందంబునమి
 థ్యాతాదాత్మ్యధ్యానంబుచేతదీనిలోనెనసి ప్రవర్తించుమదంశభూతుండై
 నజీవుండువంచ వింశకుండితండస్తదీయ పరావ్రకృతితేత్రజ్ఞండును- నక్ష
 రుండును-బురుషుండును-నాత్ముండునుద్రష్టయసదూ్యవకుండును- కేతనుం
 డును- నానందమయుండును- సంసారియుననందేజరిల్లుచుండు- నదియెట్లు
 నినఁబూర్వోక్తతత్త్వంబులలోబ్రథానావయవంబును- సర్వకార్యకారణా
 శ్రయంబును-సకలవాసనామయంబును- ననాద్యనిర్వచనీయాజ్ఞానకల్పితం
 బునునైనబుద్ధహంకారాత్త కాంతఃకరణవృత్తివిశేషంబునందుజలఘటంబు
 నందాదిత్యప్రతిబింబంబును దర్పణంబునందుముఖాభాసంబునుం దోచినవి
 ధంబునసస్తచ్చాయప్రతిఫలించితదు పాధికుండైకరణభోజ్యజ్ఞానప్రమాణ
 శబ్దవాచ్యంబైనస్థూలగోళకోపహితజ్ఞానకర్తేంద్రియప్రాణపంచకసమన్వి
 తమనశ్చిత్తాత్త కాంతఃకరణవృత్తివిశేషసాధనంబు చేతగార్యభోగజ్ఞేయప్ర
 మేయశబ్దవాచ్యంబులైనశబ్దాదివిషయంబుల ననుభవించుచుగర్తయు-భో
 క్తయుజ్ఞాతయుబ్రమాతయుశ్రోతయుస్రష్టయుద్రష్టయురసయతయుఘ్ర
 తయువక్తయుదాతయుగంతయువిసర్జయితయుఁ నానందయితయుబ్రాణి
 యుమంతయుదేహియుజీవుండుననంబ్రసిద్ధిండై సమధికశరీర-జాగ్రదవస్థా
 భిమానియైవిశ్వుండనసూక్ష్మదేహస్వప్నావస్థాభి-మానియైతై జనుండనఁ
 గారణాంగనుపుష్టవస్థాభిమానియైపాజ్ఞుండనవిలసిల్లినిఖిలవాసనాసమే
 తుండైయయస్కాంతసాన్నిధ్యంబువలనయన్యుచలించెడుతెరంగుననూ
 ర్వాలోకంబునాశ్రయించి స్వస్వవ్యాపారంబులంబ్రపతికండు జనుంబుభంగి

సర్వాభిష్టానభూతుండును-బ్రధాన పురుషేశ్వరుండును- బురాణపురుషోత్త
 మాఖ్యుండును - దనకుముఖ్యునింబభూతుండునుగడ్వింశకుండును- ఒరుండు
 ను- బహుమాత్ముండున్నునైనాసన్నిధానంబువలననన్యదీయతేజంబు- సంశ్ర
 యించియునన్నెఱుంగక తన్నునామరూపాత్మకునింగా- దలంచినంస్మృతిచ
 క్రంబుసంబలిభ్యమించుచుండు- నిట్లనాద్యసంతకాలంబుప్రవతిండుచుండి
 యెట్టకేలకుననేకజన్మాన్వితపుణ్యపుంజపరిపాకవిశేషంబువలనను- మదనుగ్ర
 హంబువలనను- బరిశుద్ధహృదయుండును- సాధనచతుష్టయసంపద్విశిష్టుం
 డున్నునై సప్తరుచరణకమలంబుసెందితత్ప్రసాదలబ్ధాత్మానాత్మవివేకజ్ఞాన
 సహాయంతై యత్తురుండుగాయాద్యహంకృత్యంతంబయి నత్తురంబంతయను
 దానుగానని- నిరాకరించికలశజలనాశానంతరంబుననుప సూర్యకంబుమా
 ద్రాండునింజెందినకై వడిముకు రవియోగంబగుచుండవదనాభాసంబుప్రధా
 నానంబునంగలసినరీతి మతఃకుటకుడ్యకుసూలస్తంభపటాద్య భిలముతక
 ద్రవ్యంబుల వేత్కేర్వరవిభజించిననశేషవస్తునిషేధావధిభూతంబునునమూర్ఖం
 బునునగుతదవచ్చిన్నాకాశంబుమహాకాశంబయిన పగడిడనుత్రయవిలత
 లుండును- నపస్తాత్రయసాక్షియు- బంచకోశవ్యతీరిక్షుండున్నునై యఖం
 డాద్వితీయ సచ్చిదానందస్వరూపవరి పూర్ణ పరబ్రహ్మ తత్త్వమాత్ముండగున
 ట్టిత్రరాక్షరాతీతపురుషోత్తమతత్త్వంబేననిచెప్పిమఱియునిట్లనియె॥గీ॥పంచ
 విషయములనుబంచేంద్రియములచే॥ గాంచుతెలివిసేనుకపివరేణ్య॥ పంచ
 కోశములనుబంచభూతంబుల॥ సేంచిచూచునట్టియెఱుకసేనులయవిభాతీ॥
 తెలిసెనిదిసాకిపుడు తెలియదదిలెస్సగుదెలియవి వరింపుడునుదెలిసెన
 దుండు॥ బలికితేనిబలుకనికడలికెదనటంచుమదిదలషనుదలంకితేసిడలంచే
 దనటంచు॥ వెలుపలనులోపలనుదెలియబడువృత్తులనుదెలియుచువెలుగ
 గుంనువెలుగులగుచుండ॥ గలయవెలిగించుతొలి వెలుగునుమిసేను
 జనుదెలియుమదివేకదశగలమసముచేత॥ మ॥ నతదేవా వెలిలోబదార్థ
 ములనానాచ్చిద్రభాండోదర॥ స్థితదీపంబెఱిగించు చురదమునహృద్ధిప్రాణ
 దేహేంద్రియం॥ నితదేహస్థుడనై ననేననిశమున్నిష్ఠేతుకాజ్ఞానక॥ చ్చిత
 బాహ్యంతరనామరూపతతుల॥ లీలస్వలింగింపుడు॥ ఉ॥ తమ్ము సెఱుంగలే
 వుంపొతమ్ముగదేహము పాణింపజ్ఞుచి॥ తమ్ముడేంద్రియవృత్తులచిత్తుగ
 నన్యముగానలేమి॥ తల్లమ్మగునొకపేంద్రసతతమ్మునువానిదదీయకాకృత
 తమ్మునుసేనుగాంతునన్యతమ్ముగనమ్ము బుతమ్ముగాదగక॥ శా॥గీ॥చేతోవిడు

యాత్త కంబులగుజ్జాత్పజ్జానపిజ్జేమముల్ సూచించుచుండగఁజల్లె యోదయ
ములకనుప్రిప్రబోధంబులే సూచితంబులవానిఁజేయునిజమాయకసాక్షిసై
చూచుచుకాని రోచిపుత్తముచేవనింతునదామ్రూపాలిరి కంబుగాక॥ క॥ మ
త్సాన్నిధ్యమువననఁజ్జాహంకారవనచి క్కెంద్రియముల్ వత్సాచలించు
నుమిరంగత్పదయస్కాంతసూచికలచందమునకా॥

క॥ తప్తాయఃపిండాంత । ర్వాగ్నిస్తానలమండలంబువడువునమాయాగువ
బ్రహ్మాండసముద్భవవిదాత్త కుండనేనుభీరవలేజ్ఞానీ॥ ధరణీజలానలమరుదం
బరాంతరావిష్టాఖిలాధారదృష్టి నేనుఅదిత్యచంద్రగ్రహార్కతారాతటిత్సం
వ్యావృద్ధివ్యతేజంబునను అమరమానవతీర్థగాదిచేతనధీప్రకాశమానజ్ఞాన
ఘనుడనను బ్రహ్మాదిదేవతాప్రార్థనీయానంతకల్యాణగుణకవిగ్రహుండనే
ను కార్యరూపంబులయినజగంబులకును స్ఫురదుపాదానకారణంబునునిమి
త్త కారణమునైననిర్మలాకారసత్య పరమమాయాసమన్వితేశ్వరుండనేను॥

గీ॥ వేదశాస్త్రాగమములచే వేదితవల్లమైనవస్తువు నేనుమహాత్ములకును జప
తపోదానయజ్ఞసంచయముచేత । వరసమారాధనీయ ధైవమును నేను॥ గీ॥ అ
నఘసాకారుడనుఁగానువినుసమష్టిఘనతనుద్వయతాదాత్మ్యమునకుఁజొర
మి సరినిరాకారుడనుగానుసాక్షినగుచుఁగారణశరీరమేననుకలకలేమి॥ గీ॥
అఖిలభూతములందు నేనఖిలభూత । ములునునాయందుఁగలుగంగజారయ
నెందుఁగాననవియునన్నఁటపువానరేంద్రాసమతమైస్పృగుగగనంబుచంద
మునను॥ క॥ మృగత్పక్షికల నెఱింగినది దగజలములభావమగువిధమునదెలివి
చేదనగుణుండనన్నుఁదెలిసిన । జగములనాయందులేపుసత్యంబనఘా॥ చ॥ అ

న్యతమచేతనంబునుఖమైన జగంబుముతంబుచేతనం । బుసుసుఖమైవిమూఢు
లకుభోగముగాఁగనువట్టుటెల్లున । నైనయుచేతఁజుమ్మిదకపింద్ర ఘృతా
న్వితదుగ్ధపూరముల్ ఘనమధురంబులైవెలయుకైవడిభక్తజనానురంజనా॥
క॥ జ్ఞానులకఖండఃసత్యః జ్ఞాననందస్వరూపసాక్షినగుచు విజ్ఞానముచేదెలి
యంబడిననైనసాక్షాత్కరింతునిక్కంబనఘా॥ గీ॥ అట్లుగావునననఘమహాత్ము
లెల్ల సచ్చిదానందమయునిఁగాసర్వకర్తృకరణకార్యములకుసాక్షిగాఁగన

న్నుఁదెలిసియనవరతంబుచింతింపవలయు॥ క॥ అనవినిశానుమంతుఁడరా
మునిదిద్యవదారవిందములకుఁఘనవం । దనమాచరించివలెకెన్నినయముభక్తి
యునుదృఢవివేకముమెఱయకా॥ ఉ॥ ఏనియమంబులుంగలిగి యేసమయంబు
ననెల్లెఁగఁబునకా॥ మానముపూనియోయదియుమానియెమంత్రముతంత్ర

మౌన్దియో! నీనయరూపమారయఁగనిర్గుణమోసగుణంబొనెమ్మదికా! ధ్యానము సేయఁగావలయునన్నియుఁ బ్రేమ నెఱుంగఁజెప్పవే॥క॥ అనినఁజిలునవ్వునవ్వుచు! మనమున దేహోత్పబద్ధిమల్లడిగొన! నిట్లనియెడునాహనుమంతునిఁగనుఁగొనిరాముండువలెకెఁ గౌతుకమలరక॥ఉ॥వానరనాథదేహమునువాయువులిండియవ జ్జ్విచిత్తమునానసబుద్ధులేననుచుమానముపూనినమానవాలికీ॥మానముదేశకాలనియమంబులుమంత్రముతంత్రమున్విధుల్వానినిజూచుసాక్షిసనువానికి గల్లునెత్తద్వికారముల్॥ శా॥ అత్తానాత్మలురెండువస్తువులులక్ష్యంబుల్ గదాయందనా! త్తాత్మభ్రాంతియనాదినుండినహజంబైయుండఁగానివృషీవాత్మజ్ఞప్తివటంచుజెప్పితకనన్యంబేమియులేదుశుద్ధాత్మప్రత్యగభిన్నపూర్ణపరమాత్మారామునిందక్కగక॥క॥అసమానసమగ్రసతురీ॥యసమాధినిబొందుమిండియమనోబుద్ధిశ్వసనగ్రసనాభ్యసనవ్యసనముడిగినమరసాత్మండవగుచుక॥ క॥ మాయామయజాయానుతే! కామేంద్రియమానసాదికపరిత్యాగోపాయజ్ఞేయామేయ! ధ్యేయాత్మండవపుగురువిధేయాత్మవరా॥ సీ॥ ఏదేశముననైననెకాలముననైనసేమిసేయుచునైనసేట్టులైన! నఖిలవికారంబులవిద్యకంబులుసేనవికారుండనిష్ప్రపంచనిర్వికల్పాఖండనిశ్చలనిర్మలావ్యయసచ్చిదానందమయనిరిహ! పరిపూర్ణనిర్గుణప్రత్యగాత్మాభిన్నపరమాత్మండనటంచుఁబరమనిష్ఠ! సంతతంబునుదనుగాంచుసజ్జనునకుమంత్రతంత్రంబులేలక్కర్లంబులేల! జపతపోవ్రతదానయజ్ఞంబులేల-నామవర్ణాశ్రమాభిమానంబులేల॥గీ॥వాయునుతుసర్వవాసనావాసితంబు-సూక్ష్మగ్ధేహంబుజడమగునుముద్దాని-నంటకపెలుంగుచుండుచిదాత్మజుచితాత్మండగువాఁడవికృతులెట్లంటుననఘ॥ఘటగతనానావికారముల్ తత్ప! కాశకసూర్యునంటనిచందముననుదేహేంద్రియప్రాణధీమనోహంకారతథర్తతతులుతద్భావశుభ్రండు-సాక్షియైయొప్పురుసచ్చిదానందమయాత్మండగుచు! పెలుంగుపండితునకెవ్విధమునగల్గువర్ణాశ్రమాచారాదులరసిచూడఁగర్తగాఁడుగానఁగరణకార్యములును-భౌక్తగాఁడుగాసభోజ్యభోగ-ములునులేవుసర్వమునుగల్గదతనికి! సర్వరూపుండగుటసాధువర్య॥క॥జ్ఞానియనఁగవేటొక్కఁడ-సేనునుమితెలియనాతనికినాకును-జ్ఞానముచేఁబరికించినిఁగానఁబడుభేదమెందుఁగవినుకచరితా॥క॥జ్ఞానికిసేనుఁబరితోషుండఁ-గానుఁబరితోషుండునాకుఁగాడతఁడిదినుజ్ఞానంబజ్ఞానులకిది-గానఁబడుతానునన్నుఁగానెనుననఘం॥క॥త్రిగుణాత్మికయగుప్రకృతిఁ-దగిలినచోసగుణుండండుదాని

విడుచుచో - నగుణుడనియంద్రునన్నతి - సుగుణులునీ యెందుగానునున్నవి
 లేదు॥ వ॥ అట్లుగావున॥ అనుగ్రాహి॥ భృంగములయందును - బతంగముల
 యందును విహంగములయందును - గురంగములయందు॥ - సింహములయం
 దును - మతంగములయందును - దురంగములయందును - భుజంగములయం
 దే - కాంగులగు దేవముని పుంగవనరాది ఘనజంగమములందును - నజంగమ
 ములందు - స్సంగమును భంగమును గలుగకొకభంగిని వెలుంగునను నేననిక
 నుంగొనుమువత్సా॥ గీ॥ తనువుతాననుదృష్టి యెధనువు కర్తృకశశమగుణత్రయ
 మ్మతో నెనసియున్న - యమ్మనమెయమ్మ దానికాయమ్మలై తోచునతివిష
 యమ్మలనఘ॥ క॥ మానసమఖిలంబునకు బ్రధానంబు ప్రధానమే ప్రధానము మ
 దికి॥ - దానివిడిచినను గనుమది - తానవముంబాంది - యంతదానవసిచెడు॥
 గీ॥ ప్రకృతివికృతివాని ప్రకృతియెఱింగియో - నుకృతి నన్ను గనుము ప్రకృత
 మునను - నాత్మనెఱుంగునవ్వడా ప్రకృతియేయవకృతి యొనర్చుచుండు నెపు
 డుగడఁగి॥ క॥ ఖంబునుమిమదివిషయను - ఖంబునుమిత్రిజగదభిముఖంబును
 మిదుఃఖంబునుమియదితద్విము - ఖంబునుమినిరతిశయనుఖంబుకి పీండ్రా
 క॥ వినువినువీధితెఱింగున - ఘనఘనమై విభువుసర్వగతమై తగు నేఁడనుడను
 డనుతనువుగఁగని - మనుమనుజుని బ్రతుకు బ్రతుకు మారుతతనయా॥ క॥ సాతా
 సారవిచారవి - శౌరదుడగునుకృతివికృతిజనికృతితతికి॥ - శౌరదసీరదవారవి
 దూరవియ తలముభంగిఁగోలఁగి వెలుంగు॥ క॥ పరమై సురు చిరమై సుఖ - క॥
 రమై తగుమానసాదికర్తావళి - సత్పరమాపరమాదరమాస్థిరమై - దాకరపదా
 త్తదీరతిగలుగ॥ క॥ తరమాపరమానందే - తరమాజగమునుచు జూడధరమా
 ఘనకా - చరమార్థము దెలియుటదు - ష్కరమాగురుకరుణవడయు సర్వజ్ఞున
 కు॥ వ॥ అనియివిద్వదంబుననుముపదేశించి హనుమంతునితో శ్రీరామచం
 ద్రుండు॥ మఱియును॥ సి॥ అస్తోకసద్గురూపాస్తిచేసతతవిధ్వస్తకాముండునిర
 స్తమోహుఁడ॥ ఉస్తంగతాశుండపాస్తలోభుండునన్యస్తరోహుండుఁడ్రప్త
 మదుండు॥ గ్రస్తనిస్తుత్యేంద్రియస్తోముడ॥ శ్రాంతవిస్తారితివిధిప్రళస్తుడగు
 చు॥ స్వస్తిసమస్తకన్యస్తనిజాచార్యహస్తాబ్జవిదితచిద్వస్తుతత్త్వం॥ ఉమితశ
 మదమముఖగుణసమురయయతి॥ సుముఖసమరసవిమలహృత్కృమలుడఁఖి
 ల॥ విషమవిషసమకలుషవిషయవిముఖుఁడైనమేధావితత్త్వబోధారుడనఘ॥
 ఉ॥ మాయనుమిధ్యగాఁదెలియుమాయనుడత్కృతమెల్లకల్లను॥ మ్మాయను
 మేను నేననకు మాయకు సాక్షివినీవుచూచుకొ॥ మ్మాయనుజూడఁగాని

తరమాయను సేననిశ్చయించుకొని మ్మాయనుఁగాకపోనితమాయనుమా
 నముమానుమాయనుక॥ అని వెండియునిట్లనియెనియూరూఘునిప్రకారబిం
 కనారురుత్సునిమార్గంబు వరం చెద॥ మేధావి మొదలదాసాధూ కల్లాస్తాది
 సాధనాసాదితబోధుడైన దాదీంద్రియములనిరోధించివనములోసోధించి
 కామసుక్రోధముఖవిరోధియూధంబులవేధించిబాధించిబాధయోగ్యానిలో
 పాధులనునీవేధించిసర్వనివేధావధిభూతసాధిసూతాధిదైవాధియజ్ఞాబోధ
 మయరుపాధికాగాధలసదబాధకానందవిమలపాథోధియగుచువ్యాధులమ
 హాధులజయించునన్ధికునసమాధినుఖలోలుడగువాడెసాధకుండు॥ శ్రీమత్స
 దాచార్యశాసనాభిజ్ఞుడబ్జాసనాసీనుడబ్జాసనాది॥ వాసనారాయణోపాస
 నామ్నయాంతవాసనావాసతోల్లాసహృదయుండైనసాతననిరాభాసనా
 నార్థావభాసకానందసత్యాసమాన॥ ధీసాక్షిపరచిదాభాసై క్యసంతతాభ్యా
 సవినిర్జితాయాసుడగుచు॥ గానువీసంబువై నుదతినుతార్థ॥ ధాసదాసీజన
 ములపై నాసఁజేసి॥ మోసపోవకదోసముల్కోపికొనక॥ వాసుదేవాత్ముడైచి
 ద్విలానుడగుచు॥ సీ॥ శిష్టవరేణ్యనిర్దిష్టోపదిష్టార్థదిష్టవిశిష్టసంతుష్టుడగుచు॥
 గష్టమైమూఢసంజుష్టమై త్రిగుణసంక్లిష్టమైపరమనికృష్టమగుచు॥ దుష్టమైపర
 గునీవ్యష్టసమష్టిరూపాష్టప్రకృతిమయదృష్టజగము॥ బ్రష్టబుగాగడున్వృంబు
 గానాత్మదృష్టిచేగనియవశిష్టుడగుచు॥ విష్టపస్రష్టమై తదస్పృష్టుడగుచు
 ద్రష్టమై నిత్యనిర్దలోత్పృష్టుడైవి॥ చేష్టుడగుతన్నుఁగాంచివిస్పష్టముగను
 భీష్టఫలసిద్ధిబొందుసంతుష్టుడగుచు॥ సీ॥ నాంతుడైనకలవేదాంతతాత్పర్య
 వర్యాలోచనైకాశయంబుచేత॥ జేతనాచేతనవ్రాతసంయుతపంచభూతా
 త్మకదైవతజాతమెల్ల॥ మెలన్లదనయందమిథ్యగాభావించినిరుపమానందాం
 బునిధిమునిగి॥ నింగిభంగినెసంగినిరవయవాత్ముడైకారణాకార్యవిహార
 రహిత॥ హితనిరీహనిరామయనిర్వికల్పకల్పనాతీతసత్త్విత్సృఖస్వభావభా
 వనాభావశూన్యచిర్బ్రహ్మమగుచు॥ సంతసించుచునుండుసజ్జనవరుండ॥
 సీ॥ డెందంబునింద్రియబృందంబు సౌకటనిష్పందంబుఁగావించిక్రిందుపటిచి
 యందంబుగమనోరవిందంబునకుమూలకందంబునొచిదానందబలధి॥ యం
 దంబులందువమందంబుగా సౌందుచందంబునంబొందిమందసలల్ల॥ నందించి
 ననునభినందించిననుమేలుఁజెందించిననుగోడుఁజెందునప్ప॥ డెందులుగులక
 విందుగా సౌరదుకొనుచు॥ సందియుంబులసందడిఁగిదడఁజేసికందులేనిమనీష

పశుపదనాదిదండనీయుఁడనైననాయుండుఁగలయు॥క॥ కావుననీవునుపాన
 భావనచేసింద్రియములభంజించినునీమోలెలమడంచియనిశముభావంపుము
 నన్నువిజనవగుటపగుచుకా॥గీ॥ ఆంజనేయశచ్చిదానందమయునిగా నన్ను
 గాంచుటెఱుగునిన్నుచింతింప నమలమనముచేతనపథరింపుమునీదు సకలసంశ
 యములునమసిపోవు॥ పంచమామరము॥ అనాదికాలమాదిగాననంతదేహవ
 శ్యగోప్రసాదమూపసౌఖ్యదూఃఖధర్మపాదకోటులుకా॥వినాశమొందుచుండ
 బూనిపీసిజూచుచుండునీ ననాదినౌటసత్స్వరూపుఁడండ్రునన్నుమారుతి॥
 గంగంబులుండురంగవన్నగంబులుకావనంబులుకామృతగంబులున్నగంబులుకా
 మహీధరాదికంబులుకా॥ జగంబులుకాలయంబునొందిసాక్షీనై సమస్తముం
 దగంగజూచుచుండుదుకానదాతృకుండనకా॥సీ॥ దేహేంద్రియప్రాణధీ
 నునోహంకారచిత్తముల్లమతమచేష్టలుడిగి యలఘుసుఖప్రియందజ్ఞాన
 ముశలయమొందినవేళనేనుంటఁజేసి యేమియులేదనియెఱుంగుదువాని
 యభావమంతయునుస్వభావముగను గావునవినుతదభావానుభవముసంస్క
 రియింతుమేల్కొన్నసమయమునను వరుసలోనిట్లుజాగరస్వప్ననువుల
 నుదినంజేగుదెంచుచునరుగుచుండ నేకరూపుఁడనైవానినెపుడుగనుచు
 నునికివలననుసద్రూపుఁడుగపిండ్ర॥ గీ॥ జాగరంబునందుస్వప్నసుఖపులు
 స్వప్నముననుభుప్తిజాగరములు సమసుఖప్రియందుస్వప్నజాగరములు గ
 లుగనేనుపీనిగాంతునెపుడు॥సీ॥ భువనవస్థాత్రయంబుననేకరూపతమైకదివ
 సంబునందున్నయట్లుమినుమతీతాగామిదినవారపక్షమాసాబ్దయ్యగ్రప్రకల్పాం
 తములను సొక్కచుండంబుననుండుదుఁగావునసద్రూపుఁడును వినిశ్చయ
 మునుమ్ముయదిగాకబాధయోగ్యములైనదేహేంద్రియప్రాణధీమనోహం
 కృతులును నేనుగాననిభావింపనిఖిలదృశ్య చయనివేధావధీభూతసర్వ
 బాధ వజ్జితాశేషసాక్షీనైవలయుచునికి వలనసత్యస్వరూపుఁడనలఘుచ
 రిత॥వ॥ మఱియులఘ్విత్తురోచ్ఛారణమాత్రకాలంబుని మేషంబట్టినిమేషంబు
 లువదునెనిమిదియైన కావ్యయవియుముప్పదియైనకళయవియున్నియైన
 త్తణంబవిపండ్రెండుముహూర్తంబమ్ముహూర్తంబులుముప్పదియైన సహౌ
 రాత్రంబుగడచునయ్యహౌరాత్రంబునశరీరేంద్రియప్రాణాంతఃకరణం
 బులుస్వస్వవ్యాపారంబులు చాలించితమకుఁగారణంబయిననుభుప్తిరూపావి
 ద్యాంధకారంబునందులయంబునొందునప్పడుజాగ్రత్స్పృహత్వకంబున
 ఖిలప్రపంచంబువాసనారూపమాత్రంబయి పల్లవపత్రపుష్పశలాటఫలమూ

అశాఖోపశాఖాశ్చ కలబయినవటవృక్షంబువటబీజంబునందును నానావిధవ
 ర్థయు క్తంబయినమయూరంబు తదీయాండాం తజశంబునందునున్న
 శంధంబుననుండునిదీనిత్యప్రళయంబున సైష్ట్య నయ్యహారాత్రపంచద
 శశంబుసత్సంబయ్యెశుక్లకృష్ణాఖ్యపక్షద్వయంబుమాసంబిది పితృదేవతలకొ
 క్కుదినంబగునమ్మా సద్వయంబుబుతువు బుతుత్రయంబయనంబుదక్షిణో
 త్తరసంజ్ఞికాయనద్వయంబుహోయనంబది దేవతలకొక్కుదినంబగుడద్దివస
 వాసభవత్తు మాసక్రమంబుచేత ద్వాదశసహస్రవత్సరంబులై నఁ గృతత్రేతా
 ద్వాపరకలియుగంబులునాలుగుఁజను నమ్యుగచతుష్టయంబును మహాయు
 గంబనిచెప్పదురవి డెట్లుదియొకటియయినమన్వంతరంబు చెల్లునమ్మన్వం
 తరంబులుపదునాలుచనిననదినలువకు సొక్కవగలగునదిచతుర్యుగసహస్ర
 పరిమితంబాపగటిలోఁ జతుర్దశమనుప్రళయంబులును ననేకయుగాంతప్రళ
 యంబులునుబ్రవర్తించు నవియునై మి త్రికప్రళయంబుల వాంతరప్రళయం
 బులనొబ్బసిద్ధంబులగునందుచేత శతాబ్దంబులుచనినశతతర్కృషిండునాకంబు
 జెందునయ్యెడమృత్యువుసమస్తజీవుల సొక్కపెట్టంబరి మార్పురుద్రుండుచి
 హ్నుకన్ను దెఱచిచూచునాదిత్యుండుపండ్రెండుమూర్తులుగైకొనిప్రకాశం
 చునవ్యేతప్రజ్వలజ్వాలలాభీలంబగు మహానలంబుజనియించి విశ్వంబుసంత
 యుభస్త్రిభూతంబుఁగాఁజేయుసప్తమార్కుతంబులు సొక్కపెట్టవిసరునవమే
 ఘంబులుప్పతిల్లియ మోఘంబులై నూఱుదివ్యవర్షంబులు మహావర్షంబుగురి
 యునందువలన సమస్తసముద్రంబులుంగలసియేక్కార్థవంబయి మహామహా
 మండలంబునాక్రమించు నంతటధరణీచక్రంబుమహాసలిమధ్యంబున బబూ
 డకలబలస్వల్పలోఽపిండంబువిధంబున విరిసిచెడుడప్తాయఃపిండంబాకతో
 యకణంబును బీల్చినకైవడిబడబాగ్నివిజ్రంభించి యమ్మహాంభోరాశిని
 బానంబుసేయుదీపంబును గాలియార్చినధంగినమ్మహాతేజో మండలంబును
 మహాపాయువు దెగటార్చునమ్మహాజంఘాసమీరంబు నిరాధేయంబగుటం
 జేసియంతరిక్షంబునంగలయందిరిగి యందునును ప్రియండుబ్రాహ్మణంబులపో
 లికప్రగ్గుశబ్దరూపంబయిననింగినిశ్రోత్రరూపంబయిన సంకల్పంబుమింగిన
 తెఱంగున నయ్యాకాశంబునుమహా మనంబుగ్రసించుఁ జంచతెన్నాత్రసహి
 తంబయినయమ్మహామానసంబును నిద్రాసమయంబుగ బళించుచాక్షునన
 హంకారంబుకబళించునయ్యహంకృతినిమహాబుద్ధిమెసంగునమ్మహాబుద్ధియె
 మహాతైత్వంబనిచెప్ప సుష్టానమ్మహాతత్వంబునునవ్యక్తంబుతనయందువిలీ

నంబుగావించియడంచు కొనునదిమాయావిద్యావ్యక్తతమస్సుభప్తి ప్రకృ
త్యానందాదిశబ్దవాచ్యంబయినబ్రధానంబదియె బ్రహ్మప్రళయంబగునయ్య
సాద్యనిర్వచనీయాజ్ఞానంబుగద్దురూక్తజీవేశ్వరైక్యజ్ఞానానుభవసమయం
బుననభావంబగునదిజ్ఞానమహాప్రళయంబగు నిట్టినిత్యునైమిత్తికై నందినక
ల్పాంతమహాప్రళయంబులయందే సౌకటిచేతభాధింపఁబడకసాక్షి నైవా
టినిన్నింటిని జూచుచు భూతభవిష్యద్వర్తమానకాలంబుల యంధేకరూ
పంబుగానుండుటంజేసినద్రూపకుండనగుదునని యుపదేశించివెండియుని
ట్లనియె॥ సీ॥ ఇదిఘటంబిదిపటంబిదిగృహంబిది కుడ్యమిదియరణ్యముశైలమి
దియటంచు । నిదిభూమియిదిజలంబితఁడువై శాన్వనరుండిదిగాలియాకాసంబి
దియటంచు । నితఁడు దివాకరుండితడునిశాకరుండిని తారలుగ్రహంబులివి
యటంచు । నివియచేతనములొనివిచేతనములంచుదితఁడాతఁడతడితఁడేన
టంచు । నరయనాకంబెభిన్నంబులై జడంబు లై నదాహ్యపదార్థసంహతుల
నెల్ల । సాధనములేకయెఱిగఁగడిసాక్షి నగుట । నేనుచిద్రూపకుడనున్నవాన
రేంద్ర॥ సీ॥ ఇదిశరీరంబిదియింద్రియ దశకంబులివిపంచ విషయంబులిదియ
బ్రాణ మిదిమనంబిదిచిత్తమిదియహంకారంబునిదిబుద్ధియిదివిద్యయిదియవి
ద్య । యిది కామమిదిక్రోధమిది లోభమిదిమోహమిది మహామత్స్యరమిదిమదం
బు నిదిజాగ్రత్స్వప్నమిదిసుషుప్తి తురీయమిదియిది యనుచునాయెదురధోఁ
చునాంతరపదార్థముల నెల్లననవరతము । సాధనంబేమియునులేకసాక్షి నగు
చు । నేనెఱుంగుదుఁగావుననిత్యవిమల । చిత్స్వరూపుడనగుదుర్రాజితివిచా
ర శా॥ వరుసంబౌప్తములై నదుఃఖములఁబోవంజూచుచు భూరిను । స్థిర
సౌఖ్యోన్నతిఁజెందియుండుటకునేజింతింపుదుంగాననే । బరమప్రేమరసా
స్పదుండనగుదుకాభావింపనట్లాటచే । బరమానందమయాత్మడంజుమిజగ
త్పాశ్చాత్తజానిత్యము॥ గీ॥ వివిధదుఃఖాత్మకములై నవిషయతతులు । లొ
డరియత్యంతసుఖములై లోచుటెల్ల । నతులితానందమయుడనై నట్టివాడు ।
సలితాభాసమాత్రంబువలనజాప్యేగీ॥ దుఃఖమాగంతకంబయిలోచుచుం
డు । సుఖముస్వాభావికమునాకుసూరివర్య । యట్లుగావుననిరతితయాప్రమే
యనిరుపమానందమయుడను నేనుపుత్ర॥ వ॥ ఇట్లుకాలత్రయాబాధ్యత్వంబు
వలననుస్వార్థోపితా శేషపదార్థ భాసకత్వంబువలనను బరమప్రేమరసాస్ప
దత్వంబువలనను సచ్చిదానందస్వరూపకుండనయిన నేనుమణికనక రజతతా
మలోహకాంస్యమృత్తయఘటంబులలోపల వెలుపలనంటక నాకాశంబు

వ్యాపించినచందంబునవియత్నవనతేజోజలభూదేవమానవచిత్యక్ష్మావృణాది
 చరాచరంబులయందుబాహ్యభృతరంబులనసంగుండనయినిండియుండు
 టంజేసినాకుదేశకృతపరిచ్ఛేదంబులేదుననాద్యనిర్వచనీయమాయాకల్పిత
 భూతవత్కమానభవిష్యత్సమయంబులయందేకరూపత్వంబుచేతసాక్షి
 యాయుండియువానినెల్లనెల్లప్పుడుదృశ్యంబుగానెఱుంగుటవలనగాలకృ
 తపరిచ్ఛేదంబుగలుగుదుమఱియునువృక్షంబునకువృక్షంలేరంబునజాతీయం
 బయిశిలాదికంబువిజాతీయంబెవత్రపుష్పఫలాదికంబులుస్వగతంబునైయొ
 ప్పినకైవడినీయనాత్మప్రపంచంబనద్రూపంబగుటవలననిరవయంబునువ్యా
 హకంబునసంగంబునునైనగగనంబునకునభావరూపంబస్వభావంబగుటవల
 ననుశశవిషాణంబెద్దియుంగానిపగిదినజాతీయవిజాతీయస్వగతంబులుగా
 నేరవట్లగుటవస్తుకృతపరిచ్ఛేదంబుశూన్యంబగునిర్వృథంబునద్రివిఃపరిచ్ఛే
 దరహితత్వంబువలననద్వితీయపరిపూర్ణప్రత్యగభిన్నపరబ్రహ్మనైతన్యంబు
 న్నగుదుననిపెడియునిట్లనియె॥గీ॥ఏనఖండసచ్చిదానందమయండైనై॥యి
 ట్లువెలుగుచునికొనెఱిగినన్ను॥నేనటంచుదెలియునిప్రణలుమత్స్వరూ॥
 పాత్ములగుచుముక్తులగుదురనఘ॥సీ॥అనియిట్లుబోధించియానందమూర్తి
 యైశ్రీరాఘవుడునిజశ్రీపదార॥విందంబులకుఘక్తివందనంబులుసేయుచూ
 నుమంతగనుగొనియవ్వడతని॥శిరమనుపూర్వాద్రిశిఖరంబుపైస్వకరా
 ర్కమండలముడాయంగజేర్చి॥తనరునీహస్తమస్తకయోగమిష్కడేతెలివి
 యెఱుంగునాతెలివినీవు॥తెలివినీవనిదెలుపగాదెలియునెద్దియదియెనీవ
 నిదెలుగుచేననిలనుతుని॥ధీగతానాద్యవిద్యాంధతిమిరఁబెల్ల॥బాపికేవలత
 త్వరూపంబుజూపె॥వ॥ఆసమయంబున॥చ॥అటఁబొడగాంచెమారుతిహృ
 దంబురుహంతరలింబితన్పుర॥చ్చటులపునఃపునశ్చృంపనద్విషయస్పృశేదిం
 ద్రియాన్వితో॥త్పటపటుదీప్రవృత్తినిహతజ్జకళాగ్రనివేశమున్విశం॥కట
 నిజభావప్రకాశితజగద్వ్యజకోశమున్వప్రకాశము॥గీ॥అట్టిచెన్నుగాంచియా
 నందఘూర్తియై॥చిత్రరూపమట్లుచేష్టలుడిగి॥తనువుమరచికొంతడడపూర
 కుండెనా॥యాంజనేయఁడోహిమాద్రితనయ॥గీ॥లిప్తమాత్రంబవిద్యావి
 లిప్తమాత్ర॥మైసఘనునెన్నలేరుబ్రహ్మదులనగ॥తనముసర్వజగద్విలక్ష
 ణముజూండు॥వానినుతియింపదరమెయెవ్వరికినైన॥గీ॥అట్టివిజ్ఞానయోగస
 మాధిగ్నైంది॥యనుపమానందమూర్తియైయాంజనేయ॥డెట్టలేలకుఁజే
 ల్కునియెదురనున్న॥రామచంద్రునిజూచిసంభ్రమముతోడ॥క॥మూఢత్వ

ముడిగియోగా । రూపంగైభ క్రిబాడలమైక్కిననపుటా । ప్పొగ్గమతిం
జూచిరాముడు । గాథాల్లింగనముచేసెగారవమలరణ ॥ వల్లెట్లుగారవంబుజేసి
ననయ్యాంజ సేయిండువరచేవ్వరునక సేకవిభూజానమస్కారస్తోత్రంబు
లుగావించెననిసనిపిపాల్పత్తిచేత ॥ గుమిడిగ్రీరావస్థామియేమియుపదే
శించెననిప్రేమహాదేవునడిగిదులగును ॥ చ॥ కలువకు దూర సిగ్గుతవికారసురాం
బుజసురనూరినూ । జలజనిహరచాచును సాగరపవ్వళరరభూరిని । ర్దుల
గుణవారవారిధి గమానగభీరనుమేరుధీరన । న్నులిసభవాభవార్నితమనకలి
తాత్పర్యము ॥ కారణా ॥ సర్వేశ్వరగోర్వోత్తమః సర్వవ్యాపారసాక్షిసర్వాధా
రా । సర్వజ్ఞ సర్వతోముఖ సర్వాధిష్ఠానభూతసర్వాకారా ॥ మానిని ॥ ప్రణమిత
మునిజాలా భానురానంతలిలా । ప్రణతనిధిలచేప శ్శవ్యదివ్యప్రభావా । ప్రణ
పజపనిధానాబ్రహ్మవిద్యానిధానా । గుణనిధిజగదీశాకోటిసూర్యప్రకాశా ॥
గద్య ॥ ఇతిశ్రీమన్నారాయణమహాదేవగురు కరుణాకటాక్షమీక్షణవి
మలీకృతనిజహృదయకమలకర్ణికాంతస్పందర్శితాఖండసచ్చిదానందరసైక
స్ఫూర్తిషడ్గుక్రసీతా రామమూర్తిపరమరామవంతులలింగమూర్తిగురు
మూర్తిప్రణీతంతై నశ్రీసీతారామాంజనేయసంవాదంబను యోగశాస్త్రం
బునందుసాంఖ్యయోగానుభవ విహారంబనునదిద్వితీయాశ్వాసము ॥

సీతారామాంజనేయసంవాదము.

తృతీయాశ్వాసము.

క॥ శ్రీయోగేశ్వరచత్తా । త్రేయపదాంబుజవిధేయధీరనికాయ । ధ్యేయా
భుననచ్చిత్స్వని । కాయమహాదేవదేశికప్రభురాయా ॥ వల్లవధరింపుము ॥ శ్రీ
మహాదేవుండమ్మ హాదేవికిట్లనియె నట్లాంజనేయుండు వరమసాంఖ్యరాజ
యోగగమూర్తివలసపెల్కనిబ్రహ్మ నందధరితాంతః కరణుండైతనముందర
నున్న శ్రీసీతారామ గురునింగనుంగొనియనేక సూక్ష్మాంగదండప్రణామంబు
లాచరించినిటలతటకుటితాంజలిపురుండై యట్లనియెనుతెంచె ॥

దండకము.

శ్రీరామరామాత్రిలోకాభిరామాపరంధామనిష్కామేసంపూర్ణకామా
బుధేంద్రాంతరంగాభి సోమాల్పసద్దివ్యనామావిరాజద్గుణస్తోమయుష్మత్ప ॥

శాశస్వరూపంబ వాచ్యంబచిత్త్యంబనంతంబసంగంబ ఖండంబబాధ్యంబబో
 ధ్యంబభేద్యంబవిచ్ఛేద్యమాద్యంతశూన్యంబజంబప్రమేయంబవిక్షేయమధ్యే
 యుక్తమద్యమవ్యక్తమగ్రాహ్యమధ్యాత్మ మేకంబరూపం బనాఖ్యంబర క్తం
 జశుక్లంబకృష్ణంబపీతంబపీనంబసూక్ష్మంబ దీర్ఘంబపూస్వంబబాహ్యంబ జం
 బక్షరంబవ్యయం బింద్రియాగోచరంబప్రతర్క్యంబనిర్దేశ్య మాద్యంబదృ
 శ్యంబకంపంబలత్యంబ లిప్తంబశబ్దంబసంస్పర్శ భూతంబరూపంబ సుస్వాదు
 గంధంబవాఙ్మానసప్రాప్యమై పూర్ణమైనిత్యమైసత్యమై సిద్ధమై బుద్ధమైము క్త
 శ్చైతన్యమై కేవలంబై నిరాకారమై సచ్చిదానంద రూపాత్మచైతన్యమై స
 ర్వభూతోరుదే హేంద్రియప్రాణహృద్బుద్ధ్యహంకారచిత్తాదిదృశ్యప్రపం
 చంబునాదిత్యుఁడీవిశ్వమెల్ల న్నెలింగింపగాఁజేయురీతింబ్రకాశింపగాఁజేయ
 గాఁసాక్షివై యాక సంబేకమెసర్వభాండంబులందంతట లోపల న్నెల్పల
 న్నిండియున్నట్టులాకాశవాయుగ్నివాయుః పునానా విధాశేషభూతంబులం
 దంతటన్నిర్విచిత్తంబై యుండిక ర్తృత్వభోక్తృత్వ మంతృత్వభర్తృత్వ
 మాత్తృత్వముల్ నామరూపక్రియాపాధివర్ణాశ్రమంబులుణంబుల్ వివేకా
 వివేకంబులు శోకమోహంబులు లేకనీనూలసూక్ష్మాదులు జాగరస్వ
 ప్న సుప్త్యాదులు బంచభూతంబులుబంచకోశంబులు జూచుచున్నిర్వికా
 రుండవై నిర్వికల్పుండవై నిర్గుణబ్రహ్మమాత్రుండవై యొప్పనీదివ్యతత్త్వం
 బునీ సంభృతాం చత్కటాక్షంబు చేతం గనుంగొంటి దేవానమస్తేనమ
 స్తేనమ స్తేనమః॥

అనిమఱియునిట్లనియె.

ఇంద్రవజ్రము॥ విశ్వాంతరాదాసకవిశ్వమూర్తి । విశ్వజ్ఞవిశ్వోదరవిశ్వ
 వంద్యా । విశ్వాక్షువిశ్వాతిగవిశ్వసాక్షి । విశ్వాదివిశ్వేశ్వరవిశ్వరూపా॥ ఉ
 పేంద్రవజ్రము॥ నిరీశనిష్కారణనిర్వికల్పా । నిరీహనిర్వాణదనిర్వకారా । ని
 రామయానిర్గుణనిర్విశేషా । నిరంతరానందవినిశ్చితాత్మా॥ పృథ్వీవృత్తము॥
 చరాచరాకృతప్రపంచ మయసర్వసంసారభృ । త్తరాక్షరవిలక్షణా గతవి
 కారచిలక్షణా పరాపరసనాతనాపరమపావనోద్యోతనా పురాణపురుషోత్త
 మాపురుషపూర్ణవిద్యత్తమా ॥ భుజంగప్రయాతము॥ పరంధామదివ్యప్రభా
 వాభిరామా । పరాకాశశంపూర్ణభవ్యప్రకాశా పరానందదేవాధిపావిశ్వ
 తుందా । పరానంద సచ్చిత్స్వ భావాత్మరూపా ॥ క ॥ మాయాప్రతిబిం
 బేశ్వర । మాయామయదివ్య దేహ మాయాతీతా । మాయా విమాయ

రూపా । మాయారహితాత్మతత్త్వమయజయరామా ॥
 క॥ భూతకరభూతభావన, భూతభరణభూతహరణభూతావాసా, భూతేశ్వ
 రభూతాశ్రయ, భూతాత్మకభూతసాక్షిపూతాత్మహరి॥ స్రగ్వీణీవృత్తము॥
 యోగయోగాంగసంయుక్తయోగప్రియా । యోగముద్రాన్వితాయోగనిం
 ద్రాంచితాః॥ యోగలక్ష్యవాయోగసిద్ధిప్రదా । యోగమాయాశ్రయాయో
 గీశ్వరా॥ వసంతతిలకము॥ వేదాగమావిషయవిగ్రహవేదవేద్యావేదాంగ
 వేదనుతవేదవివేకశీలా । వేదాదివేదమయవేదగవేదజిహ్వావేదాంతతత్త్వ
 నునివేచనవేదితవ్యా॥ క॥ శాస్త్రాగమపరికల్పక, శాస్త్రావిచారోపదేశసా
 రారణ్యశాస్త్రాగమార్థతత్పరశాస్త్రార్థవిచారగమ్యశాస్త్రప్రపరా॥ క॥ విద్యా
 విధివిద్యాప్రద । విద్యావిద్యాతిరిక్తవిద్యావేద్యా । విద్యాపరివిద్యామయ
 విద్యాసందానితాత్మవిద్యాసారా॥ మాలిని॥ యజ్ఞవిధాయకయజ్ఞస్థియామక
 యజ్ఞఫలాశ్రయజ్ఞకరా । యజ్ఞఫలావనయజ్ఞఫలాశనయజ్ఞఫలప్రదయజ్ఞధ
 రా । యజ్ఞవిధిప్రియయజ్ఞసమర్చితయజ్ఞసుసాధనయజ్ఞపతి । యజ్ఞశరీరకయ
 జ్ఞరహస్యగయజ్ఞపరాయణయజ్ఞమయా॥ క॥ మంత్రప్రభావదశ్శక్తిమంత్రప్రి
 యసకలమంత్రమంత్రార్థజ్ఞా । మంత్రార్థగమ్యమంత్రీ । మంత్రాధిస్థానదేవమ
 యమంత్రాత్మా॥ క॥ జపకల్పకజపతల్పక । జపకోట్యారాధనీయజపతత్త్వజా
 జపజన్యజాపకాత్మక । జపయజ్ఞఫలస్వరూపజపలక్ష్యత్వా॥ క॥ ధ్యానప్రియ
 సంతతహృద్యానధ్యేయ్యాత్మరూపతత్త్వధ్యాత్మ । ధ్యానధ్యేయ్యాధ్యాత ।
 ధ్యానపరాయణసమస్తతత్వాతీతా॥ క॥ పూజావిధానదర్శక । పూజాతద్వస్తు
 పూజ్యపూజకరూపా । పూజాఫలప్రదాయక । పూజాప్రియపూజనీయ
 పూజావిషయా॥ క॥ నామప్రియనారాయణ । నామకవిశ్వాద్యనందనామా
 ర్థజ్ఞా । నామప్రభావదర్శక । నామాదివికారరహితనతవిబుధహితా॥ క॥ గురుశి
 ష్యభావకల్పక । గురుశిష్యాచారధర్మగుణపరిపాలా । గురుశిష్యరూపధారి । గు
 రుశిష్యైక్యావబోధగుణగురుమూర్తి । విద్యున్తాలావృత్తము॥ ధర్మారా
 ధ్యాధర్మాధ్యక్షా । ధర్మిధర్మాత్మాధర్మజ్ఞాధర్మాధారాధర్మాకారా । ధర్మా
 ధర్మాత్మంతాభావా॥ సుకాంతివృత్తము॥ ధనార్జనాధనప్రియా । ధనాధిపాధ
 నంజయా॥ ఉపజాతివృత్తము॥ కామాదికామాదివికారసూన్యా । సమస్తకా
 మప్రదసత్యకామా । కామఘ్నకామప్రియకామకామి । క్షమాకామాకామక
 కామరూపీవిధూతివృత్తము॥ మోక్షలక్షణేక్షణా । మోక్షాధిగర్హితక్షణా । మో

[illegible]

వీర్యం మమితయశంబునమగ్రలక్ష్మీయుగల్గిసంపూర్ణకారుణ్యశేమదమములు,
 మహనీయతేజంబుమహితతపస్సత్యశౌచధైర్యతూమార్లవగుణంబు। లోపాన్వి
 రనిజదివ్య యోగమాయామహాశక్తిసర్వప్రపంచంబుదీర్చి। సచ్చిదానందల
 త్తేజసగుణనిర్గుణాత్మకబ్రహ్మమైననీవాత్మమయతే। సంతతమతిస్సుటముగ
 సాత్మాత్కరింపు। రామరాఘవశ్రీరామరామరామ॥ ౫॥ ఘనఘటాకాశయా
 కాంశాంశమగుచునా కాశంబునకువేటుగానిపగిది। త్తరములోఁగూడియ
 త్తరుడనై విలసిల్లునేమనీయంశంబునిశ్చయంబు। నైనననాద్యవిద్యాశక్తి
 గుణరాశినాయందునారోపణముగఁజేసి జీవుడనంచుసంస్కృతిజేందియుం
 డెరినిందాఁకనదియిపుడెఱిగికొంటి। గానవివరింపభేదమింతైనగలుగఁది
 ట్టివిజ్ఞానసంపదనెల్లప్రాదు। చిత్తమాననుబ్రకాశింపఁ జేయుమయ్య। రామ
 రాఘవశ్రీరామరామరామ॥ ౬॥ నీకంటెనన్యంబునే నెన్నఁడెఱుంగనెట్లనిన
 నాయనుభవమవధరింపు। వివిధేంద్రియములకువిషయమివిశ్వమావిశ్వరూ
 పుడవిపు వెదుకనేల। గావుననీవుసాత్మాత్కరించితివిది విశ్వంబునీకగువేఱ
 టంచు। దలచునజ్ఞానమంతయుఁబోయెనీదయామయదృష్టి నానందమయుం
 డనైతి। సంశయములేదుగానయీసర్వరూప। సమరసజ్ఞానభావనసంతతం
 బుగలుగవరముప్రసాదింపవలయుదేవ। రామరాఘవశ్రీరామరామరామ॥
 ॥తతః తుర్వింశతితత్త్వనాయకుడవుపంచవింశతక్షుడవుప్రకృతికంటెఁ బరు
 డవుగురుడవుపరమేశ్వరుండవుపురుషోత్తముడవు నెప్పుడుఁబ్రధాన। పురు
 షేశ్వరుండవుపూరుండవనుచునిన్నెఱిగితిగానియీయెఱుకదృఢము। గా
 నిల్వదజ్ఞానకాశ్యదేహాదికాత్మధ్యానసంతతాభ్యాసవశతే। నట్లుగావునఁగోవ
 లాత్మాతయోగ। దృష్టిమనముననేప్రాద్దుఁడేజరిల్ల। భూరికృపచేననుగ్ర
 హింపుముపొసంగ। రామరాఘవశ్రీరామరామరామ॥ ౭॥ అజుడవవ్యయుడ
 పివాదినారాయణస్వామివిసాక్షివిసర్వమయుడ। వై యుష్వనిన్ను మాయా
 మానుషశరీరధరుఁడుగించిద్దండనరుడటంచు। నజ్ఞానవశతేమోహంబుచే
 దలచిఁతినిందాఁకనదిక్షమయించుకొఱకు। సర్వజ్ఞసర్వేశసర్వభూతావాసస
 ర్వభూతాత్మకసర్వమూర్తి। సర్వకర్తృఫలద్యక్షసర్వరూప। యనినుతింపుచు
 మ్రొక్కెదననవరతము। నెరయనామదినీయందునిల్పఁజేయు। రామరాఘ
 వశ్రీరామరామరామ॥ ౮॥ తతః తుర్వింశతితత్త్వత్వకంబగు త్తరమునేఁజ్ఞా
 నునిక్కముగనరయఁ! దత్కృతంబులుమత్కృతంబులుగావు కావునసర్వ
 ధర్మములునుద్యజించి యత్తరపురుషుండనై త్తరాత్తరతత్త్వములమీఱిపు

రుషోత్తమండునాత్తు । దనతోప్ప సైకనినిన్నాశ్రయించెదశరణముగనే
నియనన్యత్వమలర । నట్లగుటనింకనేసంశయములునన్ను । బారయకుండం
గఁజేసియాపూర్ణబోధి మతిదృఢంబుగవరమిమ్ము సతతమాత్మ । రామరా
ఘవశ్రీరామరామరామ ॥ ౧౦ ॥ వ ॥ అనియిట్లఖండపాండిత్యంబుచేతఁబెక్కు
భంగులవినుతించుహనుమంతునిసాదరంబుగాఁగరుణాకటాక్షపీఠంబుచే
తఁగనుంగొని భూరిప్రేమధామండును బరంధామండునునైనయాత్మారా
మండిట్లనియె ॥ గీ ॥ సంతసముమాటజి త్తవిశ్రాంతికొఱకు । సతతమాత్మసమా
ధిఁగోరితివిగాశఁ । గడఁగియమనస్కురాజయోగంబునీకుఁ । ధైర్యుడైపైద
వినుముసంజేహముడిగి ॥ చ ॥ అలయకసప్తవారిధులనావలికివలికొక్కరీతిగా ।
గలయఁగనీద వచ్చునునగంబులునచ్చనగండ్లుగాగరం । బలగొనియాడవ
చ్చునభముగబలింపఁగవచ్చుగానియి । య్యిలనమనస్కుయోగముగ్రహిం
పగరాదుతలంపనేరికి ॥ భూతిలకవృత్తము ॥ కావుననయ్యమనస్కుయోగ
ముగాఁగదుర్లభమారయ ॥ గేవలతత్త్వవిచారముం బరికింపనేరనివారికి ॥
భావమునందుననాత్మనాత్మనిబాగుగావిభజించుమే । ధావికినిత్యసుఖంబు
గావిశేదంబుగానులభంబగు ॥ తోటకవృత్తము ॥ చెలువుగఁబువ్వులుచీరుట
కంటె ॥ భాలువుగఁగఁగవమూయుటకంటె ॥ నలువగునీయమనస్కుప
భంబు ॥ నులభముసౌఖ్యమునూత్తమువత్సా ॥ తోటకవృత్తము ॥ అమృతంబు
సుఖంబుగనానినయ । ట్లమనస్కుమఁబూనియహర్నిశము ॥ సమతందను
గఁగైనుసజ్జనున । య్యమృతాంగనచేకొనునందముగా ॥ సీ ॥ పాలుచాలను
గ్రోలఁజాలు నేతగనాలబొదుగులబిణుదులుపొదలుచున్న । లోవలిరసమా
ననోపునేయిలఁగోతినారిశేఫలంబుజేరికన్న । సొంపారరతులచేసుఖియిం
వవేర్చు నేషండుండు మఱిరంభసరసనున్న । దనమోముసొగసుఁగఁగై నెపు
ట్టింధుండుమించుటద్దంబుచేనుంచుకొన్న । గలుగు నేనిత్యనిర్మలాఖండసుఖ
ము । నలఘుతారకసాంఖ్యయోగాశ్రితులకుఁ । దత్తరుచితోరుధమృలబ్ధతల
వగిది విలసదమనస్కుయోగాప్తివలనఁగాక ॥ తరల ॥ స్ఫురితతారకసాంఖ్యము
ల్వినుపూర్వపక్షములుత్తమం । బరయగానమనస్కుయోగమనాద్యముంగడు
హృద్యముం । బరమగుహ్యమురాజయోగముబ్రహ్మవిద్యనుహస్తనో । హఠ
ముకేవలనిర్వికల్పసమాధిసుమ్మిదిమారుతీ ॥ క్రాంచపదవృత్తము ॥ సారపదార్థం
బారయుచుందా సకలనిగమములుచదివిననై నం । జారువిశిష్టాచారఘనుం
డై జపములుతపములుసలిపిననై నం । గూరినయాశాపాశములెల్లంగొడవ

యిలువిడికునిరిననై నం॥ గారవముంజేకూఱంగనియోగజపరసనుఖముగలు
గదువత్సా॥గీ॥అట్లుగావునఁబరమహాస్వమైనా విలసదమనస్కురొంగంబువై
రించి॥ నీ కేటంగింతువినుమువివేకయుక్త॥ నూత్న దృష్టినిగనుమతిసూత్న
ముగనుసంచచామరము॥ మనంబెన్నూలనూత్న ముల్పమాతృమానమేయ
ముల్॥ మనంబెకామరోషలోభమత్సరాదివృత్తులు॥ న్ననంబెసర్వధర్మముల్
మనంబెబంధమోక్షముల్॥ మనంబెదృశ్యమందయుంగ్రమంబుచే నెఱింగి
నక॥ గీ॥ సర్వసంసారమునుమానసమునసెదవు॥ సర్వసంసారమునుమానస
ముననుండు॥ సర్వసంసారమునుమానసముననడఁగు॥ సర్వసంసారమునుమా
నసంబెయగును॥ వ॥ అదియెట్లంటేని॥ చ॥ మనసునుపుత్రియందెనసిమ్రగ్గిననే
మియుదోపకుండున॥ మృతమటుమేలుకొన్ననుసమస్తజగంబులుగల్గితోచు
నీ॥ ఘనతరబంధమోక్షమయ కారణకార్యములెల్లదానయై॥ యనిశములో
వెలిందిరుగునారయ నెమ్మనమట్లుగావునక॥ వ॥ మఱియునమ్మనంబుకార్యా
కారంబై సంకల్పంబుసంసారంబు సర్వవాసనామయంబుబంధ మోక్షకంబు
ననసెప్పఁగారతా కారంబైయనిద్యయుఁబ్రకృతియునజ్ఞానంబును మాయ
యుననందనరునట్టిమానసంబులేమియయమనస్కుంబట్లగుటంజేసి॥ సీ॥ అరో
పితభుజంగమ మరంగన్నట్లు నేస్ఫురదధిష్ఠానరజ్జువునుగనిన॥ నారోపితమను
ఘృడలరఁ జూపట్టు నేభువినధిష్ఠాన దారువునుగనిన॥ నారోపితోపకంబుర
యంగదోచుఁచేకనదధిష్ఠానార్కకరముగనిన॥ నారోపితాచ్ఛరాప్యముల
క్ష్యమగునె యధిష్ఠానమై నశుక్తికనుగనినఁ॥ దలపనారోపితా సితత్త్వం
బుమరల॥ గాననగు నెయధిష్ఠానఖంబుగనిన॥ దెలియనారోపితమనంబు
దృశ్యమగునె॥ తగనధిష్ఠానపూర్ణతత్త్వమునుగనిన॥ వ॥ అదియెట్లనినవినుము
సాధనచతుష్టయసంపత్తిపూర్వకంబుగాబూర్ణాధికార్థివైయున్న సమయం
బునస్వాధిష్ఠానచిదాభానుండవై ననీకునావరణంబులైనచతుర్వింశతితత్త్వా
త్తకపంచకోశంబులను వేర్వేరువిభజించి నేతి నేతియను మహావాక్యంబుచే
ప్పినవిధంబుననేనుగాననినివేధించి కేవలకూటస్థుడై తన్యమాత్రుండనై తిన
నితెలిసియంతటనీ ప్రకారంబునదే వతిర్యక్త మహ్యదిసర్వభూతంబులఁబంచ
కోశంబులబంచ మహాభూతంబుల నొక్కపెట్టినిరాకరించి యచ్చటఁబరబ్ర
హ్మచైతన్యంబుండభావించియాహిఁదటఁద్రంపదాహంపదాత్మ పదప్రజ్ఞాన
పదలక్ష్యార్థభూత ప్రత్యగాత్మండనై ననేనుదత్పదబ్రహ్మ పదలక్ష్యార్థభూతప
రమాత్మండనియునుదత్సత్యజ్ఞానానందస్వరూప పరమాత్మండునచ్చిదానఁ

దలక్షణప్రత్యగాత్తుండనయిన నేననియునునిట్లనోన్మన్యాఖండసమర్థనై కృం
 ఋనుభవించి నిరావరణాధిష్ఠాన పరిపూర్ణాద్వితియశుద్ధదై తనస్వప్రకాశమా
 త్రుండవై ప్రకాశించునీకుబ్రచండ మార్తాండునకంధకారంబుగను పట్టనితె
 టంగునసర్వకారణకార్యాత్మకంబై నమనంబుగలుగదు రజ్జ్వారోపితసర్పం
 బునుగనియిది సర్పంబుగాదనితన్నిరసనంబుగావించి మఱియిదిరజ్జువనివిధిం
 చియయ్యధిష్ఠానంబునెఱింగినపిమ్మటగల్పితభుజంగంబ భావంబై రజ్జుమా
 త్రంబుశేషించుతెఱంగున శరీరత్రయంబునునాత్మగాదని కడఁగ్రోచియా
 త్తమాత్మతుండవై ననీకుమనంబులేదు మఱియును || క || లోభితస్వాధిష్ఠానచి
 దాభాసుడవై ననీకునఖిలముదోచుకా | శోభితశేవలనిత్యని రాభాసుడవై
 నదృశ్యమంతయునడఁగుకా || క || కనుమూయుటఁగను దెఱచుట | ఘనసచ్చిత్సు
 ఖమయాత్మ్యఁగనుగొనకున్నంగనుమూసినఁగను దెఱచిన | గనఁబడువెలిలో
 మనోవికారమెవత్సా || మ || ఘనతందారకసాంఖ్యయోగములచేఁగష్టింపగా
 నేలనె | మ్మనముంబట్టగ నేల నింద్రియములకామర్దింపఁగానేలచ | క్కనగా
 ముందటఁగానుపించుఘటముంగన్నట్లుబ్రహ్మంబుగా | దనుదాఁగాంచినయం
 తలోనిఖిలముందానై వెలుంగుందుదికా || క || తనుదాఁగాననిమనుజుని | మన
 మునిరోధింపఁబడకమఱుచుచుదిరుగుకా | దనుదాగనుసత్పురుషుని | మనమా
 నందాద్రియందుమగ్నతఁసుందుకా || మ || వనితానందనచందనాదివిషయవ్రా
 తంబులంబొందిచ | య్యననంతతకుఁజొక్కునెమ్మనముబ్రహ్మేనందవారా
 శివా | సనయొక్కించుకసోకనేనియువినాశంబొందునానాద్రుపు | ష్పనట
 ద్భృంగముచంపకప్రసవసంస్పర్శాప్తిఁగూలుంగతికా || క || చక్కెరయునుల
 వణంబును | గ్రక్కుననుదకములయందుఁగఱఁగినరీలికా | మిక్కిలితనుగను
 ఘనుమది | చొక్కుచునానందజలధినుడిసి నశించుకా || గీ || ఇతరసంకల్పము
 లులేక యెపుడుదాన | సచ్చిదాత్మడననినుప్రసన్న వృత్తి | దన్నుగనువా
 నిచిత్తంబుదనఁదాన | పాలియుడనయందునింధనానలముపగిది || క || ఇను
 డస్తమించుతఱినా | తనికిరణములతనితోడఁగఁజనురీతిం | జెనుమానసం
 బుపాలిసిని | మునుకొనితద్గతవికారములుపాలియుఁగడకా || శా || నానాకర్మ
 జవాసనాన్వితమనోనాశంబుగాకున్న | బ్రహ్మేనందానుభవంబుగల్గునెయ్య
 నాయాసంబుగానిప్పడి | య్యానందంబుధిలోల లాడకనుబాహ్యభక్తి
 తగ్గొగ్గొనున్న | ధ్యానోపాసనాదులనుచునుతాపంబుచల్లంబునై ||

వ॥ అనిమతీయునిట్లనియె పరమభాగవతో త్తమానీవు దేహవ్యతిరిక్తుండవగుటం జేసిజన్మాస్తీత్యవృద్ధిపరిణామాపత్యయవినాశంబులును బాల్యకామారవయోజరావస్థలును వర్ణాశ్రమ కులగోత్రనామగూఢదేశకాలాదికంబులును నూలత్వకృత్యత్వద్విత్త్వత్వద్రూప్యత్వనీలత్వరక్తత్వాదికంబులునునిరిందియుండవగుటం జేసివచనాదానగమనపిసర్గానందకర్తంబులును శబ్దశ్చర్యరూపరసగంధవిషయసంగంబులు నప్రాణుండివగుటం జేసి చలనధావనకంపనాకుంచనప్రసారణాదికంబులును ఊత్పిపాసాదికంబులును నమనస్కుండగుటం జేసిసంకల్పవికల్పంబులునురాగద్వేష కామక్రోధలోభమోహమదమత్సరేర్ష్యాసూయాదంభాధర్వాహంకారేచ్ఛా తృష్ణావిచిత్తాన్త్రద్ధాలజ్ఞాదయూభయశోకభైర్వాధైర్మ్యదైన్యాదికంబులును నిత్యానిత్యవస్తుః పేకవైరాగ్యశమదమోవరతితి తీక్షాన్త్రద్ధానసమాధాన ముముక్షుత్వశ్రవణమనననిధిధ్యాసనజ్ఞానాదికంబులును ధీవిలక్షణుండవు నిరహంకారవగుటం జేసికర్తృత్వగంత్వత్వదాత్వత్వవిసర్జనానందయితృత్వంబులునుశ్రోతృత్వన్రప్తృత్వరసయితృత్వపూతృత్వంబులును గర్తృత్వజ్ఞాతృత్వ మంతృత్వహంతృత్వప్రమాతృత్వధ్యాతృత్వాదికంబులును నీకులేవు నీవుకేవల శుద్ధచిద్రూపప్రత్యగభిన్న బ్రంహచైతన్య ప్రకాశమాత్రుండవుగావున నేనుశరీరేంద్రియప్రాణమనోబుద్ధిచిత్తాహంకారంబులుగాను స్వయంప్రకాశ సచ్చిదానందస్వరూపమాత్రుండనని నిన్నునీవు విలోకించుసమాధిసమయంబున సకలవికారసమన్వితమనోరహితుండవుగావేభూతభవిష్యద్వర్తమానకాలంబులని వ్విధంబునద్రవకాశించుటవలన నిరంతరంబుననిర్వికల్పుండవైయేకరూపుండవైయుండుటకాదెయిదిసర్వవికార శూన్యసహజామనస్కు తాజయోగసమాధిగాదేయని తెలిపినం దెలియనితెలిపినం దెలిసి హనుమంతుండవీతాకాంతునికీట్లనియె॥క॥ ఇదియిదియనాత్మ సేగానిదిబ్రంహమునెనటంచునెఱుగునపుడు నెఱుద్ధికలదోలెదోయిది. విదితంబుగదెలియఁజెప్పజేత్రీరామా॥వ॥ సమాధియందుమనంబుగలదంటేని॥ సీ॥ మనసుగల్గినబుద్ధియునుదశేంద్రియములుప్రాణాదులునుజతపడివనించు । నవియునీన్ధూలచేహంబునువిడియుండవుగానే నదియునుండంగవలసె । ఘనకారణములేశికార్యంబులెలలేవుగావునదాని బుద్ధియునెప్ప! మూడుమేనులునంటిమొదలునుదుదలేనిసంసారమంతయుచ్చముగనుండు నట్టులుండినచోసహజామనస్కురాజయోగసమాధినిరంగుండబు! నెవ్వధంబుననిర్దియ నెంచిచూడ! జ్ఞాన

కీరామృదేవతాసార్వభౌమ॥వ॥అట్లగుటంజేసిమనంబులేదంటేని॥మ॥ తనరన్నె
 మ్మదియంతయుంబొలియఁగాఁడత్యాత్మఁడైయుండినం । బునరుత్థానముగ
 ల్లదాతనికిసీపాందోప్పినంధాత్రివై ౯ గనఁడాత్మానుభవంబుగాంచియమన
 స్కంబెంచిబోధించుస । జ్వనలాచార్యులుగల్గరంచుమదిలో శంకింతు సీ
 తాపతీ॥ జోధాచార్యులులేరనిసాధించినరాజయోగసంతతికినిదాద్యోధం
 బునకుఁడదియనమాధికిబాధకమువచ్చుమదికడులేమి॥ వ॥ ఇవిధంబుగాక
 జ్ఞానవిజ్ఞానసంపన్నులయిస మహానుభావులుసమాధియందుఁ గొంతఁడడ
 ప్తమనోరహితులైయుండికొండొకసేపునకుమేల్కొనిమెలంగుదురనినఁబర
 మపదంబునుంబొందినవారికిఁబునరావృత్తిప్రాప్తింబునట్లయినమోక్షంబున
 కనిత్యత్వంబువచ్చునిట్లుబహువికల్పసమన్వితంబయిన యీసంశయంబుని
 శ్లేషంబుగానివర్తింబునట్లు పరమరహస్యార్థంబువదేశించి నిరతిశయకరు
 ణాకటాక్షపీక్షణంబుచేత ననుగ్రహింపవే యనిప్రార్థించిన నయ్యాంజనే
 యుచికుశలతీవ్రనూత్నవ్రజ్ఞావిశేషంబునకు మెచ్చిసచ్చిదానందస్వరూపాభి
 రామండయినయాత్మారామండు పరమానందభరితాంతకరణండునువి
 కసిత ముఖారవిండునునై సాదరంబుగానిట్లనియె॥ క॥ ఇదియిదియునా
 త్తా యోగానిదిబ్రహ్మమనెనటంచు నెఱుంగు నెజమైకదలనిమదియిటులా
 మదిగదిసితెలియునతం డెస్వప్రకాశాత్మఁడగు॥ చ॥మననునడంబుదృశ్యమ
 ణుమాత్రమసన్నియతావితర్కము॥జననవిनाశయుక్తమునుసంశయరూ
 పముద్ధినియున్నిచే॥ తమనుభవిత్యైకాశేమయతందగునీకు గళంకమేమిచ
 క్కునిశశశృంగదోషములుగల్గునెసూర్యునికన్నఁడేనియు॥గీ॥ శశవిషా
 ణంబునకునాకసంబునకును గలుగునెపాసంగసంగంబుదలచిచూడమనము
 నకుసచ్చిదానందమయుడవైన నీకుబొందిశయెన్నఁడేనియునుగలదే॥గీ॥
 స్వప్రకాశుండవగునిన్నుసన్ననోవి । కారములుఁజూందునేపటికంపుకొండ
 నెన్నఁడేనియుఁగలలోనఁగన్నయట్టి । సంజకెంజాయలంటునేయాంజనే
 య॥ వ॥ కపీంద్రాజలఘటపటాదియుక్తంబులయినభిద్రత్వాచ్చిద్రత్వశ్రేష్ఠ
 త్వాశ్రేష్ఠత్వస్థిమత్వాస్థిమత్వాదివికారంబులు విశ్వప్రకాశకుండయిన
 యాదిత్యునింబొరయనేరని తెఱంగున నహంకారాధీమాసనేంద్రియశధి
 రాదివిషగుణదోషంబులు స్వయంప్రకాశాత్మకుండనైననిన్నుఁజూందపువా
 యులేజోజలభూమలును దత్కార్యంబులునుదనయందుఁ గలిగియుఁదాన
 నిటియందున్యాపించియునేమిటనంటనిమింటివగిదిఁజిత్తాదిసర్వంబులు ని

న్నాశ్రయించినీయంచునిలిచియుండసర్వవ్యాపకండువయ్యన సంగుండ్లవై
 ననీవేమిటంజెందవట్లగుటంజేసి॥ గీ॥ ఇంద్రియమనంబులటుచలియించెనేని
 నేజెలించితి నంచునీవెఱుంగబోకునిశ్చలుడనంచుడెలియుమునిన్నుఁగాం
 చి॥ యవియునతీనిశ్చలములగునంతమొడ॥ గీ॥ ఆత్మతేజంబువీక్షించునతని
 మాన॥ సేంద్రియంబులుచేష్టలనెడలవిడిచి యొదికిచెదరకకదలకనూరకుం
 డు॥ సింగములఁగన్నగజములభంగిననఘ॥చ॥ అవియచలంబులైనయెడనా
 రయ నేనచలుండనంచునీ॥ ప్రవిమలదృష్టిజూడకుముపావనివానిచలాచల
 త్వముల్॥దవులవునిన్నునీవుసతతంబునుమాని నెఱుంగుచుండుసాక్షివిహృ
 దయేంద్రియావిషయకేవలనిగుణమూర్తికావెప్పుడు॥సీ॥ మునుదండకా
 రణ్యమున సుక్కపుణ్యాశ్రమమునదాపసవేషమమరదాల్చి॥బ్రంహషిలో
 కసభామధ్యమంబుననురునుఖాసీనత సౌష్ఠ్యచున్న॥ననుజూడగాఁగోరిముని
 కన్యకలుసీతముందటనిడుకొనిముదితయితఁడొ॥యితఁడొనీవతియనియచ
 టిమానులఁబ్రీతివిభజించియడుగనవ్వెలఁదిసిగ్గు॥ కలిమివారలనందఁజూ
 డుకాడ॥టంచుడలఁయూచుచుండినకాగాంచినవ్వుడొకటనాగాదనకనూ
 రకుండెనతెత్తె॥ అంగుఁగనిసంతసించిరారమణులెల్ల మ॥ స్థిరవైరాగ్యవి
 వేకయుక్తయగునాధీవృత్తియారీతిన॥ పురమాభాసు నకాత్మచిత్సుఖరస
 ప్రత్యక్షవర్యంతముక॥ గరిమందేహగతేంద్రియానుహృదహంకారంబులం
 ద్రోచునా॥ తరతిన్నేనదికానుకాననుచునంతన్నిల్చుఁగాష్టాకృతిక॥గీ॥ఆచి
 దాభానుడునుబుద్ధినిధిగమించి॥ యాత్మవైతన్యతేజంబునందుదనదు॥వెలు
 గునై క్యంబుసొందదీవృత్తిలేక॥ యెండలోదీపమున్నయట్లుండుననఘ॥వ॥
 ఇట్లుశరీరేంద్రియప్రాణమనూబుద్ధిసమన్వితంబయిన యహంకారంబుతోస
 హజ్జతాదాత్మ్యంబుగలస్వాధిష్ఠానచిదాభానుండునిద్రావసరంబునసర్వవ్యా
 పారంబులునుజాలించిశయ్యాతలంబునస్థులదేహంబునుడించియింద్రియం
 బులవిడనాడిప్రాణంబుడిగ్గవిడిచిమనశ్చిత్తంబులనహంకారంబునందడంచి
 యయ్యహంకృతినియం దొదిగించియంతర్ముఖుండయియవిధ్యాధిష్ఠాన
 సాన్నిధ్యంబునకుసుఖంబుగానరిగిప్రియమోదప్రసాదాదివృత్తాత్మకానం
 దమయశోకంబునందనకునుపాధిభూతంబయి నానావిధవాసనావాసితంబు
 గుధీపృథ్విదిగనాడియనాద్యనిర్మలసీయాజ్ఞానతమోభిభూతుండైయంత
 టనిత్యనిరుపాధికనిరతేశయబ్రంహానుభవనగరమగుండయిన చందంబు
 నబూర్ణరాధికారియైసమాధిసమయంబున మొదల నేనుదృశ్యంబుగానుద్రష్ట

ననియును ద్రష్టనుగాను ద్రష్టననువృత్తియునుద్వత్వంబుగావునదీనికిద్రష్టన
నియును నిర్విధంబునవిజాతీయ ప్రత్యయతిరస్కారజాతీయప్రత్యయవ్య
వహారాంగీకారపూర్వకంబుగాఁగేవలనిజానందానుభవపర్యంతంబశేషదృ
శ్యవృత్తినివేదంబానరింపుచుధీవృత్తిసాక్షిగుటసన్నతనృసామిప్యంబున
కుఁజనుచుండ నెవ్వడఖండసచ్చిదానందస్వరూపాత్మనాత్మైకరంబగు నప్పు
డుప్రచండాతపమథ్యనితీప్రకర్షారదీపంబుభంగిఁ బరివ్రాజ్యప్రత్యగభిన్నపర
బ్రహ్మచైతన్యంబులో నేకీభూతుండై యానందింపుచు నిట్లుండునతండుత
న్నుఁగాఁగనుంగొనుచుఁదనకునభిముఖుండై యుండమిం జేసియమ్మనంబుజ
డంబుగావునని వాతదీపంబుభంగిగదలకయుండియు సంకల్పరూపంబుగాఁ
బరిణమిం జేసిలేనియట్లుండునిదియె సహజామనస్కరాజయోగసమాధియి
దియెజీవన్ముక్తయనియుపదేశించు నెడ నిజముఖారవిందంబువిలోకింపుచు
ముసిముసినగవులునగు సీతాదేవి నెమ్మిగంబువీక్షించివికసితవదనకమలుం
డై యవిష్కరణసత్ప్రబ్రంహోత్తైక్యజ్ఞానాకారవృత్తియైయిప్పరమపతివ్రతా
శిరోమణియగుఁజూమ్మా నాకునిత్యానపాయనియుసర్వాభిష్టఫలప్రదాయని
యువశవ ర్తినియునయియుండునీధీవృత్త్యధిష్ఠానశుద్ధచైతన్యంబుమత్స్వ
రూపానుభవంబుసేయుననజ్ఞానముద్రచేనభినయించిచూపికమ్మఱినిట్లయె॥
గీ॥ ప్రేమతోడనుశ్రీరామరామరామ! యనుచుసతతంబుమత్స్వరూపాను
భవము! సేయువారలఁదక్కనీసీతమిగుల! నెట్టివారలఁజెక్కులఁజెట్టుననఘ॥
సీ॥ ఉన్నదిలేదనియాహింపఁగా నేర్పులేనిదికదలదనలెస్సనేర్పు! నజడంబు
జడమనియాగడింపఁగ నేర్పుజడమజడంబనిచాట నేర్పు! నుఖముదుఃఖంబు
గాఁచూపిచెప్పఁగ నేర్పుదుఃఖంబునుఖమనఁదొలుతనేర్పు! నిదియదిగాదని
యింపుగానననేర్పునదియదిగాదనియనగ నేర్పు! బిదపకలదియెకలకులేని
దియెలేదు! కడఁగియజడంబెయజడముజడమజడము! నుఖమెనుఖముతలం
పననుఖమనుఖము! యదియదియెయిదియిదియిచ్చియాడ నేర్పు॥ చ॥ అటు
గావుననతిదుఃఖులుకారిణియుబ్రహ్మోత్తైక్యవిద్యాస్వరూపిణియు మదీయ
యోగమాయాశక్తియునిత్యానపాయనియు బరమపావనియునైన యీసీ
తాభగవతింబ్రసన్నముఖినభిముఖింగాపించుకొనుము నీకతిశీఘ్రంబుగాని
త్యనిరుపాధికనిరతఃకరమకల నిజానందానుభవంబుగలుగు నయ్యుపా
యంబుచెప్పెదనాకర్ణింపుమనియిట్లనియె॥క॥ గౌరీశివాదులాత్మాకారాకా
రితనువృత్తిగతినాయుండు! జేరికమిందుచునుండుట! కారణముగరామప

దముగలిగెన్నా కు॥గీ జగతినిట్లు రామశబ్దవాచ్యుడనయిన నేనుబుధులుబు
ద్ధిమానసేంద్రి యాంగములుననాత్మ యనికడద్రోయంగ । మిగులుదును
డిదాత్మ నగుచునపుడు॥క॥ సారబ్రహ్మకారా కారితథీవృత్తినాకుంగలుటప
లన॥ శ్రీరామనామ మొప్పెను । శ్రీరమణీయబ్రహ్మవిద్యశ్రీయనడగుట॥
గీ॥ తలచుదీపృత్తికేప్రొద్దుద్రష్టనగుచు । బ్రత్యగాత్మ డనై ననాభావమరసి
తేలియుటకు సుష్పమణియాద్వితీయ రామ । నామముసమస్తవేదాంతధామ
మగుచు॥గీ॥ ఆతతప్రత్యగాత్మ డనై ననేను । బ్రహ్మరూపుడననినాస్వభా
వమరసి । తేలియుటకు సుష్పమణియాత్మతీయ రామ । నామముక్షరాక్షరవి
లక్షణంబునగుచు॥గీ॥ ప్రేమచేనిటు శ్రీరామరామరామ । యనుచునన్నభ
జించు మహాత్ము లకును । మిగులనిత్యానపాయనియగుచుయోగ । సిద్ధిగా
వింపుచుండునీశ్రీవధూటి॥ వ॥ అట్లుగావున॥మ॥ తలపంబూర్ణమునిర్వికార
మగుతత్త్వంబిట్లుభాసిల్లగా । దెలియ న్నేరకమూఢులై ననరులీదేహేంద్రి
యప్రాణబుద్ధుల నెల్లవృడునిగ్రహించుటకు నెంతోకర్తవ్యయాత్మని । దెలి
యంజూతురువానికింగలుగునే । ధీసాక్షినిక్షింపంగ॥క॥ సర్వేంద్రియ
ములచేత । త్వర్వవిషయముల నెఱుంగుచందగుబునఁదాత్సర్వజ్ఞసర్వగతుని॥
సర్వమయుం దెలియవచ్చు నమరసదృష్టి॥ వ॥ అట్లుగావున॥సీ॥ ఘటశరా
వాదిముత్కార్యజాతంబుల నెంచిమృత్తికయనికాంచుపగిది । నమలకుండల
కిరీటాది సూషణములుస్వర్ణబనియెఱుంగుచందమునను । నసిక్వంతశూలచ
క్రాదికంబుల నెల్లనినుమనియరసికన్దెనినభంగి । బొలుపారు ఘనబుద్ధుడత
రంగములనుమంచినీరనిబిలోకించురీతి । దనరుబహువిద పటములు తంతువ
నుచు । దెలియు కైవడి మొదలిసందియమువిడిచి । భ్రాంతినిదొఱంగిసర్వం
బుబ్రహ్మమనుచు । సుఖముగాసంతతంబునుచూడుమనఘ॥సీ॥ స్థూలశరీరం
బుసుస్థిరంబుగనుండుసకలేంద్రియములుపశాంతిమొందు । సప్తనాదపవనముల్
చంచలింపకయుండుగామాదిశత్రుజగమునశించు । స్ఫురదమానిత్యాదిసు
గుణముల్సమకూరుఘనగుణాతీతలక్షణము సొదవు । బొలుపారవైరాగ్య
బోధోపరతులుసరిపూర్ణంబులై మదిబాదలుచుండు । బరమసుఖవార్ధియు
ప్పొంగుపాఱుచుండు । ముందటవసించు మోహించి మోక్షతిక్తి । సంతేయ
ములేదుదృఢముగాసంతతంబు । సర్వమునుబ్రహ్మమనిచూచు శాంతినిధికి॥
క॥ రాజత్వమమరినంతనె । భూజనములువానికజేరివూజించుగతె॥ రాజ
తసర్వముదనుగా । యోజించినయపుడెహించును తమగుణముల్॥గీ॥ తరు

యుక్తసంపూర్ణమై నిత్యము వెలయుంగాదనుగాంచు కేవలనకు విశ్వం
 బుచూపట్టునే కలలోగన్న గజంబుమేలుకొనినంగక పట్టునేమారుతీ! ప ||
 ఇంక నుక్కువిశేషతాత్పర్యంబువివరించెదనాకణికంపుముబ్రహ్మవిదుండును
 బ్రహ్మవిద్య రుండునుబ్రహ్మవిద్యరీయుండును బ్రహ్మవిద్యరిష్టుండును ననమ
 త్వరూపతత్వజ్ఞులు నలువురుగలరందు దేహేంద్రియాదికత్పత్వంబును
 గమకఫలంకాక్షయులేకనిత్యనైమిత్తికంబులయినయజ్ఞదానతపంబులు మొ
 దలయినవైదికకర్తంబులయధావిధిగా నాచరించుచుగామ్యకమకంబులు
 విడిచిశాస్త్రగహితంబులుగాని లౌకికకర్తంబులు యథోచితంబుగా ను
 నర్చుచుబుత్రుత్రకళత్రవిత్తక్షేత్రాదులయందున్నవైరాగ్యంబుగలిగియద్య
 ఛ్చాలాభసంతుష్టుండునుగామ రాగద్వేషభయలోభమోహమదమత్సరా
 దినానావిధచిత్తవికారరహితుండును సతతవిజితశరీరేంద్రియప్రాణాంతః
 కరణండును నిరహంకారుండును నిత్యప్రసన్నచిత్తుండును బరమకారుణి
 కుండును బరమశాంతుండునుజ్ఞాన విజ్ఞానసంపన్నుండునునంతస్సఖుండు
 నుసంతరారాముండును నంతఃప్రకాశుండునునాత్మరతుండునునాత్మతృప్తు
 డునునాత్మసంతుష్టుండును నైసంచరించునతండు బ్రహ్మవిదుండుమణియు
 సకలవైదికలౌకికకర్తంబులు విడిచిపూర్వకంబుగానన్యసింఛిపూర్వోక్తల
 ష్టణంబులవిలసిల్లిసంప్రాప్తదుఃఖంబులనుద్దేషింపక నివృత్తసుఖంబులుగో
 రకప్రకాశవృత్తిమోహంబులను దాసీనునిచందంబునఁ జూచుచునుఖదుఃఖ
 మోహాదికార్యాకార్యగుణంబులందుఁ జిత్రేంద్రియాదికారణకార్యగుణంబు
 లుప్రవర్తించుచుండ వానిచేతంజలింపంజేయఁబడకనిశ్చలుండును సమ
 దుఃఖసుఖుండును స్వస్థుండునుసమలోష్టాశ్లాఘాచనుండును దుర్బుద్ధియా
 ప్రియుండునుదుర్బునించాస్తోత్రుండును దుర్బుమానావమానుండును దుర్బు
 శత్రుమిత్రపక్షుండును సంపరిత్యక్తస్వార్థరంభుండునునగు గుణాతీతుండు
 బ్రహ్మవిద్యరుండనందగు మున్నువివరించినగుణంబులన్నియుఁ బ్రకాశించు
 చుండసంతత సహజామనస్కరాజయోగనిష్ఠాగరిష్ఠుండై యెడనెడఁబరుల
 వలనమేలుకొలపంబడికించినాహారంబుగొనుచు నువుండయినవాలితేజం
 గుసవిశ్వంబుమణచియుండు నతండుబ్రహ్మవిద్యరీయుండు నవలనను సొ
 రులవలననుబునరుత్థానంబులేక బాహ్యభ్యతరంబులుమణచినిరంతరనిర్విక
 ల్పసమాధిసిష్టుండై పరిపూర్ణప్రత్యగభిన్నపరబ్రహ్మచైతన్యప్రకాశమాత్రుం
 డునునై వెలుంగు నతండుబ్రహ్మవిద్యరిష్టుండనంబరగు నందు మొదలియరు

పురఃకుబ్రాత్రబంబు దోచియు మిథ్యాభూతంబయియుండువరీయునందుఁగ
లిగి లేకుండువరియైనకేమాత్రంబులేదుగావుననిష్క్రమఃనుభావుల యనుభవం
బులునీవడిగినప్పటినుండి యేర్పఱచిచెప్పితిగాదేయనివెండియునిట్లనియె॥
గీ॥ అతులవై రాగ్యబోధోపరతులుమూఁడు - గలపుతారతమ్యంబులునలుపు
రకును - సుఖములారీతినించుమించులుగనుండు - గానికేవలమోక్షమొక్క
టియెవత్స॥ గీ॥ అతులవై రాగ్యబోధోపరతులుయతుల - మతుల నెడబాయ
వనోన్యగతుల నెనసి - నూటిదప్పియొకానొకచోట నెండు - రెండుప్రతి
బంధవశముననుండుననఘ ॥ గీ॥ వీనిలోబోధమొక్కడాజ్ఞానమునకు - గడమ
రెండునుదగసహకారులయ - వరుసమూఁడునుగలిగినవారలకును - గరతలా
మలకంబుమోక్షంబువత్స॥ క॥ అక్షరతత్త్వజ్ఞానము - సాక్షాన్తోక్షప్రదంబు
సంసారికిదుః - ఖక్షయకరమగుదక్కిన - లక్షణములునుఖకరములులలితా
త్మనకు॥ క॥ కారణముదోషదృష్టియె - వైరాగ్యము నకుసహజ వరరూప
మున - సారికిసుఖములుమరలం - గోరకయుండుటయెనుమ్మ గుణ కార్యమ
గు॥ మ॥ వ్రవణాదిత్రితయంబు కారణమనస్సత్సంవిధానంబును - ధ్విబోధం
బునకు॥ స్వరూపము ననాత్మ సాత్వతాదాత్మ్యం - భవరాహిత్యముకార్య
మాయమముఖాభ్యాసాత్మధీనిగ్రహ - వ్యవహారక్షయముల తలంపనుపర
త్యాదిస్వరూపాథకముల ॥ శా॥ వైరాగ్యంబుదృఢంబుజేసిపరతత్త్వజ్ఞాన
మాణిం చిన - రాగరంభోపరమంబుగై కొనిదురీయంబందియారీతియో - గా
రూఢుండగువానికింగలుగు నేయాగామియు॥ సంచిత - ప్రారబ్ధబులుసంత
తంబునుబరబ్రహ్మతైయుండగా॥ క॥ వైరాగ్యంబింతటికిని - గారణ
మానండకరముగావుననదిచే - కూఱినసమస్తమునుసమ - కూరుందనుదానప
రమగుహ్యమిదినుతా॥ వ॥ అదియెట్లనినవినుముమూలప్రకృతియాలవాలంబు
నుదుఃఖంబులు ఫలంబులుత్రిగుణంబులు మూలంబులుధర్మర్థ కామమోక్షం
బులురసంబులుపచేంద్రియంబు లూడలుషడార్కులుస్వభావంబులుసప్తధా
తువులుపౌరలు సప్తప్రకృతులుకటపంబులు నవరంధ్రంబులకొటరంబులుక
శవిధప్రాణంబులు పత్రంబులుశబ్దాది విషయంబులు పలవంబులురాగద్వే
షాదులువశాఖులనానావిధకర్తంబులు పుష్పంబులుబీజేశ్వరులు పక్షులుగా
గలిగిమందిరారామక్షేత్ర పుత్రిమిత్రకళిత్రబంధు మధ్యస్థద్వేష్యజనతీక్షణు
ష్కుంటకతరుగుల్ల లతాసంకిర్ణంబును గామాదిచోర దుస్సంచారంబునురో
గవ్యాఘ్రభయంకరంబును దుఃఖదావానలసమాప్రత్యుపమమృత్యుసింహ

భయగ్రస్తంబును జరాపిశాచ సమన్వితంబును దైన్యపర్వతసంకటంబును దు
రితరాక్షసఘోరంబును దృష్టాభీకరకాకొదరసమాకులంబును హస్తామర్షజః
ర్షూనిలదూషితంబును స్వర్గనరకదుర్గార్గతిలోహితావగగ్గసన్తాగ్గంబును నై
నమహాదుఃఖారణ్యంబునంగాడుపడి పుణ్యపాపవిధేయుండయి జీవుండంత
టండిరిగిలిరిగిచీకాకుపడియచ్చోట విశ్రాంతిగానకవిసివిమలనరగాంచియ
నంతంబనియును వెనుకజూచిన ననాదియనియును గలయం గనుంగొనియ
పాద్యంబనియునుం దెలిసిమహాగాఢదుఃఖ భయశోకవ్యాకులించి తుండు
నుదాపత్రయాదిత్య ప్రదీప్తాత పసంతపుండును నైయంతట నితాంతగమ
చ్ఛాయలనా శ్రయించి ప్రకృందనవనితా ధనధాన్యపశుసంతానశయ్యాని
కేతనోదాన్యప్రముఖవిషయ సంపాదనసాధనంబులయిన కృషివాణిజ్యసే
వాయాచ్ఛాదిలౌకికకర్తంబులు పరిహరించి స్వర్గాదినత్యాంత పరలోకవిష
యనుఖ సాధనంబులయిన నిత్యనైమిత్తికాదికర్తంబులు ఫల కాంక్షచేత జే
యవరమేశ్వరార్పణంబుగానాచరించియప్పరమేశ్వరానుగ్రహంబువలనఁ
బరిశుద్ధహృదయుండయి యమానిత్యంబును నదం భిత్వంబును నహింసయు
నారవంబును తొంతియును నాచార్యోపాసనంబును శౌచంబును స్థైర్యంబు
ను నాత్మవినిగ్రహంబును నింద్రియారవైరాగ్యంబును ననహంకారంబును
జన్మమృత్యుజరావ్యాధిదుఃఖదోషాను దశకనంబును బుత్రదారగృహోద్యసా
సక్తియు ననభివ్యంగంబును నిత్యేష్టానిష్టోపపత్తిసమచిత్తత్వంబును మదన్య
యోగనిశ్చలభక్తియు వివిక్తదేశసేవిత్యంబును జనసంగాసక్తిని వజ్రనంబు
ను నధ్యాత్మజ్ఞాననిత్యత్వంబును దత్తజ్ఞానాథకదర్శనంబును ననువిశేషిగుణం
బులెప్పుడు సంగ్రహించు నవృధాత్మబ్రహ్మైక్యసాక్షాత్కార విచారాధికారి
యగునింతవట్టునుంగాడివై రాగ్యశబ్దంబునకుఁ దాత్పర్యాద్ధంబింకబోధస్వ
రూపంబెఱింగించెదనాకణింపుమనియిట్లనియె || గీ|| అట్టినుగుణాభిరాముఁ
డత్యార్థిలోడ శాంతచిత్తుండు గారుణ్యసాగరుండు | జ్ఞానవిజ్ఞానసంపన్ను
డైనగురుని | వినయభయభక్తులమరసించుననఘ||క|| గురుఁడజుండుగురుఁ
డువిష్ణుఁడు | గురుడుమహాదేవుడఖిలగురుఁడు సదాసా | ధ్గురుడెవరబ్రహ్మంబని
గురునినుపాసించునతఁడుగురుతరభక్తి || సీ || గురుపదాంభోజమల్ గొలు
వకకల్లు నేప్రవిమలవైరాగ్యభాగ్యమహిమ | గురుపాదతీర్థంబుగ్రోలకకల్లు సే
జ్ఞానవిజ్ఞానయోగానుభవము | గురునుప్రసాదంబు గొనికున్నఁ గల్లు సేప్ర
తిలేనిచిత్త పరలి నుఖంబు | గురుతత్త్వమాత్ర గన్యైనకున్నఁ గల్లు సేని

రతి శయంబై నవరమ పదము । నట్లుగా వున విద్యార్థియైన యోగి । వి
 నయ భయభక్తులెదలోనఁజెనగొనంగ । నలచతుర్విధశుశ్శాపలాచరిం
 చి । కొనుచుననిశంబుగురువులఁగొలుచుననఘ॥క॥.....
 వారలయుపదేశముచేఁ । దారకసాంఖ్యామనస్సతత్త్వాత్మకమా । శ్రీరాజ
 యోగమార్గంబారూఢముగా నెఱుంగునంతటననఘ॥వ॥అదియెట్లంటేని॥
 మ॥ క్రమ మొప్పార నహంపదంబునకు నీకాయేంద్రియప్రాణచి । త్రమనో
 హంకృతిబుద్ధిరూపజడ జాతంబెల్లవాచ్యార్థము । ద్యమునచ్చిత్సఖిరూపమై
 తనరుశుద్ధప్రత్యగాత్మప్రకా । శములత్యైర్థమువేదశాస్త్రగరహస్యంబింతని
 క్కంబగుక॥క॥సర్వమువాచ్యార్థముతాత్పర్యాధిష్ఠాన శుద్ధచైతన్యముచిత్తూ
 ర్వకలత్యైర్థంబును । సర్వవినుతేవినుముబ్రహ్మపదమునకరయక॥ గీ॥ ఉభయ
 వాచ్యార్థములలోఁడనుప్పుచున్న । యుభయలత్యైర్థములకైక్యమొదవదట్లు ।
 గానవాచ్యార్థముల రెంటిఁగడకుండ్రోచి । యెనయలత్యైర్థ మొకటిగా నెఱుం
 గవలయు॥ వ॥ అదియెట్లంటేని॥ సీ॥ అద్వితీయప్రత్యగాత్మండవగు నేనుపరి
 పూర్ణనిర్గుణబ్రహ్మమగుదుఁ । బరిపూర్ణనిర్గుణబ్రహ్మంబె యద్వితీయప్రత్య
 గాత్మండవయిననీన । టంచునీరీతినహంబ్రహ్మపదములవాచ్యార్థముల నెల్ల
 వదలిశుద్ధ । లత్యైర్థములుగొనిలక్షణచేద తదనోన్యస్యమరనై క్యంబుగనుట ।
 యసియనుపదంబునకునర్థమగునుగాన । నిమ్మహావాక్యతాత్పర్యమిట్లునద్దురు
 ప్రసాదంబువలననిరూఢముగను । బాధకంబుగ నెఱుంగుటభోధమనఘ॥ క॥ ని
 త్యముగాదేహోత్త । ప్రత్యయమజ్ఞానకుగల్గుపరిపాటిదగంబ్రత్యగభిన్న బ్రహ్మ ।
 ప్రత్యయ మొప్పారవలయుఁబడితునకిలక॥ గీ॥బ్రదియెబోధప్రకారమానింక
 నీకు । నుపరతివిధంబువినుపింతు సెనరవినుము । ఉత్తమోత్తమైయొప్పుచిత్త
 శాంతిబ్రహ్మ విద్యాగమమునకుఫలమువత్స॥

————— ఉపరతినిర్ణయము. * —————

చ॥ఉపకృతిదానభోగములకొప్పనిమర్త్యునికలిశీలమెల్ల పుడునులేనివి
 ప్రునిగ్రమాధ్యయనంబును నెమ్మనంబునక॥ విపులశేషంబుగైకొననివీరతప
 స్వీతపంబునింద్రియా । ద్యుపరతిసౌఖ్యముంగననియోగివిచేకమురి త్తయూర
 యక॥ సీ॥ వేదశాస్త్రంబులువివరించిబుధులచేఁజదివింపవచ్చుదాఁజువవ
 చ్చు । యజ్ఞదానతపంబులధికారిజనముచేఁజేయింపవచ్చుదాఁజేయవచ్చు
 నిలలోనఁగలతీర్థముల కేఁగనన్యులబోధింపవచ్చుదాఁబోవవచ్చు - నష్టాంగ
 యోగవిద్యలుసూర్యులకునువదేశింపవచ్చుసాధింపవచ్చు - గానియెవ్వరి

రికై నవిజ్ఞానయోగ-గతిని దేహేంద్రియముల కట్టి మనము-నాగియంగ తర్క్కు
 ఖముఁజేసియనవరతము-నిశ్చల సమాధినిష్ఠ చేసిలుపరాదు॥క॥ చిత్రేంద్రియో
 వరమముమ-హత్తరమిదియెల్లవారకట్టుదుమనుమ-య్యుత్తమదశగలిగినవి-ద్వ
 త్తముఁడతిదుర్లభఁడుసదాతన్తయ్యుఁడు॥గీ॥కొందఱాత్మతత్త్వమునెఱుంగు
 దుమటంచు-గర్వలై నిక్కిచిత్తనిగ్రహములేమి-నుపరతినుఖంబుగానకవిపు
 లవిషయ - రాగలోలతఁజెతుదురూరకమహాత్మ॥గీ॥జ్ఞానవిజ్ఞానయుతుండ
 య్యునంతతంబు-నాత్మభావనలేకున్నయతనినిఁద్రి-యంబులుమనంబుతమ
 కువశంబుచేసి-విషయసుఖములచఁజూపివెలఁదెట్లు॥సీ॥అట్లుగావుననిం
 ద్రియమనంబుగాలనజప్రమాత్మభావనచేతనాగఁజెట్టియంతర్గుఘములుగా
 నలరించియామీఁదఁగామాదితత్రువర్గమునఁదంచి - విమలబోధాకారవృత్తి
 చేఁగేవలపరిపూర్ణతత్త్వరూపమునుఁగాంచి-యానందమూర్తియై యఖిలం
 బుతనయండ్లనమయించిచిత్తవిశ్రాంతిసొంది-యెఱుకమఱపులబొరయ
 నియెఱుకమైన-పరమపురుషుండునుస్థితప్రజ్ఞుండగు-ఇత్రయాతీతుండననమ
 నస్కరాజ - యోగనిద్రాసమేతుండైయుండుననకు॥గీ॥ధర్మవిధి నెవ్వఁడును
 నోగతంబులైన-సర్వకామంబులునుగడుసన్యసించి-యంచితాత్మాత్మసంతు
 ష్టుండగుచునుండు-నాతడాత్మస్థితప్రజ్ఞుండగుఁగుమార॥గీ॥ప్రాప్తదుఃఖముల
 కుభయపడకనోర్చి।కొనరియప్రాప్తసుఖములఁగోరిగొనక।పితరాగభయ
 క్రోధుండైతనర్చు।నాతడాత్మస్థితప్రజ్ఞుండగుఁ గపింద్ర॥గీ॥అఖిలవిషయానభి
 స్సేహుండగుచుశుభము।సొందిముఱియకనశుభంబుసొందికీనియ।కుం
 దునెవ్వఁడుసమతనప్పండితుండు।సంస్థితప్రజ్ఞుండగుసూరిజనవరేణ్య॥గీ॥
 కూర్మమఖిలావయవములగుదియముడుచు।మాడ్కి నేయోగియింద్రియ
 మానసముల।నమరలించునింద్రియార్థములపలన।నాతడాత్మస్థితప్రజ్ఞుండగు
 మహాత్మ॥గీ॥వినుమొకరహస్యమెఱిగింతువేయునెల।యేమహాప్రాజ్ఞునకు
 మానసేంద్రియములు।పంచినట్లాజ్ఞలోనిల్చిపనులుసేయు।నాతడాత్మస్థిత
 ప్రజ్ఞుండగుబుధేంద్ర॥గీ॥ఎల్లభూతములకునేదిశర్యరిదాని।యందుమేలుకనిమ
 హాత్ముండలరు।నఖిలజగముదేనియంఘేల్కనియుండు!నదియెనిశిజితేంద్రి
 యాత్మనకును॥వ॥అట్లుగావుననింద్రియమనంబులననాత్మనిషేధపూర్వకా
 త్మాలోకనంబుచేతజయించివశీకృతమానసేంద్రియండయిన పుణ్యపురు
 షుండు సర్వభూతాద్వైతయునుసకలలోకమిత్రుండును బరమకారుణికుండు
 ను నిర్మల్లుండును నిర్మహంకారుండును తుమావంతుండును నిత్యసంతుష్టుం

డను యోగానిహండును నిశుకాత్మం కను న్నయ్యెను నిశుకాత్మం ను ని
 బలవనానయప్రమండును నఖిలలోకభయకహింసం ను ముక్తకూర్మము
 భయోద్భేగండును నిరశేషుండును శుచియును దక్షిణండును సుదాసీనుం
 డును గతస్యగుండును బరిత్యక్తసర్వారంభండును నిష్టానిష్టప్రాప్తిహర్షద్యే
 ప్పలిహింసుండును సంతోషవైఖరియోగ మఖిలరహితండును నస్తాస్తార్థకా
 మ సూన్యండును యగ్నహృత్ భగవంతుఁడును బభౌ శుభపరిత్యాగియు
 సనుశ్చిత్రునిత్రుండును సమతాపస్తాత్మ కాంచనండును ననుశ్చితాపస్తాత్మకు
 ఖిండును చంద్రప్రియాప్రియుండును దుర్బలించాన్తపుండును మానావమా
 నతుల్యుండును మానశీలుండును ననికేతనుండును సుస్థితప్రజ్ఞుండును గుణా
 తీతుండును సుదృఢుండును మదర్పితమనోబుద్ధియు మత్స్వరాయణుండును
 నయి ప్రకాశించు యోగీంద్రుండు శంతలనమాజా మనస్కురాజయోగ స
 మాధినుండు సూన్యండును స్థరసంబులంబీల్చిన తోటగున ఒడబానలం
 బుజలరాశినిపానంబుచేసిన కైవడిమహాదవానలంబరణ్యంబునంగలత్పలం
 దిసర్వపదార్థకంబులంగలించినతెఱంగుననావిద్యకంబులయినయనంతగ
 ణంబులను నశేషంబుగామింగి కేవలపరిపూర్ణ శుద్ధచిన్మాత్రస్వరూపకుండు
 యియుండు నద్దశావిశేషంబువరతి యన సుప్తనయ్యసగతప్రాప్తీయనుం
 బును నియమంబును ద్యాగంబును మానంబును దేశంబును గాలంబును నాశ
 నంబు మూలబంధంబును దేహసామ్యంబును దృక్స్థితీయును బ్రాణాయా
 మంబును ప్రత్యాహంగంబును ధ్యానంబును ధారణయు సమాధియుననుపంచగ
 శయోగాంగంబులుసాధనంబులుగావునవాని వేత్సరవిభజించెదనాకర్ణింభ
 ము॥మ॥శమతనూజలవహ్ని వాయుఖ తనూసర్వేంద్రియప్రాణచిత్తమనో
 హంకృతిబుద్ధిరూపబహిరంతర్దృశ్యేషముకదృక్స్వరూపముగాఁజూచుచున
 దృగాత్మకపరబ్రహ్మబుదానంచుని । త్యమభావించిన సౌయమంబిదియచిం
 త్యంబంజనానందనా ॥ సీ ॥ వినుచుముట్టుచుగనుగొనుచు నానుచుమూరు
 కొనుచుబుట్టుచు బనుల్గొనుచుజనుడువర్ణాశ్రమోచితవ్యాపారములుని
 చ్చసలుపుచుడలుచుచుమెలగునెడల । నీయాంద్రియంబులియంద్రియార్థ
 ములందుబూనివర్తించు నేపీని కెల్లసాక్షి నికేతనమృదువృద్ధమృతము
 గుణజాతిరూపనామ । రహితుడనటంచుచెలిసి నిర్గుణకృపితముగా
 జూచుకొనునుసత్యముగనీయ । ఖండనియమంబువదలకనుండటయనియ
 మయోగంబనగదగునిర్మలాత్మ॥గీ॥ప్రత్యగాత్మవైమాదుకాత్మము

శ్రీమహానాకమృత్యుశ్రీమహాయువుదృశ్యమేధూజలలేజములుకాదు. దృశ్యమేదే
శముదృశ్యమేదే. కామమృత్యుమేదేహములీంద్రియములీ. దృశ్యమేప్రాణము
దృశ్యమేచిత్తము. దృశ్యమహంకృతినేమనములీ. దృశ్యమేవిద్యయుదృశ్యమే
సర్వముదృశ్యముగానిదిదృక్పక్షయకా॥గీ॥దృష్టవృత్తసదృశ్యవిరామమేచట
నగునచటవిద్యసంసారమంగడగునుగాని. చెడరినాసాగ్రమునజూపుడజేర్చడ
గదు. కోరియచునన్నరాజియోగులకువత్సా॥శా॥ప్రాణాంతకరణేంద్రి
యాద్యులసదృశ్యములుకాభిషేకం॥ శ్రేణికాన్యస్థముగానెవరింగిరగతిచి
వైత్రముంగడగడచ్యుబాంతకరణానివృత్తులునెరించుచున్నగాగం
చినంత్రాణాదులముసంగ సెంపుచిడంభాన్యంబుమేధానిధి. మోక్షాచిత్ర
గన్పడునామరూపవితరితావేమారూరేచించియున్నున్నున్నునుసతత్త్వ
ముమదింబూరించియామోడని. శ్వలమైతత్త్వయలంబిగిడునుమనశ్రోం
తంబుగుంభించినకా॥నలునొప్పుకాబుగసేవ్యమైతనకుప్రాణాయామయోగ
బగుకా॥క॥సత్యాన్యతపషయములను॥బ్రత్యగ్యోధ్యునిసానపరమత్మనిగా
నిత్యమునవలొకించుదు॥వ్రత్యాహంబనంగడరంగుంగపంద్రా॥గీ॥మహితజే
మేంద్రియప్రాణమాననాది. దృశ్యమునుగానునేపిండిలియుచుండు॥దృ
క్స్వరూపుడననుచుండితించుచురయధ్యానయోగంబుప్రహ్లాద్యానిధాన
క॥మది నెడిచూచుమది నె॥య్యదిగనుగొనునదికా॥ద్రుష్టామనునిగ్గరియా
హంకారయంబుననిలపుడుచిదయోపవరవనాకరణానాగిమగిలకా॥క॥సర్వా
వస్థలయంబునను॥శరద్వింశతివ్రహ్మమునుచునతితముగనినక॥శరద్వింశతివ్రహ్మ
సహం॥నిర్ద్రాగ్యసహంభయగుచినిగ్గరియాపా॥క॥క్షపదిచిదంబులచిడిత
విజ్ఞానసూక్ష్మస్పృష్టిసనుశముకా॥జేపట్టియగ్గిరించుమహాపురుషునిబుద్ధి
మహాగునుపనమముకా॥క॥చిత్తోపరమముగలపురుషాత్మముడుగలబుమణిచి
యంబుకాబాలి॥న్యస్తమిశించనిభుండ॥యెత్తజినుపునిగతనిరింద్రియ
డగుడుకా॥శా॥గాలిందూలినవానిచేడిడిసినకాగాథాగ్నిచేద్రగాగిలకా॥వా
ళంబొత్తబిమ్మక్షకించుకముపైవ్యామోహముందాల్పసగ్గిలాలోలాంగముపై
సిరీసామమతాహంకారములేకను॥త్తాలోగ్గిరినుంచుండితిండునిత్య
నందముందొందుచుకా॥మమదిరాపానమదంభుడొత్తపమముకా॥జ్ఞానండు
నకాకారినికా॥వదలైవ్రేలినియూచడచ్చగిజిజీనుక్తుడుదృష్టమాధిపతి॥ప్రా
ప్తముగియుతానుగవశ్యప్రప్తత్వమేనునె॥మృదింగుర్పుండనతచిన
స్థానిచిననుమిట్టగింపదేనరిచుకుండు॥మృత్యుచింతినివనముగనుగనుగను

వ్రాతములొ తన్నుబులొ మనునొదించిన సన్నుతింబిన మహామానాపమానా
 చుల ! స్వేరి మొదించిన సన్నుతి రుడగుచుకొని శ్చేష్టుడై యుండుభా ! స్వ
 రత త్వాను ఛివజ్జుడై యొడల బీవత్యక్త దేహాస్థితి ॥ గీ ॥ బహుళ సంకట
 ములుప్రాప్తంబులై నచోడ ! దల్లడింపడాత్మ తత్త్వవిడుదల ! వాయుశీత
 వహ్నివహాతపంబుల ! కించుకైన గిరిచలించనట్లు ॥.....
 పల్లవమై రాగ్యబాధోపరియి క్తుండైన జీవన్ముక్తుండ ప్రత్యగభిన్న బ్రహ్మ
 తత్త్వసాక్షాత్కార ప్రచండమార్తాండ ప్రకాశనిర స్తానాధ్యనిర్వచనీయ
 జ్ఞానాంధకారపటలు చనుబరిత్య క్తవర్ణాశ్రమాచారకాన్యకోలాహలుం
 దునునిరంతరచ త్తత్రాంతిపరాయణుండును విషయాసక్తివివర్జితుండును
 ప్రాణప్రాయస్థాద్ధి నశరీరనిశ్చేష్టుండును సంతస్సుఖుండును సంతరారాముం
 డును సంతప్రకాశుండును ఛాత్యరతుండును నాత్మతృప్తుండును నాత్మసం
 తృప్తుండును దూరికృతదురితక్రియుండును బ్రహ్మాంతమానసుండును విజితేం
 ద్రియుండును గృతర్పతుండును బ్రాప్తాప్రాప్తుండును సర్వవ్యవహారా
 లితుండును సరేరీరుండును సర్వశరీరస్తుండును నిరిందియుండును సరేం
 ద్రియద్రవ్యము నాపాణుండును సర్వప్రాణివేరకుండును సరేంద్రియోప
 శాంతినుభవస్తుండును వివేకహృస్సంగుడును నిత్యాసంగుండును బ్రహ్మ
 ప్రాధాన్యమును ననుమందును నసహాయుండును దృఢాపరోక్షాత్మ నిశ్చయసం
 మన్ముఖును సర్వాశ్రమసదాచరమరాచార కామక్రోధలోభ మోహదం
 భద్యుదాచారకార్యశౌర్యబాధ్యమాత్మర్య ద్వేషకార్యణ్యనిందాస్తుతిమానా
 వమానోన్మాదసూయూషయానైష్ట్యర్యవాక్పరుష్యాదినానావిధ చిత్తవికార
 హేతుండును స్త్రీవాసాద్యవాసనాప్రతిష్ఠా వాసనాశాస్త్రబాసనాదేహవా
 సనాలోక వాసనాకత్మకత్వ భోక్తృత్వాది వాసనాపవరతుండును విగతి
 బ్రహ్మచేత్రైత్యాభిమానవాసనుండును నిత్యర్థి లుండును నిత్యశాంతుం
 డును నిర్లోడాసీనుండును నిష్కలంబుండును నవ్య క్తమహాదహంతకరవం
 చులన్నాత్మాకాశాది సర్వప్రపంచమాయాగంధర్వనగరాశ్రయుండును నిరా
 శ్రయుండును సర్వావదానకేవలచిదాకాశమాత్రుండును భరమనుభైకస్వ
 గోపకుండును దూరికృతసుంసారుండును దేహేంద్రియగృహాతీత క్తుండు
 నురాణాతీతుండును సేవాదూతుండును సాత్వికజన్మ సేవావిజితనిద్రుండును

శీలుండును భీరుండును దాంతుండును నిత్యప్రబుద్ధుచిత్తుండును స్వాత్మసమా
శినిష్ఠుండును జగదీంద్రజాలస్తవ్యయు బ్రాహ్మశేషవిశేషపురుషార్థుండును మద్య
క్షయశేష విశేషమఖిలండును నధిగతపరమాస్మాన్మయండును నసంగృహీతచి
త్తుండును మితవాక్య్యండును బరమకారుణికుండును సర్వభూతమిత్రుండును
బేదాలంకారమధురుండును బాణిపాత్రనివతతమాత్రాశనండును యోగా
రూఢుండును దితిక్షుండును బరశ్శైలకాంతికుండును నిష్కళండును నిస్సృ
హుండును బ్రార్థబవశః ప్రాప్తదేశేంద్రియాది వ్యాపారరూప పుణ్యపా
వక్రియాకర్తృత్వాభిమాన పూర్వక ముఖవికారదైన్యశూన్యుండును స
దాప్రసన్నచిత్తుండును వికసితముఖండును దష్టశిష్టజనసంగమారుండు సా
ధువిధ్వజజన సంగుండును సర్వపదార్థోపేతైబుద్ధియుక్తుండు గుళలాకుళల
క్రియాదూరుండును వేదాంతశాస్త్రవిచారహారాదావానల భస్మికృతవే
దశాస్త్రాగమపురాణగుర్వీశ్వరవిధిప్రతివేదాది వాసనారణ్యుండును నవ్య
కలింగుండును నవ్యకాచుండును నేకచారియుననికేతనుండును గిరిగు
హావిహారుండును మృత్యుభయవివర్జితుండును బరలోకభయవిదహాతుండు
ను నిర్వాణశాంతాత్మకుండును బంధమోక్షనిరాకాంక్షుండును సర్వా
తీతసర్వపరిపూర్ణావ్రతిద్వంద్వ బ్రహ్మచైతన్యప్రకాశస్వరూపమాత్ముండు
నునైస్రకాశించు మణియును॥ క॥ శాంతివరకామధేనువు । సంతోషమెక
ల్లులతవిషయవిరతియగు॥ జంతామణియని నెషడ్విధ జింతించునతండును
ఖిముఁజెంచుబుధేంద్రాగ్నిపరమతృప్తనుభయదవై తరణింగాగి । గామమును
ఘోరతరనరకంబుగాగి । దారుణక్రోధముననుదండధరునింగావఁజూచునా
తండునిర్వాణనుఖముసొండు॥ సీ॥ తతవియన్నలవితానభూషితమగ్నిరవి
చంద్రదీప విరాజితంబు । నతులభూచక్ర సింహాసనాలంకృతంబనిలవ్యజన
మరుద్వాసితంబు । ధనికసేవపకగేవితంబై తనన్ను జగత్పురంబు నవివేకప్ర
కాశమానసేంద్రియతురంగమానసగ్రహబుద్ధిసారధియుక్తపురుషరీర-మంజు
లరధాదిరూఢుడై మహిమతోడనేమరుప్రజ్ఞాంగనాయుక్తదగుచునిత్యవిభ
వుడై సర్వజనము సేవింపుచుండ-రాబరహిగీశ్వరుండలరారుననఘ॥ మ॥ ఆన
వేక్షుండసమానుడై ధనికదీనాలాపముల వీనులక-వినకంగర్వతదేహచేష్ట
లసొంగవీక్షింపకన్దిత్యముం । దనుదాబూచుచుం బాపనాత్మకనుత్పిర్ణత్రేణిన
త్యంపాపనముం గాసెననించుచుండెలగుటవనుక్తతానందుడై॥ సీ॥ ఒకవేళ
తనయుండును బాపనంబు బూన్పింపింబుడై చింతించినప్పుడు సొంతవేళ సర్వ

భూలోపాధితతయందువనుచుచేయునంతామంజులకు సౌకవేళ దేహీ
 దులావృగావిరూపింపజేసెను. ఈసంభ్రమించు సౌకవేళ నవ్యమం
 చుకలేదొకడనెననినిర్వికల్పసమాధి సొందు. నతులవై రాగ్యబాధోపరతు
 లుగలుగు. నతనినుహిమలుగణుతించియభినుతించి. హరిహరసారణ్యగ
 ద్బులకై నదరమి. యవరిమిత సద్గుణనికాయ యాంజనేయ॥ సీ॥ తన
 పాద ధూళిసోకినఁ జరాచరము లత్యంతపావనములై యులరుచుండఁ దన
 ను సెమ్మేనుసందర్శించుజనములు నిష్పాపులై కడు నెరయుచుండఁ దనునిరం
 తరముపాసనము చేయునుహాత్మ్య లతుల్లితై శ్వంబులనుసంపదించి. దనయను
 గ్రహము సొందినసత్త్వలకుముక్తిరతలామలకంబకరణిదోపదనదువంశ్య
 లుముయ్యేమతరమునాను. స్వర్గమునదివ్యసుఖ మొందిసంతసింప. నాగ్యలు
 నుతింపద్రుధువనాచార్యుడగుచు. నెలమినిహరించురాజయోగీశ్వరుండు
 వ॥ అట్టిజీవన్ముక్తుండప్రార్థబుధోగావస్థాన సమయంబునజలంబునజలంబును
 తీరంబునతీరంబును ఘృతంబునఘృతంబును దేజంబునదేజంబునునాకా
 శంబుననాకాశంబును బొందినచందంబునభూతకార్యంబులయిన చతుర్విం
 శతితత్త్వంబులాయాకారణంబులంగలయుచుండదావానితోఁదాదాత్మ్యం
 బులేమిం జేసితపంబునుదేజంబునుంగాక కేవలంబునుదత్తంబును స్థిమితంబు
 నుగంధీరంబును నాఖ్యంబును నసభివ్యక్తంబును నవాచ్యంబునునచిత్యంబు
 నునిర్గుణంబునునిర్వికల్పంబును నిష్ప్రపంచానంద మాత్రంబును సర్వహా
 న్యంబునునాతనంబునప్రమేయంబును నాదిమధ్యాంతవిరహితంబును నప
 న్యంతంబును హేతుదృష్టాంతవివర్జితంబును సర్వాధిష్ఠానంబునునీశ్వరహర
 ణ్యగర్భ విరాటప్రాజ్ఞతై జనవిశ్వరూపచిత్తృతివింబప్రకాశభూతంబునువిం
 బప్రతిబింబాభావకల్పనా విరహితంబునుబరిపూర్ణంబునునై నవరమమోక్ష
 స్వరూపంబునంబొందు సందేహంబులేదునీపవ్తపట్టి మోక్షస్వరూపమా
 త్రుండవుగా వేయనియానతిచ్చి వెండియునిట్లనియె॥ శ॥ ఏవేళకా భుఖి నెట్టి
 చోటమతియేయెబాధలంబొందుచుక॥ బివస్తు క్షుణ్ణదేహముక॥ విడిచినక
 సిద్ధంబనాద్యంతముక॥ భావాతీతమునిర్వికల్పముపరబ్రహ్మత్వకంబయినయా
 కైవల్యంబునంబొందుసత్త్వమనమాంకారాత్తతత్త్వాత్తత్త్వా॥ వ॥ అనియుపదే
 శించి॥ ఊత్సాహ॥ ఇదియే వేదశాస్త్రసారమిదియనంతసౌఖ్యం ॥ విడిచె
 నాజయోగశాస్త్రమిదియైబ్రహ్మవిస్మయ ॥ దృఢయమిదియేదీనినిరతమవ్వ
 నిధిక్రతో ॥ సద్గుణబాత్మ్యధనుషుహగులబడుచుకనినవాసినిక॥ సుందరీపు

స్త్రీమః || యోగీంద్రమనోహరం క్షీణమనంతం నిరంతరం శాంతిమయం గలుగుచు ||
 చ|| అట్లుగావున బలమే శక్తియుండయిననా నెత్తునంబున బలమని యే యెంబుగా
 బ్రకాశించు సర్వోపనిషత్సారభూతంబునైన యీదివ్యజ్ఞానంబును ముద్భవం
 త్తుండవు మత్స్యాజాపగుండవు మదగ్నితమనోమద్ధివిమత్పరాయణుండవు నగు
 టంజేసి నీకు నుపదేశించితినింతకులై దళితహాస్యంబయినయగ్గంబునా దెం
 దంబునోడెట్లగుటనిప్పురమార్థతాత్పర్యంబురదెలిసి తమకుకూర్తంబునుడజోమీ
 నంబునుగ్రోహన క్రియను గామతై వాలంబునుజన్మసురణ తరంగంబులును
 గోగబుద్ధులంబును లోభపేనంబును మోహవేలయుదుకాగాధజలప్రవా
 హగంధీరంబునునయిన సంసారపారావారంబుదరించి మోక్షపారంబుగాగ
 చిక్చితకృత్యుండవై మత్స్వరూపసమాధినిష్ఠుండవై యానందిపుమనివలికిన
 నస్పృహనందనుండు సీతాదేవిలక్ష్మీ దేవియనియును లక్ష్మీ ణుండు శేషుండని
 యునుగృహతత్రుఘ్నులు పాంచజన్యసు దర్శనంబులనియును సింహాసనం
 బునుపగ్గుండనియును శ్రీరామచంద్రుండరాది నారాయణుండనియును నమ్ము
 డునదేశించిననాబ్రహ్మ తత్త్వజ్ఞానంబునకలవేదశాస్త్ర గ్రంథరాణాగమేతిహా
 స్త్రు గ్రంథసారంబునియును నెఱింగివర మానందకందశీతహృదయారవిందుండ
 యుయాశ్రీసీతారామాచార్యులచరణారవిందంబుల కనేకవందనంబులుగా
 వించినెలువబడికరకమలంబులుము కుళించినిరతిశయక నయ పూర్వకంబుగా
 నిట్లనియె || క|| శ్రీరామరామరామరామరామామామజిమనోరమారమణాశ్రీ
 నారాయణనారాయణ | నారాయణనిజసహస్రనామస్తూత్యా ||

శ్లో|| దేహబుద్ధ్యాస్తి దాసోహంజీవబుద్ధ్యాత్వదంతేకః | ఆత్మ
 బుద్ధ్యాత్వమేవాహమితమెనిశ్చిణ్మమతి ||

చ|| అనిపల్కినా దరంబుగాన నుజ్జాతంబయినజాత్రమంబున కరిగియా
 హనుమంతం డొక్కపరమైకాంతస్థలంబున నుభాసీనుండయి శ్రీరామచరణ
 కనులభక్తియుక్తుండనుశ్రీరామనామజపపరాయణుండనుశ్రీరామబ్రహ్మ
 తత్వావలోకననిరతిశయనిర్వికల్పసమాధినిష్ఠుండనునై జీవన్ముక్తినుఖంబును
 భవింస్తుచునిష్ఠువళాతకంబుననున్న నాడినిపలికి శ్రీమహాదేవుండప్పార్వతీ
 దేవికిట్లనియె || గీ|| మంత్రమంత్రార్థమంత్రాభిమానదేవతాస్వరూపంబులివి
 నీకుందాచార్యేను | నెఱుంగగనుహానకంబునీతినిలంబు | ఘననిధానంబులేదు
 నాచునమునందుకి || నిఖిలకలుషుండయితికిర | మఖిలాభీష్టప్రదంబునంతావ్య
 యచి | ర్ముఖమనుగదాదేశశక్తిభియుక్తి | కవగమంత్రరామమహావీరశ్రీ ||

బహుశస్త్ర సంచిత పాపంబులు నశించు నిమలధర్మములభివృద్ధి నొందు । నా
యురారోగ్యంబు లధికంబులై యొప్పబడుతలై శ్వర్గ సరపాప్తియగును ।
ధృతియునుగీర్తియు దేజంబులమునుశొంఠిదాగితీతమాజావములబ్బు । ధ
నధాన్యపుత్రపౌత్రకళత్రబాంధవపశుగజాశ్వాదిసంపదలుగలుగుం బుడమి
లోనెన్ని సద్గుణంబులు దెలంగు । నన్ని గుణములు ద్రవీపించునా ర్తితోడ । సత
తమీరామహృదయంబుచదువుకొనుచుఁ । దద్విశారంబుగావింతు ధన్యుల
తును॥క॥ శ్రీరామహృదయమనుబుల్లార్కునీక్షించుబుధసమాజంబునకుకా
శ్రీరామతత్త్వసాక్షి । క్కారంబునగుగుణరమకై నల్లంబుకా॥ వ॥ అనికె
ప్పి॥క॥ ఆతతముగ నెఱంగించితీ సీతారామాంజనేయచిత్సంవాదం । బీతత్వా
మృతమానిని । గాతంకసుఖావినోలలాడుమగిరిజా॥వ॥ అనిపలికియయ్యనా
దిదంపతులురేమబ్రంహానందాన్మృతరస పానమదపరవశులై యన్యోన్యన్యా
లింగసంబుగావించి పరమమత్తైకస్వరూపులై నిజచరణకమల సేవాసక్తులైన
భక్తులరక్షింపుచు । బ్రకాశింపుచుండిరంత॥ మత్తకోకిల॥నీవునాహృదయాగ
బుజంబుననిల్చిభానుని కైవడిం । గేవలాత్మ వివేకముకాపెలిగించుచుంబరికిం
పగాఁ । బావనంబగురాజయోగమువల్కి తిండగశ్రీమహా । దేవసద్గురురా
యకాపుముదీనినీయిలరంజిలకా॥ శా॥దత్తాత్రేయగురుస్వరూపనిజభక్తాంత
స్తమోదీపసాచ్చిత్తానందకరానులాపకమరుచిత్రాంశువార్భాపధిపుత్రిత్యా
గకలాపనిత్యనుఖపంపిద్వాప్యపశుద్ధాత్మశిశ్వత్తేజోభిహతాది పావనుజనేష్ట
ప్రాపకావ్యావకా॥క॥ ప్రణవాత్మకసదసత్కా । రణసంపూర్ణప్రభాభిరామ సగు
ణనిర్గుణనిర్వికారనారాయణసీతారామగుమహాదేవశిశా॥మాలిని॥ ఘనతర
నువిశేకాకల్పితాశేషలోకా॥ వినుమితబుధలోలావిశ్వవిఖ్యాతలిలా । జననుత
గుణతంత్రాసర్వతంత్రస్వతంత్రామునిసరసిజుిత్రామోక్షలక్ష్మీ శత్రత్రా॥...

గద్య॥ ఇదిశ్రీమన్నారాయణమహాదేవగురుకరుణాకటాక్షవిక్షణ
విమలికృతనిజహృదయకమలకర్ణిక్లాంతస్సందర్శితాఖండసచ్చిదా
నందరసైకన్యూర్తిప్రకృతీతారామమూర్తిపరశురామపంతులలిం
గమూర్తిగురుమూర్తిప్రణీతంబయిన శ్రీసీతారామాంజనేయ సం
వాదంబనుయోగశాస్త్రంబునందమనస్సురాజయోగోపదేశాంతము
రంబన్న దీపరవంబును దృతీయాశ్వాసము॥ గుండాంతము
సంపూర్ణమైదు

